

Inhoud

- 4 Woord vooraf
- 5 Bericht van de raad van toezicht

Jaarverslag

- 10 De VU in het kort
- 15 Onderwijs en studenten
- 21 Onderzoek
- 23 Internationalisering
- 25 Personeel
- 28 Huisvesting
- 29 Financiën

Jaarrekening

- 67 Accountantsverklaring

Feiten en cijfers

- 70 Onderwijs
 - 70 Onderwijsaanbod
 - 75 Toelichting bij de instroom- en rendementtabellen
 - 76 Studenteninstream naar vooropleiding
 - 77 Ingeschreven studentenen
 - 81 Studierendementen
 - 83 Studentuitwisseling met het buitenland
- 84 Onderzoek
 - 84 Onderzoekprogramma's
 - 87 Onderzoekinspanning en -resultaten
 - 88 Onderzoekscholen waarin de VU participeert
- 91 Samenstelling bestuursorganen
- 93 Organogram

- 96 Colofon

Woord vooraf

“De Vrije Universiteit bouwt aan de toekomst.” Deze tekst, die staat op de omheining van de bouwplaats van het opleidingsinstituut Zorg en Welzijn, vat het jaarprogramma van de VU in 2004 goed samen. De bouw is de zichtbare concretisering van één van de speerpunten van de VU, de gezondheidswetenschappen. De vitaliteit van de VU komt op bouwgebied ook tot uitdrukking in het eigentijds gerenoveerde sportcentrum.

In het verslagjaar bouwden we tevens concreet voort aan de fusie met de Christelijke Hogeschool Windesheim. Er zijn tal van activiteiten ontplooid en voortgezet, zoals doorstroomprogramma's voor Windesheim-studenten en de opleiding Bedrijfswetenschappen. Zowel de nieuwe opleiding Gezondheid en Leven als het Preventiecentrum voor Kinderen met Overgewicht staan stevig in de steigers.

Een succes is ook het aantrekken en behouden van talent. In het kader van het NWO-Mozaïekprogramma kreeg kleurrijk talent aan de VU maar liefst zes promotiebeurzen. Ook waren we wederom succesvol in het Veni, Vidi, Vici-programma van NWO en de KNAW benoemde opnieuw een VU-hoogleraar tot Akademie-hoogleraar.

Het wetenschappelijk onderwijs kende eveneens positieve ontwikkelingen. Zo is de 17.000e student ingeschreven, heeft de faculteit der Rechtsgeleerdheid het postinitiële onderwijs verder vorm en inhoud gegeven in de VU Law Academy en is het aantal promoties tot boven de 225 gestegen.

Het inhoudelijk profiel van de Vrije Universiteit heeft geleid tot investeringen in het onderzoek van met name de gamma-wetenschappen. Vanuit de VU-ster is de samenwerking met partners aan de Zuidas in Amsterdam, maar ook op regionaal, nationaal en internationaal vlak, verstevigd.

Zo gaan we ook in dit lustrumjaar de toekomst met vertrouwen tegemoet. “125 jaar VU, 125 jaar visie op wetenschap en zorg” willen we niet alleen met gepaste zorg vieren, maar bovenal gebruiken om te laten zien wat de VU en de samenleving voor elkaar kunnen betekenen.

dr. G.W. Noomen, voorzitter
prof. dr. T. Sminia, rector magnificus
H. Dijkstra
mw. drs. A. N. Roeters
mr. H.J. Rutten
dr. A. Kaldewaij, secretaris van de universiteit

Bericht van de raad van toezicht

Sinds 1 januari 2004 is er een gemeenschappelijke raad van toezicht voor de Vrije Universiteit, de Christelijke Hogeschool Windesheim en het VU medisch centrum. Voordien was er al een gemeenschappelijke raad van toezicht voor de VU en het VUmc. De vorming van de nieuwe raad van toezicht per 1 januari 2004 is onderdeel van de fusie tussen de Vrije Universiteit en de Christelijke Hogeschool Windesheim. Deze fusie is in 2004 een van de belangrijkste agendapunten van de raad van toezicht geweest. De raad heeft de plannen voor de ontwikkeling van universiteit en hogeschool tot één hoogwaardige instelling met een herkenbare eigen identiteit steeds krachtig ondersteund.

De raad van toezicht ziet voor de instellingen de komende jaren een aantal zwaartepunten. Voor VU en Windesheim zijn dat onder meer:

- de bevordering en opvang bij de eigen instellingen van een groeiende deelname aan het hoger onderwijs, vermindering van uitval, en verbetering van rendement;
- bijdragen aan kennisontwikkeling en kenniscirculatie in wisselwerking met bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, mede gericht op de oplossing van maatschappelijke problemen;
- een financiële sturing die is afgestemd op de te verwachten grote veranderingen in de aard en omvang van bekostiging door de overheid.

Voor het VU medisch centrum zijn dit onder meer:

- de keuze van wegen die leiden naar het bereiken van een excellent kenniscentrum en een excellent ziekenhuis;
- de vorming van een netwerk, horizontaal, verticaal en categoriaal om kerntaken adequaat uit te voeren en de eigen rol als innoverend en maatschappelijk ondernemer optimaal in te vullen;
- de toepassing en verspreiding van kennis in onderwijs en opleiding;
- een financiële sturing die leidt naar een gezonde exploitatie en een weerstandsvermogen van passende omvang.

De raad heeft de besturen van de instellingen op deze punten kritisch gevolgd en zal zich ook in 2005 inspannen om de besturen op deze punten zo goed mogelijk te ondersteunen.

De raad van toezicht is in 2004 zeven maal bijeen gekomen. De raad heeft een concept profiel voor de raad van toezicht en zijn leden aangeboden aan het bestuur van de Vereniging VU-Windesheim en een reglement voor zijn werkwijze vastgesteld. De werkzaamheden van de raad zijn vastgelegd in een jaarschema. In juni legt de raad verantwoording af over het uitgeoefende toezicht aan het bestuur van de Vereniging. Voor het uit-oefenen van zijn toezichthoudende taak op de jaarrekening en de begroting van de drie instellingen wordt de raad bijgestaan door een uit zijn midden aangewezen financiële commissie. Deze commissie bereidt de besluitvorming van de raad op het terrein van financiën voor. De voorzitter en de beide vice-voorzitters vormen de remuneratiecommissie. Op 6 april besprak de raad de strategie van de VU-Windesheim groep en van het VUmc. De voorzitter van de raad heeft in 2004 met de leden van het college en de raad van bestuur gesprekken gevoerd over hun functioneren. Voor 2005 is de evaluatie van het functioneren van college en raad van bestuur en van de individuele leden in het jaarschema van de raad vastgelegd. In januari 2005 heeft de raad een interne evaluatie gehouden over zijn functioneren in 2004.

De raad van toezicht gaf in 2004 goedkeuring aan de financiële verslaggeving van de Vrije Universiteit over 2003, het Jaarverslag 2003 en de Begroting 2005. De raad ziet graag duidelijker aangegeven welke conclusies het college van bestuur aan de financiële analyse van de jaarcijfers verbindt. De raad heeft met tevredenheid kennis genomen van de rapportage van het project Tussensprint over het verbeteren van de financiële administratie en verslaggeving. In de Begroting 2005 is het budget aangepast aan het verlaagde middelenkader.

De raad wil door middel van tussenrapportages weten of het ook lukt de lasten tijdig terug te brengen.

In april heeft de raad van toezicht de samenwerkingsovereenkomst Opleidingsinstituut Zorg en Welzijn met INHOLLAND en ROC ASA goedgekeurd. De raad heeft in 2004 eveneens ingestemd met het voorgenomen besluit tot het instellen van een instellingengemeenschap VU-Windesheim door het instellen van één college van bestuur voor de Vrije Universiteit en Windesheim, als laatste stap op weg naar een volledige fusie van de twee instellingen. De raad benoemde verder dr. G.W. Noomen voor een derde periode als voorzitter van het college van bestuur en mr. H.J. Rutten als nieuw collegelid, belast met de portefeuilles financiën en ICT.

De raad van toezicht sprak met het college van bestuur over onder andere de volgende onderwerpen:

- de herziening van het interne financiële verdeelmodel van de VU;
- de nota Financiële Planning 2005-2009 (over het financiële meerjarenperspectief);
- de financiële afgrenzing tussen VU, Windesheim en het VU medisch centrum;
- de nieuwbouw op de VU-campus;
- nieuwe beroepen in de gezondheidszorg;
- de relatie tussen het college van decanen en het college van bestuur.

Bij alle vergaderingen van de raad werd een overzicht van de lopende zaken gegeven.

De raad van toezicht spreekt zijn waardering uit voor de inzet en de bereikte resultaten van het college van bestuur, de faculteitsbesturen, de medewerkers en studenten van de universiteit in het afgelopen jaar.

De raad van toezicht,

prof. drs. P. Bouw, voorzitter
mr. drs. L.C. Brinkman, vice-voorzitter
D. Terpstra, vice-voorzitter
drs. J.M. Bleichrodt
mw. I.E.E. van der Dussen
dr. B. Sangster
prof. dr. P.M.E. Volten
mr. A.A. Westerlaken
mw. drs. A. de Widt-Nieuwenhuizen

Jaarverslag

De VU in het kort

De Vrije Universiteit vormt samen met de Christelijke Hogeschool Windesheim de VU-Windesheim groep. Daarmee is een periode van intensief overleg afgesloten en werken we nu voortvarend aan de verdere invulling van de groep. Centraal daarin staan:

- de uitbreiding van het wo-opleidingenaanbod in Zwolle;
- doorlopende leerlijnen van hbo-programma's naar wo-masterprogramma's;
- kennisvalorisatie in de hele keten van fundamenteel tot op maatschappijgeoriënteerd onderzoek.

De groei van het aantal initiële studenten heeft zich in 2004 voortgezet, zij het dat het marktaandeel van de VU als geheel onder druk staat. De groeiende studentenbelangstelling richt zich met name op de vakgebieden: rechten, psychologie en criminologie. Bij sommige natuurwetenschappen en bepaalde letterenprogramma's blijft de belangstelling achter. Met deze faculteiten vindt intensief overleg plaats over vernieuwing van het onderwijsaanbod, dat inspeelt op de verschuivende belangstelling van studenten en op nieuwe maatschappelijke behoeften. De verschuivingen in de studentenbelangstelling hebben gevolgen voor de interne middelenverdeling. De onderwijsvergoedingen voor de alfa- en gammafaculteiten zijn structureel verhoogd en voor alle faculteiten is een minimumverhouding tussen onderwijs en onderzoek gerealiseerd. Beide maatregelen zijn bedoeld om de VU sterker te profileren door de kwaliteit van onderwijs en onderzoek in de alfa- en gamma-disciplines ook op de lange termijn veilig te stellen. De verschuiving van de middelen is ten koste gegaan van de natuurwetenschappen en de medische wetenschappen.

Naast deze interne middelenreallocatie moesten we in 2004 aanzienlijke bezuinigingen realiseren, vanwege overheidsbezuinigingen op het hoger onderwijs. Dit leidt universiteitsbreed tot verlies van arbeidsplaatsen. In 2004 zijn de faculteiten der Exacte Wetenschappen, Aard- en Levenswetenschappen, Letteren en het Bureau van de Universiteit begonnen met reorganisaties. Behoud van innovatiekracht, gericht op kwaliteit en profilering, is daarbij het uitgangspunt.

Identiteit

De VU is een "gewoon bijzondere" universiteit. Een gewone universiteit die onderwijs en onderzoek in onderlinge samenhang verzorgt. Als compacte campusuniversiteit zet de VU in op wetenschappelijke vernieuwing en maatschappelijke ijking van onderwijs en onderzoek, gebaseerd op het multi- en interdisciplinaire karakter van samenwerking op het universiteitsterrein. Een bijzondere universiteit waar wetenschappelijke zekerheid en gelovige verwondering elkaar aanvullen.

De VU geeft haar bijzondere karakter vorm en inhoud in de dagelijkse praktijk van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening. In het onderwijs besteden we bijzondere aandacht aan vragen van maatschappelijke, levensbeschouwelijke en ethische aard.

In het onderzoek is veel aandacht voor de relatie tussen levensbeschouwing en wetenschap. De VU stimuleert daarbij de ontwikkeling van onderzoeksgebieden die haar streven naar een respectvolle en zorgvuldige omgang met mens, natuur en samenleving weerspiegelen.

De VU toont haar bijzondere karakter verder in activiteiten die rechtstreeks voortvloeien uit de levensbeschouwelijke en maatschappelijke betrokkenheid, zoals het bevorderen van de (ethische) reflectie op de eigen wetenschapsbeoefening. VU-podium, een samenwerkingsverband tussen de VU, het VU medisch centrum en de Vereniging voor christelijk hoger onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en patiëntenzorg (zie organogram, pagina 93), richt zich via symposia, lezingen, publicaties op een breed publiek in heel Nederland om een bijdrage te leveren aan het maatschappelijk debat over wetenschap in het algemeen, en over de levensbeschouwelijke, culturele en maatschappelijke aspecten daarvan in het bijzonder.

Vereniging VU-Windesheim

De Vereniging voor christelijk hoger onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en patiëntenzorg (Vereniging VU-Windesheim) is het resultaat van een fusie van de Windesheim- en de VU-vereniging. De Vereniging is de koepel boven de Vrije Universiteit, het VU medisch centrum en de Christelijke Hogeschool Windesheim. De bijzondere identiteit van de Vereniging is geworteld in de christelijke traditie. Bijbels geïnspireerde kernwaarden staan centraal, zoals maatschappelijke betrokkenheid, een goed (mede)mens zijn, zorg en respect voor de ander waarbij 'elk talent telt', en zorg voor de kwaliteit van leven, cultuur en natuur. De Vereniging biedt een uniek draagvlak aan de VU, VUmc en Windesheim als instellingen met een bijzondere identiteit. Ook draagt zij bij aan hun maatschappelijke verbinding. De drie organisaties zijn ervan overtuigd dat zij samen beter dan elk afzonderlijk kunnen inspelen op een aantal maatschappelijke tendensen.

De belangrijkste rollen van de Vereniging zijn: koepel-rechtspersoon, georganiseerd relatienetwerk en sponsor van 'bijzondere' projecten.

Missie

De VU is een brede universiteit, die onderwijs en onderzoek bij elkaar betreft. De VU biedt een inspirerende onderwijsomgeving, waarin studenten zich ten volle kunnen ontplooiën en zich nationaal en internationaal kunnen ontwikkelen. Zij heeft een internationaal toonaangevende positie binnen verschillende onderzoeksvelden en staat voor hoogwaardig, vernieuwend en maatschappij-

georiënteerd onderzoek. Dat kan fundamenteel zijn, maar ook toegepast. Voortbouwend op de christelijke traditie waarin zij wil staan, hecht de VU grote waarde aan een verantwoorde beoefening van wetenschap, en wil zij fungeren als platform voor discussie over de relatie tussen wetenschap, levensbeschouwing, cultuur en samenleving. De VU is een inspirerende, vernieuwende en betrokken universiteit: een universiteit die midden in de samenleving staat en actief bijdraagt aan de huidige ontwikkelingen in onderwijs en onderzoek. Vanuit deze missie zijn de volgende ambities geformuleerd:

Inspirerend

De VU zet zich in om met haar onderwijs bij de top van Nederland te horen. Ze biedt een inspirerende leeromgeving die aansluit op het voorbereidend onderwijs en het hoger beroepsonderwijs, die buitenlandse studenten aanspreekt en die de studenten een aantrekkelijk studietraject biedt.

Vernieuwend

De VU staat voor hoogwaardig, fundamenteel, vernieuwend en maatschappij-georiënteerd onderzoek. Alle clusters van faculteiten – alfa, bèta, gamma en medisch – hebben toonaangevende onderzoeksgroepen die internationale erkenning genieten. Bundeling van kwaliteit, capaciteit en expertise in grotere programma's heeft geleid tot herkenbare facultaire zwaartepunten en universiteitsbrede aandachtsgebieden.

Betrokken

De VU hecht waarde aan maatschappelijke dienstverlening. Ze stelt onderwijs en onderzoek in dienst van een samenleving waarin duurzame ontwikkeling en rechtvaardige maatschappelijke verhoudingen centraal staan.

Profiel

De VU-ster

Om de ambities op het gebied van onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening helder te maken, introduceerden we in 2002 de VU-ster. Dit profiel werken we steeds verder uit. Het komt voort uit de positie die de universiteit op onderwijs- en onderzoeksterrein heeft bereikt en de mogelijkheden die ze ziet om van daaruit in te spelen op wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. De VU-ster met zeven punten staat hier weergegeven.

De faculteiten geven samen met het universiteitsbestuur en hun counterparts in Zwolle invulling aan de zeven thema's op het gebied van onderzoek en onderwijs. Dit profiel is de basis voor samenwerking met het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties, en maakt daarbij het begrip kennisvalorisatie concreet (zie pagina 21). Inmiddels heeft de VU op vijf van de zeven sterpunten prestigieuze subsidies gekregen in de vorm van Spinozapremies en Akademie-hoogleraarschappen. De vijfde

daarvan is uit 2004: de KNAW benoemde informatica-hoogleraar Andrew Tanenbaum tot Akademie-hoogleraar.

Speerpunten VU-Windesheim groep

De VU-Windesheim groep heeft vier speerpunten gedefinieerd voor het aanbod van onderwijs, onderzoek en kennisvalorisatie in de regio Zwolle. Deze gaan samen met een University College het profiel van de VU-Windesheim groep in Zwolle vormen. Het gaat om:

- Gezondheid en leven
- Nederland distributie- en handelsland
- Creatieve industrie, media en cultuur
- "Het nieuwe leren" (Opvoeding, onderwijs en opleiding)

Bureau van de Universiteit

In 2004 werd het bureau geconfronteerd met een aanzienlijke bezuinigingstaak: vanaf 2006 heeft het structureel 3,2 miljoen euro minder te besteden. We willen deze bezuinigingen niet ten koste laten gaan van essentiële voorzieningen voor faculteiten, instituten, medewerkers en studenten. Ook mogen de bezuinigingen niet leiden tot nieuwe decentrale functies, omdat dat voor de universiteit als geheel geen kostenbesparing zou opleveren. Bij de invulling van de bezuiniging hield de VU rekening met de aanbevelingen van de commissie die de herordering van het Bureau heeft geëvalueerd:

- niet nu de structuur van staf en diensten terugdraaien (scheiding beleid en uitvoering);
- verplaats uitvoerende taken die de bestuursstaf uitvoert naar de betreffende diensten;
- beperk de omvang van de bestuursstaf.

Uiteindelijk bezuinigen we door bij de structurele taakstelling van de diensten € 2,4 miljoen in rekening te brengen en € 0,8 miljoen bij de Bestuursstaf. De voorgenomen bezuinigingen bij de diensten lijken haalbaar zonder daarmee de primaire ondersteuning te zeer te schaden. De bezuiniging op de Bestuursstaf kan niet volledig via natuurlijk verloop worden gerealiseerd. Eind 2004 begon daartoe bij de Bestuursstaf een reorganisatie.

Ondanks de bezuinigingen zijn er nieuwe initiatieven genomen. De dienst Communicatie startte met een VU-breed magazine voor alumni en andere relaties, getiteld *gewoon bijzonder*. Ook is een nieuw relatiebeheersysteem in gebruik genomen om contacten met aankomende studenten, alumni en andere relaties adequaat te kunnen behartigen.

De Arbo en milieu-dienst heeft vooruitgang geboekt met de preventie van rsi en een nieuw energiebesparingsplan. Dit plan zorgt binnen vijf jaar voor aanzienlijke besparingen op het energieverbruik van de bestaande gebouwen. Het project Tussensprint ter verbetering van de financiële beheersbaarheid van de universiteit is in 2004 afgerond. Belangrijke resultaten zijn het vervangen van het software-systeem Ultimo van FZ&BB door SAP. Voor SAP zijn in dat verband de modules Projecten, Customer Services en Investment Management aangeschaft, waardoor eenduidige managementrapportage nu mogelijk is. Ook namen we de functionaliteit Cash Management in gebruik. In 2004

hebben we ook de knoop doorgemaakt over ons salarissysteem: er komt een nieuw systeem dat per 1 januari 2006 operationeel moet zijn.

De dienst Facilitaire zaken heeft een verbeterslag gemaakt op het gebied van veiligheid. Surveillances van gebouwen en het terrein en de openstelling van recepties zijn aanzienlijk uitgebreid. Ten dele is dit gefinancierd door efficiëntieverbeteringen elders, zoals het opheffen van decentrale servicepunten. In nauwe samenwerking met de faculteiten heeft deze dienst ook een nieuwe methodiek ontwikkeld voor de verdeling van onderwijsruimten op de campus. In centraal beheerde zalen is de inrichting van standaardvoorzieningen voor audiovisuele middelen vrijwel afgerond.

De dienst Informatietechnologie heeft de in 2002 ingezette koers met succes vervolgd. Na ingrijpende innovatie van de generieke infrastructuur voor data- en telecommunicatie maakten we in 2004 een begin met de aanleg van een compleet dekkend draadloos netwerk op de VU-campus en specifieke ICT-voorzieningen voor studenten. Het beheer van het kantoornetwerk van het bureau van de universiteit is eind 2004 ondergebracht bij de dienst IT. De organisatie van Huisvesting (Bouwbeheer en Vastgoed) kreeg in 2004 nader vorm. Onder leiding van een interim-directeur is het vigerend ontwikkelplan Huisvesting op hoofdlijnen herzien en is de inzet van externen scherper ingekaderd. In het kader van Tussensprint zijn de technische voorwaarden gerealiseerd voor een implementatie van financiering en control op basis van een in 2005 nieuw vast te stellen lange-termijnvisie Vastgoed.

Interactie met de omgeving

Van oudsher onderhoudt de VU via de Vereniging en haar achterban nauwe contacten met de samenleving. Van universiteiten wordt verwacht dat zij dienstbaar zijn aan de samenleving. Vanuit dit perspectief zijn de belangrijkste ontwikkelingen bij de VU in 2004:

- We hebben de voorlichting over het VU-onderwijsaanbod intensiever en professioneler gemaakt, zodat potentiële studenten beter weten wat zij van de VU kunnen verwachten (zie pagina 16).
- We hebben nieuwe, vaak interdisciplinaire opleidingen en opleidingsvarianten ontwikkeld, waarbij zowel de bachelors als de masters gericht zijn op maatschappelijke vraag en belangstelling van de huidige en toekomstige generaties studenten.
- We ontwikkelden en stimuleerden zelfbepalend post-initieel onderwijs, zoals The Amsterdam Law Academy en beroepsopleidingen over bedrijfswetenschappen: bestemd voor professionals uit de praktijk die zich willen bijscholen).
- Tweederde van de ruim veertig hoogleraren en de 21 bijzonder hoogleraren die de VU in 2004 aanstelde, werken hier in deeltijd en zijn ook buiten de universiteit actief.
- We nemen deel aan lokale, nationale en internationale onderzoeksprogramma's en prioriteitsgebieden via de tweede en derde geldstroom.
- We profileren onze onderzoeksinspanningen verder op maatschappelijke ontwikkelingen, via de VU-ster.

Fusie VU-Windesheim

Binnen het fusietraject tussen de VU en de Christelijke Hogeschool Windesheim zijn in 2004 op bestuurlijk en juridisch niveau twee mijlpalen bereikt. Op 1 januari 2004 was de rechtspersonenfusie een feit. Vanaf dat moment bestaat de Vereniging VU-Windesheim, waaronder Windesheim, de Vrije Universiteit en het VU medisch centrum vallen. Na de rechtspersonenfusie is een werkgroep ingesteld die voorstellen ontwikkelt voor de uitbouw van de nieuwe vereniging tot een 'vitale vereniging' met aansprekende activiteiten en een breed, maatschappelijk draagvlak. In het voorjaar van 2005 rondde de werkgroep haar opdracht af. Met de rechtspersonenfusie zijn ook de beide Raden van Toezicht samengegaan in één Raad van Toezicht voor de drie genoemde partijen.

Nadat de rechtspersonenfusie en de fusie van de Raden van Toezicht, kon de voorbereiding voor het realiseren van één College van Bestuur starten, dat in de plaats komt voor de sinds september 2002 bestaande personele unie. In maart 2005 was het zover: er is nu één College van Bestuur, waarbij leden integrale portefeuilles beheren. In september 2003 stelde het College van Bestuur van de VU-Windesheim groep een werkgroep 'Voorbereiding medezeggenschap integrale universiteit' in. Deze werkgroep voerde, mede op verzoek van de medezeggenschapsorganen, een nadere verkenning uit voor een toekomstige regeling van medezeggenschap in een gefuseerde instelling. In augustus 2004 verscheen het rapport van de werkgroep onder de titel Medezeggenschap in de fusie. Een verkenning. Het rapport vormt de basis voor het ontwerpen van een reglement voor een Gemeenschappelijke Gezamenlijke Vergadering. Dit reglement is gereed in 2005.

In februari verscheen het Instellingenfusieplan, deel 1. In deze notitie is de keuze beschreven voor een fusie van beide instellingen tot een instelling van hoger onderwijs met duidelijk onderscheiden kerntaken wetenschappelijk onderzoek, wetenschappelijk onderwijs en hoger beroeps-onderwijs in twee kenniscentra. Na bespreking van deze notitie in diverse gremia binnen de VU en Windesheim is de notitie Elk Talent Telt (juli 2004) verschenen.

Nadat de verbinding tussen de instellingen op een bestuurlijk en verenigingsniveau in 2004 zijn beslag heeft gekregen, is de aandacht nadrukkelijker gevestigd op de inhoudelijke, organisatorische en randvoorwaardelijke onderdelen van het fusieproces, met name het primaire proces. In een op te stellen ontwikkelingsprogramma komt de nadruk te liggen op visie, doelstellingen, inhoudelijke activiteiten en de daarbij behorende ondersteunende en randvoorwaardelijke activiteiten. De voorbereiding van dit programma startte begin 2005 en resulteert in een programma dat de periode 1 september 2005 tot 1 september 2010 omvat.

Concrete samenwerkingsprojecten

In 2004 is een serie activiteiten van de grond gekomen en is een aantal reeds gestarte activiteiten voortgezet. Voor de locatie Zwolle heeft de VU-Windesheim groep op onderwijsgebied het volgende gerealiseerd:

- Sinds september 2003 bieden Windesheim en de VU de wo-bachelor Bedrijfswetenschappen aan. De opleiding maakte een bescheiden start in 2003 en gaf een verbetering te zien in 2004 met circa 25 eerstejaarsstudenten.
- Met de Faculteit der Aard- en Levenswetenschappen (FALW) start Windesheim in september 2005 een nieuwe universitaire bacheloropleiding in Zwolle: Gezondheids- en levenswetenschappen. In 2004 is het programma uitgewerkt, is een pr-campagne gestart, is de accreditatie-aanvraag voorbereid en is een hoogleraar-directeur aangetrokken.
- Op basis van een bestaand plan voor een wo-bachelor Decision and Information Sciences startte de ontwikkeling van een bredere wo-bachelor opleiding Informatiekunde in Zwolle. In het voorjaar van 2005 zijn nadere plannen gepresenteerd.
- De opleidingen Bouwkunde/Civiele techniek en Verkeerskunde hebben met FALW het plan ontwikkeld voor een bacheloropleiding Area Development. Streven is deze opleiding vanaf 1 september 2006 aan te bieden.
- De CALO van Windesheim heeft het initiatief genomen om de voortgezette opleiding Psychomotorische Therapie om te bouwen naar een masteropleiding. De Faculteit der Bewegingswetenschappen van de VU is samenwerkingspartner. In 2004 is het programma voor de master uitgewerkt en is de accreditatie van de opleiding aangevraagd. Streven is de master te laten starten op 1 september 2005.
- In het studiejaar 2003-2004 is de Faculteit der Rechtsgeleerdheid met Windesheim een verkenning gestart naar de mogelijkheden voor een hogere juridische opleiding ('hbo-recht') in Zwolle en de ontwikkeling van een doorlopende leerlijn van de opleiding MER naar het masteraanbod van de rechtenfaculteit.
- De Faculteit der Exacte Wetenschappen biedt de mogelijkheid voor doorstroom van hbo-studenten Informatica Windesheim naar de wo-master Informatica. Deze master wordt via een opbouwscenario in Zwolle aangeboden vanaf 1 september 2006. Op 1 september 2004 startte binnen de hbo-bachelor Informatica van Windesheim een premastertraject (doorgaande leerlijn). 29 Studenten van Windesheim nemen hieraan deel. Studenten die dit voorbereidende programma hebben doorlopen, krijgen toegang tot de master.

Voor de locatie Amsterdam hebben de opleiding Journalistiek van Windesheim en de faculteiten Letteren en Sociale Wetenschappen van de VU een wo-master Journalistiek ontwikkeld, die op 1 september 2006 start. Parallel aan de master wordt een premastertraject (doorlopende leerlijn) ontwikkeld voor zowel de studenten van de opleiding Journalistiek als die vanuit de genoemde faculteiten.

In het najaar van 2004 is een verkenning gestart naar de mogelijkheid om de master Taalleerstoorntissen (Faculteit der Letteren) een groter civiel effect te geven (dat wil zeggen de diploma's bruikbaar te maken op de arbeidsmarkt) middels een remedial teacher-specialisatie. Hiertoe

zocht de faculteit samenwerking met de afdeling Speciaal Onderwijs (OSO) van Windesheim Educatief. Bovendien zijn de mogelijkheden verkend voor een doorlopende leerlijn vanuit Windesheim Educatief en de opleiding Logopedie naar de master. In het voorjaar van 2005 is de verkenning afgerond.

Dankzij samenwerking tussen Windesheim Educatief en de Faculteit Letteren is de postinitiële opleiding Docent NT2 (Nederlands als tweede taal) in de volwasseneneducatie gerealiseerd. De opleiding komt tegemoet aan de wens van studenten die als specialisatie NT2 hebben gekozen op de VU, om een diploma met een civiel effect te verwerven. Letteren heeft met Windesheim Educatief een traject ontwikkeld dat studenten de mogelijkheid biedt om het erkende Bewijs van didactische bekwaamheid voor de BVE te behalen. Hiermee kunnen afgestudeerden aan de slag in de volwasseneneducatie. Begin 2004 is met succes een pilot uitgevoerd. Vanaf het studiejaar 2004/2005 is de cursus een vast onderdeel van de Faculteit der Letteren. Het animo voor de opleiding is groot. Begin 2004 zijn voorbereidingen gestart voor een integraal doorstroombeleid van hbo naar wo en vice versa. Op 1 september zijn drie pilots gestart op het gebied van Economie, Informatica en lerarenopleidingen.

Op het gebied van onderzoek hebben de VU en Windesheim diverse initiatieven voortgezet en ontplooid. Deze staan vermeld op pagina 21. Overige vermeldenswaardige initiatieven zijn:

- School of Education. Windesheim Educatief, het onderwijscentrum VU en de Faculteit der Psychologie en Pedagogiek hebben besloten tot de start van een School of Education VU-Windesheim. In 2004 zijn hiertoe plannen op het gebied van onderwijs, onderzoek en dienstverlening geconcretiseerd.
- University College Zwolle. In 2004 is besloten een verkenning te starten naar de oprichting van een University College in Zwolle, vergelijkbaar met de Colleges in Utrecht en Middelburg.
- Hoger Onderwijsdag. Windesheim en de Vrije Universiteit hebben op 3 november 2004 voor de derde maal een gezamenlijke onderwijsdag georganiseerd. Deze stond in het teken van "Elk talent telt", over de onderwijsvisie van de Vrije Universiteit en Windesheim. Het programma bood volop ruimte voor uitwisseling van kennis en ervaringen en voor discussie. Het is de bedoeling de Hoger Onderwijsdag jaarlijks te laten plaatsvinden.
- Verkenning domein Gezondheid en Ziekte. In de eerste helft van 2004 is in opdracht van het Gezamenlijk College van Bestuur een verkenning uitgevoerd in het domein Gezondheid en Ziekte.

Samenwerking met andere instellingen

Zowel op universitair niveau als op facultair niveau werkt de VU intensief samen met andere instellingen in Nederland en in het buitenland (zie hoofdstuk internationalisering, pag. 23). Uitgangspunt daarbij is dat samenwerking moet leiden tot versterking van de identiteit en profiel van de VU. De belangrijkste ontwikkelingen in 2004 zijn:

Hbo-instellingen

Op basis van de in 2003 gesloten intentieovereenkomst met INHOLLAND schonken we in 2004 met name aandacht aan de doorstroming vanuit hbo-bachelors naar wo-masters. Soortgelijke intentieovereenkomsten zijn inmiddels gesloten met drie Hogescholen (IPABO, Marnix Academie en de Hogeschool Domstad) met name op het gebied van de lerarenopleiding. Op facultair niveau vindt overleg plaats met ander hogescholen in de regio, waaronder de HES en de Hogeschool Utrecht.

Zowel vanwege haar ligging als vanwege haar achtergrond is de hogeschool INHOLLAND een belangrijke partner voor de VU. Naast doorstroomtrajecten voor hbo'ers en de al bestaande samenwerking op het gebied van Zorg en Welzijn en Mondhygiëneopleidingen (ACTA) wordt samengewerkt op het terrein van andere medische beroepsopleidingen en laboratoriumvoorzieningen voor applied sciences.

De Universiteit van Amsterdam

De Universiteit van Amsterdam is door haar nabijheid een natuurlijke samenwerkingspartner van de VU. Tussen beide colleges van bestuur vindt periodiek overleg plaats over onderlinge afstemming van onderwijs en onderzoek en de gezamenlijke positionering van Amsterdam in het nationale en internationale kennislandschap. Op het terrein van Letteren en Exacte Wetenschappen is verder invulling gegeven aan de Sectorplannen.

NWO- en KNAW-instituten

De VU heeft de samenwerking met het Interuniversitair Oogheekundig Instituut en het Nederlands Instituut voor Hersenonderzoek geïntensiveerd vanuit het onderzoekszwaartepunt Neurowetenschappen. De bèta-wetenschappers zijn sterker gaan samenwerken met het AMOLF (FOM-Instituut voor Atoom- en Molecuulfysica).

Overige instellingen

Netwerkvorming en samenwerking beperken zich niet tot bovengenoemde instituten. In het kader van de (her)erkenning van onderzoekscholen en andere onderzoeksnetwerken werkt de VU intensief samen met veel instellingen in binnen- en buitenland. Op basis van een interne evaluatie heeft de VU besloten per 1 januari 2006 uit het Consortium Digitale Universiteit te stappen en de daarmee vrijvallende middelen te gebruiken voor onderwijsinnovatie op locatie. Daarbij bekijken we per onderwerp wie de meest voor de hand liggende samenwerkingspartners zijn.

Onderwijs en studenten

Onderwijsaanbod en instroom van studenten aan de VU
De VU biedt wetenschappelijk onderwijs aan op de locatie Amsterdam en werkt in de VU-Windesheim groep aan verbreding van het wetenschappelijk opleidingsaanbod op de locatie Zwolle.

Het beleid van de VU is gericht op optimalisering van het aanbod op de locatie Amsterdam, vooral via vernieuwing binnen opleidingen. Als voorbeelden kunnen worden genoemd verbreding van bacheloropleidingen bij exacte wetenschappen en letteren, en ontwikkeling en aanscherping van differentiatie in masteropleidingen. In de masterfase worden daarnaast ook enkele nieuwe onderzoeksopleidingen ontwikkeld die het profiel van de VU zoals weergegeven in de VU-ster versterken, of die in bepaalde niche-behoefte voorzien.

Het totaal aantal ingeschreven studenten is dit jaar opnieuw gestegen, van 16.407 tot 17.102 studenten. Dat is een stijging van 4,2 procent. Een van de redenen hiervoor is dat de uitval van studenten, met name die met een hbo-vooropleiding, is verminderd. Het aantal deeltijd-inschrijvingen is dit jaar licht gedaald van 2005 naar 1841. De VU biedt een aantal bacheloropleidingen niet meer in deeltijd aan. Vanaf pagina 75 staan de belangrijkste gegevens over instroom en inschrijving van studenten aan de VU weergegeven.

De totale instroom aan de VU (bachelor- en masteropleidingen) was met 4469 studenten dit jaar ongeveer gelijk aan vorig jaar (4513). De instroom in de bacheloropleidingen daalde, maar dit werd vrijwel volledig gecompenseerd door een hogere instroom in de (pre)masteropleidingen. Inmiddels vormt de instroom in de masters bijna een derde (31,4 procent) van de totale instroom aan de VU.

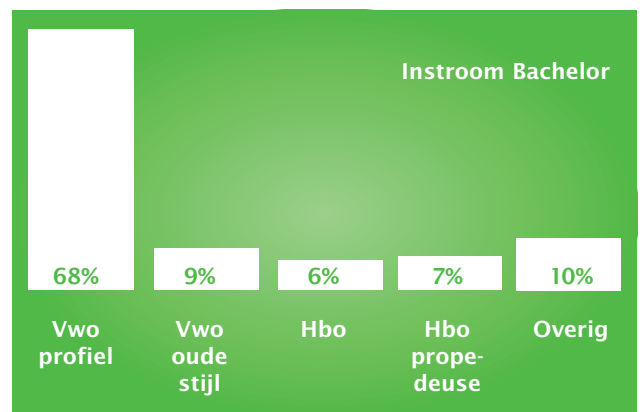
De gegevens over de totale instroom in het Nederlandse wetenschappelijk onderwijs in 2004 zijn nog niet bekend. Daardoor is het op dit moment niet mogelijk het marktaandeel van de VU te bepalen.

Instream en aanbod bacheloropleidingen

In 2004 zijn geen nieuwe bacheloropleidingen van start gegaan. De instroom vanuit het vwo in de VU-bacheloropleidingen was in 2004 ongeveer gelijk aan 2003. Het relatieve aandeel van de vwo'ers in de bachelorinstroom nam toe, van 71 procent in 2003 naar bijna 78 procent in 2004. Daarnaast is zo'n 7 procent ingestroomd op basis van een hbo-propedeuse. Nog maar 6 procent van de instroom was in het bezit van een hbo-diploma en koos voor een niet volledig aansluitende master-opleiding, met een start in de bachelorfase als consequentie. Alle hbo-doorstromers werden in 2004 ingeschreven in de (pre)-masterfase. De leeftijdsopbouw van de studentenpopulatie in de bachelorfase wordt door deze ontwikkelingen steeds homogener; dat de meeste deeltijdvarianten in de bachelorfase inmiddels alleen dagonderwijs aanbieden

levert hieraan ongetwijfeld ook een bijdrage. De totale bachelorinstroom, met uitzondering van de instroom in de faculteit Sociale Wetenschappen, daalde in 2004 met gemiddeld 10 procent.

Ter uitbreiding van het aanbod van wetenschappelijk onderwijs op de locatie Zwolle hebben VU en Windesheim in het najaar de aanvraag voor een bacheloropleiding Gezondheid en Leven aan de NVAO voorgelegd en het initiatief genomen tot afstemming met zusteruniversiteiten, vooral de RUG, UT, RU en WUR.

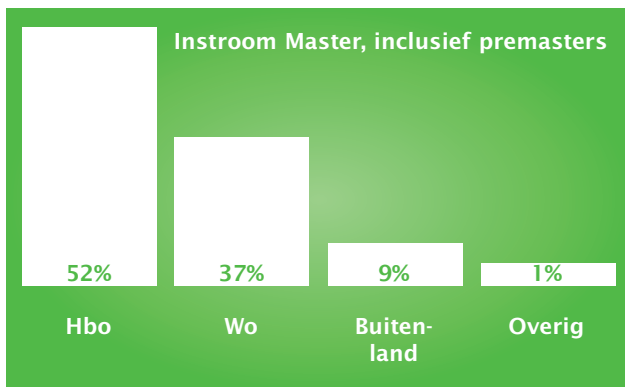

Instream en aanbod masteropleidingen

In 2004 zijn nog enkele masteropleidingen van start gegaan als gevolg van de gefaseerde invoering van de bachelor-masterstructuur. Ook in 2005 starten nog enkele masteropleidingen op deze wijze, zoals Psychologie en Tandheelkunde.

In het kader van vernieuwing zijn in september 2004 de twee onderzoeksmasteropleidingen Social Psychology en Reformed Theology van start gegaan die in het voorjaar positief beoordeeld waren door de NVAO. Social Psychology, een van de topmasters van de VU (plaatje van onderaan pagina 13 uit het Instellingsplan), heeft meteen een goede start gemaakt met een groep van zestien geselecteerde studenten (het totaal aantal studenten in de alfa/gamma onderzoeksmasteropleidingen is 33). In het najaar diende de VU enkele nieuwe aanvragen in voor onderzoeksmasteropleidingen bij de NVAO, na interne toetsing. Daarnaast dienden we twee aanvragen voor masteropleidingen in met een educatieve component: een masteropleiding Godsdienst en levensbeschouwing en een opleiding Communicatie en educatie van maatschappij en organisatie. Samen met het Koninklijk Instituut voor de Tropen bereidde de VU accreditatie-aanvragen voor, namelijk voor twee (onbekostigde) masteropleidingen: International Health en Public Health. Ook in 2004 was bij de masteropleidingen het grootste deel van de instromende studenten nog afkomstig uit het hbo (60 procent). Deze studenten volgen onderwijs in de zogenaamde premasterclass, een programma van een half tot een heel jaar dat is toegespitst op de toelatingseisen van de masteropleiding.

Samen met Windesheim werkt de VU aan betere doorstroommogelijkheden vanuit de hbo-bachelor naar de wo-master, een van de belangrijke inhoudelijke invullingen van de fusie tussen beide instellingen. De premastertrajecten zoals die nu worden aangeboden worden, zijn ingepast in de vrije keuzeruimte van de hbo-bacheloropleiding, zodat een doorlopende leerlijn ontstaat en studenten na afronding van hun hbo-bachelor drempelloos kunnen doorstromen. In 2004 besloten de VU en Windesheim dat voor studenten in alle domeinen van Windesheim zo'n mogelijkheid zou moeten bestaan. Opleidingen en faculteiten zijn samen aan de slag gegaan om deze mogelijkheden te realiseren. In september zijn drie trajecten als pilot van start gegaan, met in totaal zo'n vijftig studenten. We beogen in 2010 zeshonderd studenten in dergelijke trajecten te laten instromen. Ook met INHOLLAND en met andere hogescholen maakt de VU dergelijke afspraken. Een interessante maar kostbare variant daarbij is het digitaliseren van het premasteronderwijs zoals dat bij bewegingswetenschappen gebeurt. Studenten kunnen dit onderwijs straks volgen waar en wanneer ze willen.

De totale instroom vanuit het hbo is nog niet op het niveau van 2002 en eerdere jaren. Dit is onder meer het gevolg van de invoering in 2003 van een premasterassessment aan de VU. Dit was een bewuste keuze, ingegeven door de hoge uitval van hbo-doorstromers in het eerste jaar. Dit beleid heeft het gewenste effect: bijvoorbeeld bij de Faculteit der Sociale Wetenschappen is de uitval in het eerste jaar van het (pre)mastertraject gedaald van 50 procent in 2002 tot minder dan 20 procent in 2003. In 2004 hebben ruim duizend studenten het premasterassessment afgelegd, iets meer dan in 2003. Van hen hebben 770 zich vervolgens ingeschreven bij een VU-masteropleiding. Alleen de Faculteit der Sociale Wetenschappen wijst studenten af op basis van onvoldoende scores op het premasterassessment, de overige faculteiten hanteren de uitslag als input voor de studieloopbaanbegeleiding. In 2004 is het premasterassessment geëvalueerd; studenten en studiebegeleiders spreken zich positief uit over het assessment, en de scores op het assessment van 2003 hebben bij enkele faculteiten een duidelijke voorspellende waarde voor het studiesucces. We evalueren ook de assessments die in 2004 zijn afgenomen, en ook in 2005 neemt de VU assessments af.

De instroom uit het buitenland in de masterfase is nog bescheiden. De aantallen nemen toe, maar het relatieve aandeel was in 2004, evenals in 2003, 11 procent (zie verder het hoofdstuk Internationalisering).

Het aantal masterstudenten dat instroomt met een Nederlands wo-diploma (van de VU of van een andere universiteit) loopt snel op: in 2003 had 20 procent van de studenten een wo- of overig diploma; in 2004 is dit aandeel gestegen tot 29 procent.

Numerus fixus en decentrale selectie

In 2004 hebben de opleidingen Geneeskunde, Tandheelkunde en Psychologie een numerus fixus gehanteerd. Tandheelkunde heeft daarnaast decentrale selectie toegepast. Voor de decentrale selectie combineert Tandheelkunde de Sociale Quotient-test (een sociale vaardigheidstest die samen met Geneeskunde is ontwikkeld) met een schrijftoets en een test op motorische vaardigheden en ruimtelijk inzicht. Daarnaast onderzoekt de faculteit de motivatie op basis van gegevens die de kandidaat zelf verschaft. Het aantal plaatsen voor de decentrale selectie is uitgebreid tot 50 procent omdat de prestaties van de geselecteerde studenten in het eerste jaar beter blijken te zijn dan van de andere studenten. De opleiding verwacht dat de uitbreiding van de decentrale selectie op de korte termijn een verdere rendementsverbetering oplevert. De opleiding Geneeskunde paste voor het studiejaar 2004/2005 geen decentrale selectie meer toe. Hier konden juist geen wezenlijke verschillen vastgesteld worden in de prestaties van de wel en niet via decentrale selectie toegelaten studenten. Daardoor waren de hoge kosten die de procedure met zich meebrengt niet langer gerechtvaardigd.

Studentenwerving

In 2004 sneed de VU de werving van studenten verder toe op de invoering van bachelor- en masteropleidingen. Het tweede instroommoment dat nu bestaat, maakt dat we meer inspanning steken in de werving van masterstudenten. Naast de in 2003 voor het eerst georganiseerde Masterdag, hielden we in december 2004 een Masteravond. Ook besloten we vanaf 2005 mee te doen aan een landelijke Masterbeurs.

Om de voorlichting aan studiekeizers te verbeteren, schafte de VU in 2004 een nieuw relatiebeheersysteem aan. De invoering van dit systeem is in 2005 voltooid. Hiermee willen we niet alleen de gegevens van geïnteresseerde studiekeizers beter opslaan, maar ook de effectiviteit en efficiëntie van studentenwerving verhogen. De studentenwerving in de regio Zwolle is in 2004 uitgebreid. Dit omdat de VU hier samen met Windesheim naast de bestaande academische opleiding Bedrijfswetenschappen vanaf 2005 ook een academische bacheloropleiding Gezondheid en Leven gaat aanbieden. Voor de bacheloropleidingen richt de VU zich specifiek op vergroting van het marktaandeel van directe wovoverlaters uit de regio van de VU. Voor 2005 wordt een brede bacheloropleiding International Business Administration voorbereid die goed aansluit bij het

Engelstalig onderwijs dat op steeds meer vwo-scholen wordt aangeboden, en ook op International Baccalaureate (IB)-scholen. Met een groep van bijna veertig scholen uit de regio werkt de VU specifiek samen in het Aansluitingsprogramma vwo-VU. Deze scholen komen jaarlijks met hun 4-vwo'ers naar de Oriëntatiedagen. In 2004 heeft het Aansluitingsprogramma een pilot Proefstuderen opgezet voor de 5 vwo'ers van deze scholen. Deze activiteit is in 2005 voor het eerst structureel onderdeel van het Aansluitingsprogramma. Tevens heeft het Centrum voor Studie en Loopbaan een studiekeuzecursus ontwikkeld voor 6-vwo'ers die vastlopen in hun keuzeproces. De cursus wordt vanuit het Aansluitingsprogramma aan de netwerkscholen aangeboden. De cursus is in 2004 drie keer gegeven. Om allochtone scholieren te ondersteunen bij het maken van een studiekeuze, organiseert de VU samen met studentenverenigingen voorlichtingsavonden voor zowel deze scholieren als hun ouders. Het Onderwijscentrum VU werkt met de scholen in de regio samen in meer onderwijsinhoudelijke projecten, bijvoorbeeld het scholierensymposium Scheikunde, het Natuurkundeproject HiSparc en het nieuwe project de Vrolijke school. HiSparc heeft in 2004 de Europese Altran prijs voor innovatie gewonnen. Het succes van Hisparc is dat de leerlingen als echte onderzoekers meewerken aan echt wetenschappelijk onderzoek. Ook in het scholierensymposium en de Vrolijke School staat onderzoekend leren centraal. Een van de doelstellingen achter deze projecten is een bijdrage te leveren aan een positieve beeldvorming bij jongeren van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek.

Studierendement, uitval en bindend studieadvies

De propedeuse- en postpropedeuserendementen per opleiding staan op pagina 81. Deze cijfers hebben allemaal nog betrekking op cohorten van voor de invoering van de bachelor-masterstructuur.

Het propedeuserendement na twee jaar is over het geheel genomen ongeveer gelijk gebleven. De verschillen tussen opleidingen zijn echter groot, net als in eerdere jaren. Ook het postpropedeuserendement laat grote verschillen tussen de opleidingen zien, terwijl de veranderingen ten opzichte van voorgaande jaren over het algemeen niet groot zijn. De gemiddelde studieduur van de cohorten 1991 tot en met 1996 (bron: KUO 2004) was 5,5 jaar. Theologen studeerden het langst (gemiddeld 7,2 jaar), geneeskundestudenten deden het kortst over het behalen van het doctoraal (5,1 jaar, exclusief co-schappen), gevolgd door de studenten tandheelkunde en aard- en levenswetenschappen (5,3 jaar).

Het aantal bachelordiploma's overtrof met 639 in dit studiejaar ruim het aantal behaalde propedeuse-examens (344, alle bij de nog ongedeelde geneeskundeopleiding). Van de 3368 studenten die in 2003-2004 aan hun bacheloropleiding begonnen (inclusief Geneeskunde), beëindigden er 250 in de loop van het eerste jaar hun studie (7,4 procent). Nog eens 289 bachelorstudenten schreven zich in 2004 niet opnieuw in (8,6 procent). In de masterfase was de uitval iets geringer: 88 premasterstudenten en 11 mas-

terstudenten beëindigden in 2003-2004 hun studie in het eerste jaar van inschrijving zonder afsluitend examen te doen (7,0 procent), 87 studenten schreven zich niet opnieuw in (6,2 procent).

De VU wil in 2005-2006 als pilot een bindend negatief studieadvies invoeren bij de bacheloropleidingen Psychologie en Pedagogiek. Studenten die een bindend negatief studieadvies dreigen te krijgen, worden opgeroepen en krijgen informatie over hun opleidingsmogelijkheden op Windesheim en op andere hogescholen. Op deze manier wil de VU studenten die (nog) niet geschikt of gemotiveerd zijn voor de aanvankelijk gekozen opleiding ondersteunen bij de keuze van een passender opleidingsroute.

Onderzoekersopleiding

De ontwikkeling van onderzoeksmasteropleidingen doet de vraag opkomen naar de precieze afbakening ten opzichte van het onderwijsdeel van het promotietraject. Ook in het kader van het Bologna-proces is deze derde cyclus aan de orde. De VU wil deze vraag beantwoorden door enerzijds meer ervaring op te doen met onderzoeksmasteropleidingen en anderzijds door de vorming van graduate schools, waarin onderzoeksmasteropleiding en onderzoekersopleidingen zouden kunnen samenkomen. De vormgeving hiervan is punt van discussie.

Postinitieel onderwijs

Naast het initiële onderwijs in bachelor- en masteropleidingen verzorgen faculteiten postinitieel onderwijs, variërend van losse modules en cursussen tot volledige masteropleidingen of postacademische opleidingen. Ook kunnen mensen vakken uit het initiële onderwijs volgen als aanschuif- of contractonderwijs, mits de contractstudent aan de ingangsvoorwaarden voor dat vak voldoet. Bij de invoering van de bachelor-masterstructuur wilde het universiteitsbestuur dat postinitiële masteropleidingen op termijn accreditatie zouden aanvragen. Accreditatie is een vereiste voor participatie in Europese curriculumontwikkelingsprojecten (joint masters) en Nuffic hanteert accreditatie als voorwaarde voor beurs-toekenning aan studenten. Maar de wetgever onthoudt aan geaccrediteerde postinitiële wetenschappelijke masteropleidingen het recht om een MSc of MA graad te verlenen. Deze feiten staan op gespannen voet met elkaar, en het universiteitsbestuur heeft de faculteiten dan ook niet dwingend opgelegd accreditatie aan te vragen voor post-initiële opleidingen.

ICT&Onderwijs

De VU heeft haar beleid ten aanzien van ICT&O voortgezet. Op basis van een evaluatie van Blackboard besloten we al eerder om door te gaan met Blackboard als centraal ondersteunde, digitale leeromgeving. In 2004 heeft de laatste faculteit die nog andere software gebruikt, besloten in 2005 ook over te gaan naar Blackboard. Projecten op het gebied van de inzet van ICT in het onderwijs hebben voor ondersteuning in personele of

financiële zin met succes hun weg gevonden naar verschillende subsidiekanalen zoals de interne ICT&O projectenronde, de SURF Onderwijsvernieuwingstender, de DU projectenronde en Grassroots. In 2004 heeft het College van Bestuur besloten de participatie in de Digitale Universiteit te beëindigen. De meerwaarde van participatie is niet in overeenstemming met de middelen die ervoor werden ingezet.

De digitaliseringsprojecten van de VU zijn gericht op onder andere web-streaming, inzet van Personal Digital Assistants (PDA's) en wireless en het maken van digitale leermaterialen en toetsen, met een brede betrokkenheid binnen de universitaire gemeenschap. Digitale leermaterialen worden onder meer ontwikkeld in het kader van doorlopende leerlijnen vanuit het hbo. De Adviesgroep ICT&O heeft een belangrijke rol gespeeld bij de advisering over de projectvoorstellen.

De uitvoering van het verbeterprogramma voor de audiovisuele voorzieningen in de onderwijszalen ging in 2004 door en loopt ook in 2005 nog. Een ontwikkeling die nauw aansluit bij de onderwijsvernieuwing is het gebruik van een portfolio. In een digitaal portfolio kunnen studenten gegevens over hun studieprestaties en studievoortgang vastleggen en presenteren, en daarop reflecteren. Voor docenten en studieadviseurs vormt het portfolio zo een aanknopingspunt voor beoordeling en begeleiding. Het portfolioproject is in 2004 gestart met een aantal inhoudelijke pilots. In nauwe afstemming met Windesheim wordt ervaring met verschillende software opgedaan. Het Onderwijscentrum vervult een centrale rol op dit terrein.

ICT Infrastructuur voor studenten

In 2004 heeft de Vrije Universiteit het programma ICT-infrastructuur voor Studenten in uitvoering genomen. Het programma voorziet in de volgende services:

- draadloze netwerktoegang op de hele VU-campus;
- enkele tientallen wireless hotspots (draadloze netwerktoegang met extra hoge bandbreedte van 54 Mb);
- 80 internetwerkplekken verspreid over de VU-gebouwen;
- vernieuwing van de e-mailfaciliteiten;
- stimulering notebookgebruik door verlaging financiële drempels;
- notebooks geheel gebruiksklaar opleveren;
- werkplekken voor notebookgebruikers;

Eind 2004 hadden ruim zeshonderd studenten tegen gunstige condities een VU-notebook aangeschaft, waren er veertien wireless hotspots actief en ruim twintig internetwerkplekken. Na uitbreiding van de infrastructuur gaan we applicatieservices voor studenten ontwikkelen. Als voorbereiding op de ontwikkeling van een studentenportal is in 2004 een webstrategie ontworpen.

Bestuurlijke hantering onderwijsvisitaties

De bestuurlijke aandacht voor de kwaliteit van het onderwijs is aangescherpt door de invoering van accreditatie. De overgangsregeling van visitatie naar accreditatie en de bijzondere situaties die daarbij soms ontstaan, hebben tot

vertraging geleid, waardoor de doorlooptijd van sommige beoordelingstrajecten drie jaar omvat. Eind 2004 zijn de eerste VU-opleidingen op basis van de overgangsregelingen door de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie) geaccrediteerd: de bachelor- en masteropleidingen van Informatiekunde en Wijsbegeerte.

In 2004 bezocht een visitatiecommissie nog in het kader van de overgangsregeling de opleidingen Biomedische wetenschappen, Politicologie en Bestuurskunde. De opleidingen van de rechtenfaculteit leverden aanvullende informatie voor de additionele beoordeling. De opleidingen Godgeleerdheid en Pedagogische wetenschappen en de letterenopleidingen stelden zelfstudies nieuwe stijl op. In 2004 verschenen visitatierapporten over de opleidingen Economie, Politicologie, Geneeskunde, Biologie en Biomedische wetenschappen.

Na het verschijnen van een visitatierapport vraagt het college van bestuur het faculteitsbestuur de aanbevelingen van de visitatiecommissie op te volgen, waar relevant aangevuld met nadere aanwijzingen. Indien nodig bespreken het college van bestuur en het faculteitsbestuur de aanbevelingen en de opvolging daarvan in hun periodieke bestuurlijk overleg. Accreditatie wordt aangevraagd door het college van bestuur.

Naar aanleiding van het visitatierapport geneeskunde heeft de NVAO substantiële verbeterpunten geconstateerd bij de opleiding van het VUmc. Gelet op het feit dat de voorbereidingen voor de invoering van het nieuwe curriculum Geneeskunde, waarin deze punten alle worden ondervangen, hebben college van bestuur van de VU en de raad van bestuur van het VUmc besloten de additionele beoordeling van de bachelor- en masteropleiding in 2005 aan te grijpen om tegelijkertijd aan de NVAO aan te geven wat de bestuurlijke hantering is van de substantiële verbeterpunten in het huidige curriculum.

Interne kwaliteitszorg onderwijs

Volgens de VU is de zorg voor kwaliteit van opleidingen in eerste instantie de verantwoordelijkheid van faculteitsbesturen, binnen de kaders voor kwaliteit zoals die in overleg tussen universiteitsbestuur en faculteiten zijn vastgesteld. Het college van bestuur volgt de ontwikkelingen onder meer via de planning en control cyclus van bestuurlijk overleg met faculteitsbesturen. In aanvulling daarop voorziet de universiteit in centrale advisering, met name door de Stuurgroep Onderwijskwaliteit (STOK) en ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van gestandaardiseerde cursus- en curriculumevaluaties. In 2004 is de revisie van het universitaire Handboek Kwaliteitszorg verder doorgevoerd: op basis van een gespreksronde met faculteiten zijn drie hoofdstukken herzien, besproken met diverse gremia en voorgelegd aan de STOK. Deze stuurgroep heeft daarnaast geadviseerd over een aantal voorstellen voor nieuwe opleidingen. Een deel van deze voorstellen kon na verwerking van het commentaar van de STOK aan de NVAO worden voorgelegd, een ander deel is nogmaals door de STOK besproken, bij twee voorstellen was behoefte aan een meer fundamentele herziening. De STOK organiseert ook thematische bijeenkomsten voor onderwijsbestuurders.

Interne kwaliteitszorg onderwijs

Volgens de VU is de zorg voor kwaliteit van opleidingen in eerste instantie de verantwoordelijkheid van faculteitsbesturen, binnen de kaders voor kwaliteit zoals die in overleg tussen universiteitsbestuur en faculteiten zijn vastgesteld. Het college van bestuur volgt de ontwikkelingen onder meer via de planning en control cyclus van bestuurlijk overleg met faculteitsbesturen. In aanvulling daarop voorziet de universiteit in centrale advisering, met name door de Stuurgroep Onderwijskwaliteit (STOK) en ondersteuning, bijvoorbeeld in de vorm van gestandaardiseerde cursus- en curriculumbeoordelingen. In 2004 is de revisie van het universitaire Handboek Kwaliteitszorg verder doorgevoerd: op basis van een gespreksronde met faculteiten zijn drie hoofdstukken herzien, besproken met diverse gremia en voorgelegd aan de STOK. Deze stuurgroep heeft daarnaast geadviseerd over een aantal voorstellen voor nieuwe opleidingen. Een deel van deze voorstellen kon na verwerking van het commentaar van de STOK aan de NVAO worden voorgelegd, een ander deel is nogmaals door de STOK besproken, bij twee voorstellen was behoefte aan een meer fundamentele herziening. De STOK organiseert ook thematische bijeenkomsten voor onderwijsbestuurders.

Handicap en Studie

De VU heeft in het afgelopen jaar de extra aandacht voor het studeren met een handicap voortgezet. Er is een werkgroep Handicap en Studie actief, die met een vragenlijst per faculteit heeft geïnventariseerd welke regelingen er zijn voor studenten met een handicap en hoe eventuele problemen tot nu toe worden opgelost. Mede op grond van deze informatie is een aantal actiepunten opgesteld, zoals het organiseren van studiedagen, verbeteren van de voorlichting, aandacht voor de ondersteuning bij het studeren via de website, vergroten van de deskundigheid van de studieadviseurs enzovoort.

Begin 2004 heeft de VU voor drie projecten subsidie gekregen uit het programma IMPULS. Inmiddels verlopen de betreffende projecten volgens plan. Zo is een platform voor studenten met een functiebeperking op de VU opgericht, waar studenten ervaringen uitwisselen over de mogelijkheden en onmogelijkheden van het studeren met een handicap. Het autisme-project (samen met UvA en HvA) heeft tot doel het bieden van een vaste, intensieve begeleidingsstructuur aan studenten met een stoornis in het autistisch spectrum. Ook een hooggevalueerde themamiddag over autisme voor studenten, ouders, studiebegeleiders en RIAGG was onderdeel van dit project. In het buddy-project ten slotte, krijgen studenten die door langdurige ziekte en/of handicap en veranderingen in het curriculum de aansluiting met hun jaargenoten hebben gemist, begeleiding van een student-buddy.

Afgestudeerden en hun arbeidsmarktpositie

De VU reikte in 2004 de eerste 252 masterdiploma's uit. Het aantal doctoraaldiploma's was met 1759 nog bijna zeven maal zo groot, met name omdat de grote faculteiten

Sociale Wetenschappen, Economische Wetenschappen & Bedrijfskunde en Psychologie & Pedagogiek nog geen enkel masterdiploma uitreikten. Het totaal aantal diploma's op doctoraal- en masterniveau is opnieuw gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar (van 1935 naar 2011). VU-afgestudeerden kregen in de periode 2000-2003 vergeleken met het landelijk gemiddeld snel werk. Grosso modo heeft bijna tweederde van de werkende alumni een jaar na afstuderen een functie op academisch niveau. Nog eens 20 procent heeft een baan waarvoor de werkgever een hbo- of wo-niveau vereiste. De verschillen tussen faculteiten zijn aanzienlijk. Artsen en tandartsen werken vrijwel zonder uitzondering op academisch niveau. Van de juristen werkt 80 procent in een functie op academisch niveau; hetzelfde geldt voor 70 tot 80 procent van de werkende theologen, wijsgeren en exacte wetenschappers. Volgende in de rij zijn de aard- en levenswetenschappers (ongeveer 70 procent), de psychologen en pedagogen (ruim 60 procent), de economen en de bewegingswetenschappers (55 procent), de afgestudeerden in de letteren (40 procent) en in de sociale wetenschappen (35 procent). Ongeveer een derde van de afgestudeerden in de gamma-opleidingen en in de letteren heeft een functie waarvoor de werkgever zowel onder academië als hbo'ers rekruteerde: ook dat beschouwen we als een passend niveau. De VU-cijfers verschillen in dit opzicht slechts marginaal van de landelijke gegevens.

Uitbesteding van initieel onderwijs aan private organisaties en maatwerktrajecten

Bij de Vrije Universiteit was in 2004 evenals in voorgaande jaren geen sprake van uitbesteding van een of meer delen van een of meer onderwijsprogramma's van in het CROHO geregistreerde opleidingen aan private organisaties. Ook in 2005 zal dat niet het geval zijn.

Ten behoeve van dit verslag is de volgende definitie van "maatwerktraject" gehanteerd: een onderwijstraject dat we op speciaal verzoek van een bedrijf of organisatie op maat (ontwikkelen en) aanbieden aan (uitsluitend) een groep studenten van de betreffende organisatie. Een faculteit gaf aan maatwerktrajecten te verzorgen: het gaat in totaal om (ongeveer) zeventig studenten, bij een bedrijf.

De VU voert geen instellingsbreed beleid om aanbod van maatwerktrajecten te stimuleren. Wel bieden sommige faculteiten gericht ruimte aan medewerkers om initiatieven in deze richting te ontplooiën in aanvulling op hun taken in het initiële onderwijs en onderzoek.

Werknemers die als student ingeschreven zijn bij de universiteit

Aan de Vrije Universiteit zijn 486 studenten ingeschreven die tevens werknemer van de VU zijn. Een nadere analyse van dit aantal leert dat 325 van hen studenten zijn die een baan hebben als student-assistent. In de meeste overige gevallen gaat het om werknemers met een deeltijdaanstelling (vaak van tijdelijke aard), die daarnaast eveneens in deeltijd studeren. Er zijn zes personeelsleden die een

fulltime aanstelling voor onbepaalde tijd combineren met een voltijdse inschrijving als student. In twee van deze gevallen gaat het om een opleiding die ook een deeltijdvariant kent.

De deeltijdopleidingen die de VU aanbiedt, zijn toegankelijk voor alle daarvoor gekwalificeerde studenten die werk of andere bezigheden met studie willen combineren, ook als zij werknemer van de VU zijn. De VU voert geen gericht beleid om werknemers aan de eigen universiteit een opleiding te laten volgen. Voor het wetenschappelijk personeel ligt dat ook niet voor de hand. De VU onderzoekt wel de mogelijkheid om aan meer studenten de mogelijkheid van een student-assistentschap aan te bieden, om zo studenten de mogelijkheid van een inhoudelijk direct relevante bijverdienste aan te bieden, naast de beperkte studiefinanciering van overheidswege.

Onderzoek

Onderzoekbeleid

Het Instellingsplan 2004-2006 is leidend voor het onderzoeksbeleid van de Vrije Universiteit. Het plan sluit aan bij ambities en doelstellingen van het Wetenschapsbudget 2004 van OCW. Uitgaande van de bestaande kwaliteit en aansluitend op het in 2002 vastgestelde onderzoeksprofiel van de VU, ontwikkelt de VU transdisciplinaire onderzoeksthema's op de grensvlakken van wetenschapsgebieden. Hiermee versterkt de VU haar vooraanstaande plaats in de wetenschappelijke wereld.

Het in de afgelopen jaren gestarte centrale stimuleringsprogramma is in 2004 over de volle breedte in uitvoering gekomen met projecten op terreinen als ICT & recht, Business information sciences, Communicatie, taal en cognitie en Multiculturele samenleving, passend in één van de gebieden van het VU-onderzoeksprofiel: de VU-ster (zie pagina 11).

Wetenschappelijke in-/output

De onderzoeksprogramma's van de VU staan te lezen op pagina 84; de hoeveelheid voor onderzoek ingezette formatie, verdeeld naar eerste, tweede en derde geldstroom en de output staan op pagina 87.

De opgaande lijn van het aantal promoties over de afgelopen periode wordt voortgezet: in 2004 werden 10 procent meer dissertaties (in totaal 236) dan in het voorgaande jaar afgeleverd. Het promotietraject krijgt onverminderd veel bestuurlijke aandacht, vooral op het gebied van uitval en rendement, in de vorm van de jaarlijkse promovendi-monitor.

De toename van de externe financiering van de voorafgaande jaren zette zich in 2004 voort. Deze toename zit vooral in de tweede geldstroom binnen de bèta-medische disciplines. Ook binnen de gamma-disciplines neemt de externe financiering opvallend toe. Dit alles illustreert de rol die externe financiering tegenwoordig speelt in het waarborgen van de continuïteit en uitbreiding van het onderzoek.

Kwaliteitszorg onderzoek

Eind 2004 kwamen de rapporten 'Assessment of research quality - Mathematics - QANU - August 2004' en 'Assessment of research quality - Computer science - QANU - December 2004 (revised edition)' beschikbaar. De commissie die de onderzoeksprogramma's in de Natuurkunde van de VU en de UvA beoordeelt, rondde eind 2004 haar visitatie voorlopig af in een concept-rapport.

Deze rapporten en hun bestuurlijke follow-up komen in 2005 in het bestuurlijk overleg van faculteit en college van bestuur aan de orde. Alle in 2004 beoordeelde programma's voldoen aan het in het Instellingsplan geformuleerde ambitieniveau met betrekking tot de onderzoekskwaliteit: per programma is de beoordeling minimaal 'goed'.

Talentbeleid

In de Vernieuwingsimpuls honoreerde NWO 5 Veni-aanvragen, 7 Vidi-aanvragen en 3 Vici-aanvragen van VU-kandidaten; negen van de vijftien gehonoreerde VU-kandidaten zijn vrouw. Prof. dr. Andy Tanenbaum, hoogleraar Informatica, werd in 2004 de tweede VU-hoogleraar die de KNAW voor vijf jaar tot Akademiehoogleraar benoemde. NWO wees in het Mozaïek-programma, met als doel meer allochtone afgestudeerden in de wetenschap te laten instromen door middel van gesubsidieerde promotieonderzoeken, 21 beurzen toe. Zes van die beurzen gingen naar VU-kandidaten, waarmee de VU meer van deze beurzen kreeg dan de andere universiteiten.

(Top)onderzoekscholen

Een overzicht van de onderzoekscholen waarin de VU participeert, staat weergegeven vanaf pagina 88. In 2004 erkende de KNAW-erkenningscommissie onderzoekscholen (ECOS) de Nederlandse onderzoekschool Sedimentaire Geologie (NSG), waarvoor de VU penvoerder is, voor een nieuwe periode van vijf jaar. De aanvraag voor hererkenning van de Onderzoekschool Ethiek (NSRPP) werd niet door de ECOS gehonoreerd; de onderzoekschool beraadt zich over een nieuwe erkenningsaanvraag in 2006.

De VU was in 2004 penvoerder voor acht interuniversitaire onderzoekscholen. In het najaar werd de hererkenning van de onderzoekschool Kurt Lewin (KLI) voorbereid. De VU participeert in twee toponderzoekscholen (dieptesstrategie): *Netherlands Research Centre for Integrated solid earth science* (penvoerder VU) en *Catalysis by design* (penvoerder TUE). Beide startten in 1999 met de uitvoering van hun onderzoekprogramma. Na de (positieve) evaluatie in 2003 en het principe-besluit van OCW met betrekking tot continuering met een tweede periode van vijf jaar, werden in 2004 de programma's voor deze tweede periode (2005-2009) opgesteld.

Valorisatie

Bij de keuze van de onderzoekszwaartepunten houdt de VU expliciet rekening met de mogelijkheden om de samenwerking met bedrijven en maatschappelijke organisaties te versterken. In de Kenniskring Amsterdam, het regionale samenwerkingsverband van kennisinstellingen, bedrijven en gemeenten, speelt de VU een vooraanstaande rol bij de ontwikkeling en uitvoering van de regionale kennisclusters. De oriëntatie op valorisatie werpt duidelijk vruchten af. Voorbeelden zijn Amsterdam New Media Institute (ANMI), Centrum voor Innovatie en Maatschappelijk verantwoord Ondernemen (CIMO), Nederland Distributie- en Handelsland, Centrum voor Drugdiscovery en regionale kennisclusters met overheid en bedrijfsleven: Life Sciences, Duurzaamheid, New Media/ICT en

het Amsterdamse project Sociale Innovatie. We besteden steeds meer aandacht aan het beschermen van intellectueel eigendom, het stimuleren van spin off van onderzoek en aan ondernemerschap. Ter ondersteuning van het beschermen en valideren van intellectueel eigendom en het stimuleren van spin off is CIMO actief: het zorgt onder andere voor het vastleggen van intellectueel eigendom. Op het gebied van wetenschapscommunicatie kan de VU bogen op velerlei activiteiten, waaronder die van het Da Vinci Instituut.

Samenwerking met Windesheim

De VU-Windesheim groep ontplooit verschillende onderzoeksinitiatieven. Hieronder een overzicht van de ontwikkelingen in 2004.

Economisch Sociaal Instituut

Op 9 maart 2004 is het Economisch Sociaal Instituut (ESI) Zwolle van start gegaan. Het instituut volgt de werkwijze en organisatie van het ESI Amsterdam (onderdeel van de VU) en beoogt de uitbouw van de integrale universiteit op de locatie Zwolle te versterken op het gebied van contractonderzoek en ontwerp en ontwikkeling van toepasbare kennis. Het ESI verricht toegepast wetenschappelijk onderzoek dat direct bruikbare en praktische informatie oplevert voor grote en kleinere opdrachtgevers.

Samenwerking met de gemeente Zwolle

Sinds juni 2003 werken Windesheim en de Vrije Universiteit samen met de gemeente Zwolle met als doel de economische en maatschappelijke ontwikkeling van Zwolle en de daarbij behorende regio te bevorderen en te versterken. In 2004 is onder andere aandacht besteed aan de profilering van Zwolle als studentenstad, duurzame ontwikkeling kennisinfrastructuur, studentenhuysvesting.

Kennispoort Zwolle

In 2004 is Kennispoort Zwolle, een samenwerkingsverband tussen de Vrije Universiteit, Windesheim, de Kamer van Koophandel Zwolle, Provincie Overijssel, gemeente Zwolle en Syntens, van start gegaan. Belangrijkste doelstelling van Kennispoort Zwolle is kennisoverdracht, om daarmee de regionale economie zoveel als mogelijk te stimuleren en om kennisuitwisseling tussen bedrijven onderling en tussen bedrijf en kennisinstelling te faciliteren en te stimuleren. De kennispoort besteedt aandacht aan onder andere juridische valkuilen van het zakendoen, financiën, duurzaam en innovatief ondernemen en professionalisering van kleine ondernemingen.

Preventiecentrum Overgewicht Zwolle

Het Preventiecentrum Overgewicht Zwolle is een initiatief van Windesheim, de Vrije Universiteit en het VU medisch centrum. Het centrum wil een herkenbare speler zijn bij het tegengaan van overgewicht bij kinderen en jongeren door wetenschappelijke kennis te genereren en te delen. Daarnaast kan het centrum van groot praktisch nut zijn door de effectiviteit van al uitgevoerde of lopende activiteiten te meten.

In 2004 begon de uitwerking van de ideeën voor het Preventiecentrum Overgewicht Zwolle, waarbij ook vertegenwoordigers van onder andere zorginstellingen, zorgverzekeraars, artsen, de gemeente Zwolle en de Sportraad betrokken waren. Op 1 januari 2005 is het Preventiecentrum formeel van start gegaan op de locatie Windesheim.

Internationalisering

De VU is een internationale universiteit, met ruim veertig Engelstalige masteropleidingen en zo'n 400 inkomende en uitgaande uitwisselingsstudenten per studiejaar. In 2004 werd de Europese masteropleiding International health, die het Koninklijk Instituut voor de Tropen samen met de VU verzorgt, erkend als Erasmus Mundus Master. De VU neemt volop deel in de kaderprogramma's van de EU en is met haar Centrum voor Internationale Samenwerking koploper onder de universiteiten in participatie in projecten, gericht op de ontwikkeling van het hoger onderwijs in ontwikkelingslanden.

Na een interne evaluatie heeft de VU besloten de participatie in het koepelbestuur van de Nederlandse Wetenschappelijke Instituten in Athene, Cairo, Florence, Rome, St. Petersburg en Tokio te continueren tot en met 2008.

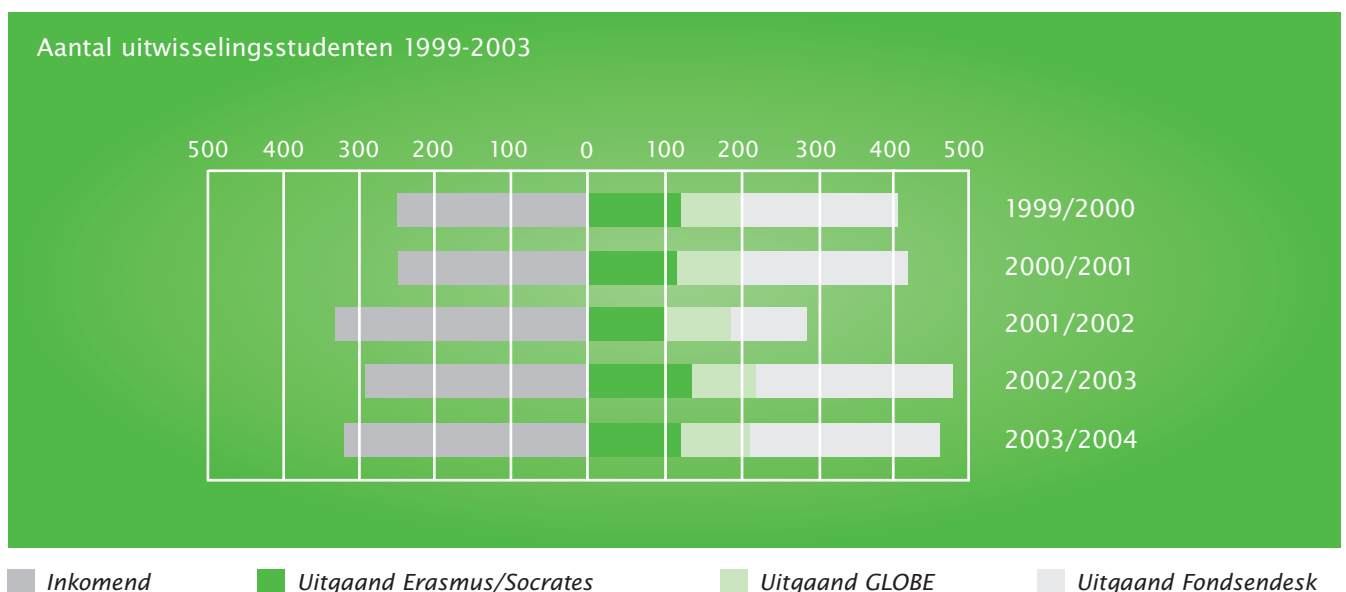
Internationaal onderwijs

De VU biedt in het studiejaar 2004-2005 ruim veertig Engelstalige masteropleidingen aan, waarin meer dan 150 internationale studenten ingestroomd zijn. Het totaal aantal ingeschreven masterstudenten met een niet-Nederlandse nationaliteit is op dit moment 245. Van deze studenten ontvangen er zestig een VU-beurs uit het (interne) V.H. Rutgersfonds. Ook dit jaar volgen weer een tien studenten van onze Chinese partneruniversiteiten Jilin, Wuhan en Sichuan een masteropleiding aan de VU. Na een dip in het collegejaar 2001/2002 is het aantal uitgaande VU-studenten in 2002/2003 en 2003/2004 gestegen tot bijna vijfhonderd. Het werkelijke aantal ligt vermoedelijk nog wat hoger, omdat studenten die geen beroep doen op fondsen niet bekend zijn bij de administratie. Het aantal inkomende uitwisselingsstudenten is licht gestegen ten opzichte van vorig jaar.

De masteropleidingen zijn nieuw, het Engels als instructietaal voor de hele opleiding is nieuw, de grotere instroom van internationale studenten is dat ook. Dit vraagt het nodige improvisatietalent van studenten, docenten en de organisatie, maar de eerste ervaringen van opleiders en studenten zijn positief. De studenten vinden het niveau van de opleiding hoog en de Engelse taalvaardigheid van docenten en medestudenten voldoet. Wel verdient de integratie aandacht in de opleidingen waarin internationale studenten een kleine minderheid zijn. Docenten vinden dat de aanwezigheid van internationale studenten een positief effect heeft op het academisch werkklimaat. Ook wordt het effect van de 'brain gain' voor de Nederlandse kenniseconomie al zichtbaar: een van onze internationale studenten vertrekt na afstuderen naar een andere Nederlandse universiteit om daar als onderzoeks-assistent aan de slag te gaan. Een groot deel van de studenten ambieert een PhD-traject of een tijdelijke baan in het bedrijfsleven.

Bij het ontwikkelen van de voorzieningen lag het accent op huisvesting en communicatie. De belangrijkste dingen zijn gelukt. We hebben de grotere toestroom van internationale studenten goed kunnen opvangen: iedereen die op tijd een aanvraag deed, heeft woonruimte. De actieve studentenvereniging ESN-VUuniverse ondersteunt, afgestemd met Bureau Internationalisering, de sociale opvang vanuit de opleidingen en organiseert sociale activiteiten door het jaar heen.

De VU heeft een nieuwe Engelstalige website: www.english.vu.nl, waarop voor (aankomende) studenten informatie te vinden is over bijvoorbeeld huisvesting, de visumprocedure, beursmogelijkheden en verzekeringen. Verder hebben we een nieuwe lijn met thematische masterbrochures en een Engelstalige brochure over de VU als

geheel ontwikkeld, speciaal gericht op de internationale markt. De wervingsactiviteiten zijn geïntensiveerd: er nemen meer faculteiten deel aan internationale onderwijsbeurzen. Ook aan de interne informatievoorziening is hard gewerkt. Bureau Internationalisering heeft informatieochtenden georganiseerd voor coördinatoren van masteropleidingen. Op de agenda stonden werving, diplomawaardering, visa, huisvesting en inschrijving. Voor facultaire contactpersonen internationalisering waren er themabijeenkomsten over visa, Engelse taaltoetsen en beursprogramma's (waaronder Erasmus Mundus).

In 2005 werken we vooral aan een adequate Engelstalige informatievoorziening voor onze zittende internationale studenten (en gasten). Ook aan de kwaliteit van het Engelstalig onderwijs besteden we aandacht: we starten met een pilot-assessment van de Engelse taalvaardigheid van docenten in enkele brede VU-masteropleidingen en een selectieve (top)master. Het Taalcentrum VU ontwikkelt zo nodig een trainingsaanbod op maat, naast het al bestaande aanbod aan algemene en specifieke taalvaardigheidstrainingen. Daarnaast blijft internationale marketing op de beleidsagenda staan, inclusief de hernieuwde vormgeving van het VU-beurzenprogramma. Een ander speerpunt is de invoering van het Diplomasupplement. Hiervoor zijn in 2004 de voorbereidingen gestart.

Europees VU-onderzoek

Een van de meest prominente geldbronnen voor cofinanciering van internationaal onderzoek is het Kaderprogramma (KP) voor onderzoek en ontwikkeling van de EU. De VU heeft een traditioneel sterke positie in de Kaderprogramma's waarin alle wetenschappen vertegenwoordigd zijn, van levenswetenschappen tot sociaal-economische en bestuurskundige disciplines.

In het op dit moment lopende Zesde Kaderprogramma (2002-2006) participeert de VU in ruim dertig projecten, waaraan in merendeel de faculteiten der Exacte Wetenschappen, Aard- en Levenswetenschappen en Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde meedoen. De projecten variëren in grootte tot meer dan dertig partners. In de kleiner opgezette Targeted Specific Research Projects neemt de VU vaak de coördinatorrol in. Thematische prioriteiten in de projecten, zijn Life Sciences, Genomics and Biotechnology for Health, Information Society Technologies en Sustainable Development, Global Change and Ecosystems. Ook in het fundamenteel-wetenschappelijke aandachtsgebied Human Resources and Mobility (beter bekend als Marie Curie) doet de VU het uitstekend: enkele faculteiten doen mee aan een onderzoeknetwerk (met een gestructureerd trainingsprogramma voor PhD-studenten of postdocs) of aan een van de verschillende HRM-fellowship-activiteiten.

Relaties met buitenlandse universiteiten

De VU werkt veel samen met universiteiten in het buitenland. Er zijn uitwisselingsovereenkomsten met 195 Europese partnerinstellingen en met zeventig instellingen

buiten Europa. Met een aantal instellingen is de samenwerking op onderwijs- en onderzoeksgebied intensief. We noemen hier: Katholieke Universiteit Leuven, Freie Universität Berlin, Université de Rennes I, University of East Anglia, University of Manchester Institute of Science & Technology, Universitat de Barcelona, Lunds Universitet, University of Queensland, University of Toronto, Jilin University, Sichuan University, Wuhan University, Columbia University of the City of New York, John's Hopkins University, Universiteit van Potchefstroom, Universiteit van Stellenbosch en University of Pretoria.

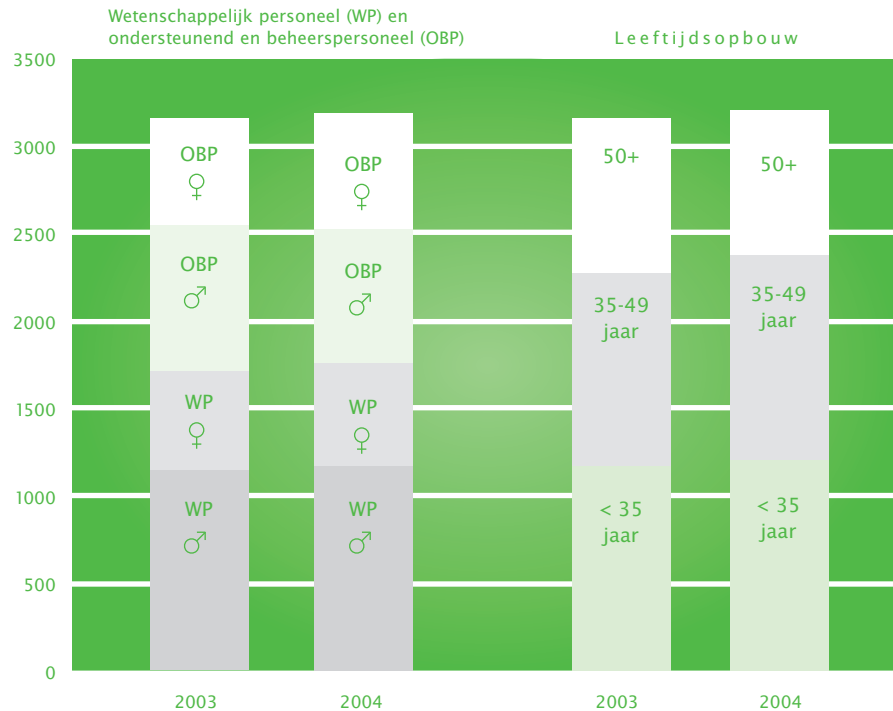
De samenwerking met de Universitas Kristen Satya Wacana te Salatiga (Indonesië), gericht op professionalisering en verdere wetenschappelijke vorming van de medewerkers van deze universiteit, is voortgezet: zes medewerkers verblijven regelmatig aan de VU voor hun promotieonderzoek.

In 2003 sloot de VU een overeenkomst met de Anton de Komuniversiteit van Suriname en werden de eerste contouren voor een gezamenlijk werkprogramma opgesteld. Dit heeft het afgelopen jaar geleid tot activiteiten van het SPINlab (toepassingen op het gebied van Geografische InformatieSystemen) en tot inschakeling van VU-expertise bij onderzoek naar het hoge zelfmoordcijfer onder Hindoestaanse jongeren in Suriname. Drie Surinaamse studenten hebben zich aangemeld voor de postinitiële VU-opleiding UNIGIS.

De relaties met Zuid-Afrikaanse universiteiten kregen via het SAVUSA-project (South Africa Vrije Universiteit Strategic Alliances) al in 2003 een impuls. De eerste gezamenlijke publicaties uit dit project bij wetenschappelijke uitgeverijen zijn uitgebracht en er zijn opnieuw miniconferenties georganiseerd. De faculteiten worden in hun activiteiten ondersteund door het editorial & liaison office van SAVUSA. De VU wil de kennis over Zuid(elijk) Afrika aan de instelling zichtbaarder maken.

Personeel

Ontwikkeling personeelsbestand

Talentbeleid

Talentbeleid is sinds 2001 onderdeel van de strategische agenda van de universiteit. Voor het realiseren van de onderwijs- onderzoeksinnovatie die wij voorstaan, is het noodzakelijk om bij dreigende schaarste aan met name jonge wetenschappers getalenteerde mensen aan ons te binden en een actief personeelsbeleid te voeren. Dit beleid richt zich systematisch op het aantrekken van getalenteerde wetenschappers en het geven van loopbaankansen. Het project talentbeleid richt zich in de periode 2002 tot en met 2006 expliciet op het vergroten van de in- en doorstroom van jong wetenschappelijk talent, om de kwaliteit van wetenschappelijk personeel voor de toekomst te waarborgen. Met dit doel zijn de zogeheten talentgelden – in totaal 15,6 miljoen euro, opgebouwd uit de Van Rijn gelden en de gelden Verbetering Perspectief Jonge onderzoekers – voor de periode tot 2006 toegelikt aan de faculteiten ter versterking van hun onderwijs- en onderzoeksstrategie voor de komende vijf tot tien jaar.

Talentgeld is ingezet voor het realiseren van loopbaanperspectief voor postdoc's: zo'n dertig UD-posities zijn voor hen beschikbaar gekomen. Ook is het talentgeld ingezet voor het opzetten van studentassistentieschappen voor masterstudenten en zogenoemde dakpanconstructies gericht op het voortijdig invullen van vacatures van wetenschappers die zullen uitstromen in het kader van pensioen of vervroegde uittreding. Daarnaast zijn er

doorstart- posities gecreëerd voor pas gepromoveerde jonge onderzoekers waarin zij de mogelijkheid hebben zich als pas gepromoveerde wetenschapper te profileren voor een verdere wetenschappelijke loopbaan.

Managementontwikkeling

De VU heeft twee programma's voor managementontwikkeling: één voor wetenschapsmanagers en één voor leidinggevendenden aan ondersteunende afdelingen. In 2004 namen hieraan 35 bestuurders en leidinggevendenden deel. Met deze cursussen wil de VU haar leidinggevendenden toerusten om de leidinggevende taken succesvol op zich te nemen. Het programma is steeds in ontwikkeling, omdat het inspeelt op zowel actuele interne ontwikkelingen binnen de VU, als op externe ontwikkelingen die invloed hebben op de positionering van de VU. De cursussen sluiten zo ook aan op de concrete knelpunten en behoeften van de deelnemers.

In 2004 is het experiment jaargesprekken positief geëvalueerd. Ook hebben we in navolging van het experiment een VU-brede regeling jaargesprekken ontwikkeld, die aansluit bij de uitgangspunten van het universitaire functie ordeningssysteem (UFO). Het experiment competentiegericht handelen is in het voorjaar van 2004 afgerond en de VU is samen met vier andere universiteiten begonnen met het ontwikkelen van een competentie-instrument waarbij de functieprofielen die in UFO zijn

vastgesteld, worden gekoppeld aan een set van generieke competentieprofielen. Zowel de jaargesprekken als de competentieprofielen zijn instrumenten gericht op het ondersteunen en versterken van de praktische managementvaardigheden van leidinggevendenden binnen onze organisatie.

Loopbaanontwikkeling

Sinds 1996 besteedt de VU nadrukkelijk aandacht aan de loopbaanontwikkeling van haar medewerkers. Onder andere in het project Mobiliteit en Flexibiliteit (MOFLEX), dat ook in 2004 de persoonlijke ontwikkeling van individuele medewerkers stimuleerde om de ontwikkeling van de medewerker af te stemmen op de ontwikkelingen binnen de organisatie. Zo blijft de inzetbaarheid van medewerkers voor zowel posities binnen als buiten de VU behouden. In 2004 zetten we het MOFLEX-project voort binnen de Faculteit der Exacte Wetenschappen en binnen de universiteitsbibliotheek. Ook is het project gestart binnen de dienst Facilitaire zaken.

In 2003 is het Loopbaancentrum VU van start gegaan. Dit centrum richt zich op loopbaanadviesing voor de VU als geheel en heeft drie doelgroepen: medewerkers in tijdelijke of vaste dienst met recht op loopbaanadviesing, medewerkers die vrijwillig aan hun loopbaan willen werken en reïntegratie -en (potentiële) uitkeringskandidaten. Het loopbaancentrum gaat ook in op vragen die te maken hebben met de verbetering van de persoonlijke effectiviteit van medewerkers door middel van 'coaching on the job': de vraag hiernaar nam toe in 2004. Tevens ondersteunt het loopbaancentrum de uitvoering van de MOFLEX projecten daar waar het gaat om trainingen voor medewerkers en leidinggevendenden bij vragen met betrekking tot de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers, werken met UFO en het houden van jaargesprekken.

Salarisontwikkeling

In 2003 is de CAO Nederlandse Universiteiten, vastgesteld voor de periode juni 2002 tot en met augustus 2003, verlengd tot augustus 2004. Deze CAO is na augustus 2004 doorgelopen en van kracht gebleven. Per 1 maart 2004 zijn de salarissen verhoogd met 1,1 procent ten opzichte van de salarissen per 1 september 2003.

Bezuinigingen en reorganisaties

De bezuinigingen van de kabinetten Balkenende I en II noodzakten ons om structureel te bezuinigen op de uitgaven in onze organisatie. Daarnaast wijzigde in 2004 het interne financieringsmodel van de VU (het zogeheten IVU-model) waardoor een aantal faculteiten minder geld te besteden krijgt dan voorheen. De noodzakelijke bezuinigingen zijn in 2004 aan faculteiten en het Bureau van de VU gepresenteerd. Binnen drie faculteiten en binnen het Bureau leidden de bezuinigen tot aangekondigde reorganisaties die in 2005 zullen worden geëffectueerd. Bij deze reorganisaties zijn helaas gedwongen ontslagen voorzien. Het Sociaal Plan gebaseerd op het Sociaal sta-

tuut uit de CAO voorziet in een aantal maatregelen om dit gedwongen ontslag zoveel mogelijk te voorkomen. Onder andere door een vertrekregeling voor medewerkers van 57 jaar en ouder en intensieve begeleiding van medewerkers van werk naar werk, bijvoorbeeld door het eerder genoemde Loopbaancentrum.

Universitair Functie Ordenen (UFO)

In het CAO-akkoord van najaar 2000 hebben werkgevers- en werknemersorganisaties binnen de universiteiten afgesproken een nieuw functie-ordeningssysteem in te voeren, gebaseerd op de Hay-methode. Eind 2003 heeft de VU het systeem ingevoerd. Het nieuwe universitaire functie-ordeningssysteem (UFO) biedt per functie een overzicht van de onderdelen waaruit de functie bestaat en op welk niveau een medewerker de verschillende aspecten van de functie uitvoert. In 2004 zijn alle medewerkers van de VU ingedeeld in hun nieuwe functieprofiel. Dit is goed verlopen. Na een eerste interne ronde van bedenkingen en een tweede interne ronde van heroverwegingen heeft uiteindelijk minder dan 1 procent van de medewerkers bezwaar aangetekend tegen zijn functie-indeling bij de landelijke adviescommissie bezwaren functie-ordening.

Doelgroepenbeleid: vrouwen en allochtonen

In het doelgroepenbeleid aan de VU staat de positie van vrouwen in de organisatie centraal, omdat overal binnen de VU geldt: hoe hoger de functie, hoe lager het aantal vrouwen. In het najaar van 2002 startte het Equal project. Dit EU-project, waaraan ook de universiteiten van Maastricht, Nijmegen en Valencia deelnemen, is erop gericht meer diversiteit in de hogere functies van de universiteit te bevorderen door Gender Mainstreaming: een integrale strategie om gelijke kansen voor mannen, vrouwen, allochtonen en autochtonen te bevorderen. De aanstaande fusie van de VU met Windesheim heeft daarbij de speciale aandacht, omdat het hier gaat om een nieuw proces waarbij het mogelijk is om nieuw beleid te ontwikkelen. In de periode 2003-2004 is een aantal zaken binnen het project gerealiseerd. Zo is relevante managementinformatie met betrekking tot aantallen mannen en vrouwen op verschillende posities ontsloten en op aansprekende wijze onder de aandacht gebracht. Voor twee opleidingen die de VU en Windesheim in het kader van de fusie gezamenlijk zijn gestart, is een Gender Impact Assessment gemaakt. Hieruit zijn wijze lessen te trekken over het bewustzijn ten aanzien van gender issues en de procedures die ervoor moeten zorgen dat bestaande scheve verdelingen niet automatisch gecontinueerd worden. Daarnaast zijn met alle decanen en directeurs bedrijfsvoering van de VU gesprekken gevoerd over de mogelijkheden voor het doorbreken van het glazen plafond. Dit heeft geresulteerd in een aantal goede voorbeelden die, samen met alle andere activiteiten op de VU en Windesheim, beschreven worden in een boekje dat op de afsluitende manifestatie in mei 2005 is gepresenteerd. De VU heeft als universiteit als beste gescoord binnen het Mozaïekprogramma van NWO. Van de 21 beschikbare

promotieplaatsen gingen er zes naar VU-deelnemers aan het programma. Daarnaast heeft het college van bestuur aan een van de VU-kandidaten die zeer goed scoorde in het programma, maar die NWO niet kon honoreren, de mogelijkheid geboden alsnog met het voorstel aan de slag te gaan. Het bestuur zal dit bij een positieve beoordeling zelf financieren vanuit de talentgelden. Het Mozaïek-programma stimuleert een wetenschappelijke loopbaan-keuze voor allochtone studenten, zodat hun talent voor de wetenschap en universiteiten niet verloren gaat.

Arbeidsomstandighedenbeleid

In 2004 is extra inspanning geleverd op het gebied van rsi-preventie binnen de universiteit. De melding van ernstige rsi-klachten met verzuim bij bedrijfsartsen is mede daardoor afgenomen.

Tevens is het geautomatiseerde chemicaliënregistratie-systeem van inkoop en logistiek operationeel geworden. Het is mogelijk om met behulp van dit systeem gegevens over het gebruik van chemicaliën op te vragen en daarmee arbo- en milieurisico's te analyseren.

Daarnaast is in het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan het opstellen van een Engelstalige hand-out van het GGO-handboek: over genetisch gemodificeerde organismen. In het handboek staat de regelgeving rondom het veilig en verantwoord omgaan met deze organismen. Engelstalig materiaal is gemaakt op veler verzoek vanuit de faculteiten, vanwege het sterk toenemend aantal buitenlandse studenten en medewerkers.

Ziekteverzuim

De daling van het ziekteverzuim van de afgelopen jaren is in 2004 doorgezet. Het verzuimpercentage van de Vrije Universiteit is in 2004 ten opzichte van 2003 met 0,15 procent gedaald tot 3,15 procent. Deze daling sluit aan bij de daling die ook in landelijke ziekteverzuimcijfers te zien is. Het nationale verzuimpercentage 2004 van de overheid en bedrijven te samen vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek, bedraagt in 2004 6,3 procent (exclusief zwangerschapsverlof, inclusief ziekteverzuim korter dan een jaar).

In 2004 is de werkgroep gezondheidsbeleid van start gegaan. Deze richt zich op het nog verder terugdringen van het ziekteverzuim en het beperken van de instroom van medewerkers in WAO.

Huisvesting

Lopende projecten

In 2004 zijn de renovaties van het Sportcentrum en het oude gedeelte van cultuurcentrum De Griffioen op Uilenstede voltooid. Hierdoor verbeterde het niveau van de studentenvoorzieningen van de VU en werd de studentenwijk Uilenstede aantrekkelijker. De C-toren van het Gebouw voor de Faculteit der Geneeskunde is opgeknapt en de nieuwbouw voor het Instituut voor Onderwijs Zorg en Welzijn vordert gestaag. De oplevering wordt eind 2005 verwacht.

Een werkgroep is aan de slag gegaan om voorstellen te doen voor de toekomstige verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden op het gebied van huisvesting van de VU en het VU medisch centrum.

Een eerste rapportage wordt begin 2005 afgerond.

Een onderzoek naar de ontwikkeling van het gebruik van onderwijsruimten heeft uitgewezen dat er vooral tekort dreigt aan kleine (werkgroep)ruimten. Daar wordt in de komende jaren aan gewerkt. Ook breiden we de aantallen werkplekken met IT-voorzieningen verder uit.

Plannen voor langere termijn

Het bouwprogramma van de VU is aangepast. Ons streven is voortaan meer expliciet gericht op het bouwen van functies voor de universiteit in plaats van bouwen voor faculteiten. Gehandhaafd blijven de projecten voor de renovatie van het Bètagebouw en de nieuwbouw van ACTA (Tandheelkunde): ze starten in 2006. De plannen voor aparte nieuwbouw voor de faculteiten Rechten en Economie zijn vervallen. Inmiddels zijn er nieuwe plannen voor nieuwe voorzieningen voor de universiteit van de toekomst: onder andere een vernieuwde bibliotheek annex centrum met studievoorzieningen voor studenten. Potentieel geven deze plannen mede vorm aan een onderwijsplein in het hart van de VU-campus.

Financiële middelen

De investeringsuitgaven bedroegen in 2004 bijna 19 miljoen euro. In de komende jaren stijgen de jaarlijkse uitgaven waarschijnlijk, gezien de omvangrijke projecten die nu lopen of in voorbereiding zijn.

Verandering in de huisvestingsorganisatie

De organisatieonderdelen die zich op de VU bezighouden met strategievorming, huisvestingsprojecten en onderhoud zijn in 2004 samengevoegd. De nieuwe directeur Huisvesting valt rechtstreeks onder de portefeuillehouder Huisvesting van het universiteitsbestuur. Hierdoor verbeterde de afstemming tussen programmamanagement en projectmanagement.

Financiën

Kengetallen

	geconsolideerd			
	2004	2003	2002*	2001*
Exploitatie				
Rijks- en overige bijdragen	274	266	254	239
Opbrengst werk voor derden en de mutatie onderhanden werk	56	50	46	43
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	6	12	7	8
Vermogen				
Eigen vermogen	234	237	223	221
Totaal vermogen	335	333	326	305
Solvabiliteitsratio	0,7	0,7	0,7	0,7
Liquiditeit				
Liquide middelen	122	101	84	92
Beleggingen in effecten	4	24	34	37
Netto werkkapitaal	84	62	44	68
Current ratio	2,0	1,8	1,5	2,0
Quick ratio	2,0	1,8	1,5	2,0
Beleggingen in deposito's	93	72	53	71

*) In 2001 zijn de verbonden partijen nog niet in de jaarrekening meegeconsolideerd.

Financiële resultaten en financiële positie

Het enkelvoudige exploitatieresultaat 2004 is m€ 4,6. Vergeleken met 2003 is dit een verslechtering van m€ 7,0. Echter ten opzichte van de Begroting 2004 is er sprake van een verbetering van m€ 4,6. Hierbij moet opgemerkt worden dat dit positieve resultaat door twee meevallers bereikt wordt: een BTW terugvordering van m€ 3,0 en meevallende financiële baten ad m€ 2,5.

Enkelvoudig

Vergelijking (in m€)	Begroting 2004	Realisatie 2004	Realisatie 2003
B a t e n			
Rijks- en overige bijdragen	267,5	272,5	264,3
College- en examengelden	22,7	23,4	21,3
Werk voor derden	39,7	51,2	44,9
Overige opbrengsten	19,1	23,3	21,9
Totaal baten	349,0	370,4	352,4
L a s t e n			
Personele lasten	176,9	186,0	175,3
Overige lasten	173,0	182,2	170,1
Totaal lasten	349,9	368,2	345,4
Saldo baten en lasten	-1,0	2,2	7,0
Saldo financiële baten en lasten	1,0	3,5	4,6
Saldo bijzondere baten en lasten	0,0	-1,1	0,0
Exploitatieresultaat	0,0	4,6	11,6

Tussen begroting en realisatie zitten enkele opvallende verschillen:

- De baten "Werk voor derden" laten een stijging zien van m€ 11,5. De ramingen zijn in het algemeen te conservatief te noemen. In de begrotingscyclus wordt aan ramingen van deze opbrengsten meer aandacht besteed.
- De stijging van de personele lasten kan grotendeels worden verklaard door CAO-effecten, toename aantal werknemers met zo'n 27 fte, een toename van het werkgeversdeel pensioenpremie en dotaties voorzieningen wachtgeld.
- De stijging van de overige lasten wordt voornamelijk

verklaard door de stijgende afschrijvingslasten op huisvestingsvoorzieningen en hogere inkomensoverdrachten.

- Het gerealiseerde saldo financiële baten en lasten is hoger doordat de in de Begroting 2004 geplande investeringen nog niet tot uitvoering zijn gekomen. De liquide positie van de VU is derhalve beter dan gepland en hierdoor zijn de renteopbrengsten hoger.
- Het saldo bijzondere baten en lasten is het gevolg van de verlaging van de calculatorische levensduur van enkele technische installaties, afboeking van investeringsuitgaven en de eerder vermelde BTW restitutie.

Resultaat per bron

Het per bron uitgesplitste resultaat toont het volgende beeld:

Bron	Begroting 2004	Resultaat 2004	Vershil
a. Faculteiten	-2,0	0,9	2,9
b. Overige eenheden	-0,3	0,5	0,8
c. Bureau	-0,4	1,8	2,2
d. Investerings en onderhoud	6,6	1,2	-5,4
e. Centrale budgetten	-7,1	0,2	7,3
f. Taakstelling	3,2	0,0	-3,2
Totaal resultaat enkelvoudig	0,0	4,6	4,6
g. Verbonden partijen	0,0	0,3	0,3
Totaal resultaat geconsolideerd	0,0	4,9	4,9

a. Het verschil tussen begroot en gerealiseerd resultaat van de faculteiten wordt voornamelijk bepaald door het resultaat bij de faculteit Exacte Wetenschappen.

b. Door een verbeterde orderportefeuille bij de overige eenheden viel het resultaat mee.

c. Het betere dan begrote resultaat van het Bureau is voornamelijk te herleiden door vertragingen in projecten bij de dienst IT en besparingen bij FZ.

d. Het resultaat Investerings en Onderhoud blijft fors achter bij de begroting. Dit wordt veroorzaakt doordat projecten die in eerste instantie als investeringsprojecten waren aangemerkt (en daarmee voor activering in aanmerking komen) alsnog als exploitatielasten zijn genomen. Daarnaast zijn huurlasten als gevolg van doorfunctioneren ten laste van de investeringsmiddelen genomen.

e. Het resultaat op centrale budgetten wordt veroorzaakt door een BTW terugvordering en het saldo financiële baten en lasten.

f. De taakstelling van m€ 3,2 die in de Begroting 2004 is opgenomen is ingaande 2005 structureel in de middelen-toewijzing verwerkt.

g. In de Begroting 2004 waren de verbonden partijen niet opgenomen.

Financieel beleid en meerjarenplanning

In 2004 is het interne verdelingsmodel van de VU aangepast, met als doel meer afstemming te verkrijgen tussen bekostiging en taaklast. De aanpassing heeft als effect dat er middelen van de bèta- en medische faculteit en naar de alfa- en gammafaculteiten worden overgeheveld ter bekostiging van de toegenomen onderwijslast en ter versteviging van het onderzoek. Deze maat-

regelen hebben, in combinatie met de specifieke kortingen als gevolg van de door de overheid opgelegde bezuinigingen, tot gevolg dat de faculteiten Aard- en Levenswetenschappen en Exacte Wetenschappen moeten reorganiseren om kosten terug te brengen. Ook voor de faculteit Letteren en het Bureau worden reorganisatieplannen uitgewerkt.

De plannen en de besluitvorming omtrent de reorganisaties van voornoemde faculteiten en het Bureau (behalve de afdeling Bestuursstaf) zijn in 2004 niet ver genoeg gevorderd om een specifieke voorziening voor reorganisatielasten te kunnen vormen. Dit was wel mogelijk voor de Bestuursstaf, waarvan de geschatte reorganisatiekosten dan ook zijn voorzien. Van de ontslaglasten van de andere genoemde eenheden staat vast dat deze tenminste m€ 2,2 zullen bedragen, zodat dit bedrag in 2004 is voorzien. Voor 2005 wordt de hoogte van de voorziening ontslaglasten (en daarbinnen die voor de reorganisatiekosten) zo nauwkeurig mogelijk bepaald. In de bestuurlijke overleggen met de faculteiten zijn meerjarenafspraken gemaakt op basis van door de faculteiten in het najaar 2004 opgestelde financiële meerjarenramingen. De geraamde exploitatieresultaten van de meerjarenramingen laten een duidelijke verbetering zien ten opzichte van de ramingen van een jaar eerder.

Tegenover het verbeterde financiële perspectief van faculteiten staat de ontwikkeling van de Egalisatiereserve. Deze bufferreserve, die schommelingen in de eerste geldstroominkomsten moet opvangen, raakt gegeven het huidige budgetperspectief op lange termijn (na 2008) onder de gehanteerde ondergrens van m€ 5,0. In de in 2005 op te stellen jaarlijkse meerjarenvoorzicht zal wor-

den aangegeven of en zo ja welke toekomstige consequenties daaraan moeten worden verbonden. De samenwerking met de Christelijke Hogeschool Windesheim krijgt ook in de financiële zin meer handen en voeten. Gezamenlijk is een nieuw bekostigingsmodel voor nieuwe VU-opleidingen in Zwolle uitgewerkt. In 2005 wordt een geactualiseerd huisvestingsplan opgesteld. De gevolgen van bezuinigingen, veranderde inzichten omtrent de ontwikkeling van studenten- en personeelsaantallen en toekomstige huisvestingseisen worden hierin verwerkt. De bouwplannen en de financiële kaders dwingen de VU weloverwogen keuzes te maken.

Financieel beheer

Het (financiële) beheer is door het college van bestuur gemandateerd aan de faculteiten en diensten die binnen het stelsel van centrale regelgeving en beheersafspraken volledig zelf verantwoordelijk zijn voor een zorgvuldige en hoogwaardige uitvoering van dat beheer. In aanwending van de rijksbijdrage ten behoeve van private activiteiten is hierbij in beginsel niet voorzien. Wel zijn aandelen genomen en een lening verstrekt aan Bio Detection Systems BV, welke zijn verantwoord onder de financiële vaste activa. Ook heeft ACTA het post-academisch onderwijs en contractonderzoek overgedragen aan dochtervennootschappen waarin het via ACTA Holding BV de volle eigendom houdt en die daarmee deel uitmaken van de geconsolideerde jaarrekening.

In 2004 is belangrijke vooruitgang geboekt op het gebied van het financieel beheer en de organisatie daarvan. De verantwoording van bouwinvesteringen in de administratie is aangepast, zodat deze vanaf 2005 beter te volgen en te beheersen zijn. Tevens is de administratieve verwerking van onvoltooide derde geldstroomprojecten aangepast, waardoor de geldstromen binnen deze projecten beter te beheersen en te voorspellen zijn. Het herschikken van taken heeft geleid tot versterking van de controlfunctie en meer aandacht voor risico- en liquiditeitsbeheer.

In 2005 richt de aandacht zich met name op het beter afstemmen van de planning- en controlcyclus. Hierin zal meer aandacht zijn voor de operationele control.

Treasury

In 2004 is nader vorm gegeven aan de nieuwe afdeling Risicobeheer, waarin onder andere de treasury-activiteiten van de Vrije Universiteit zijn ondergebracht. In dit kader is SAP-Cashmanagement operationeel geworden en is de wisseling van huisbankier succesvol afgerond. Conform het herziene treasury-statuut en de bijbehorende 'regeling bankverkeer en cashmanagement' zijn kaders en procedures ten aanzien van de treasury-organisatie verduidelijkt en aangescherpt. Het periodieke treasury-overleg zorgt voor tijdige afstemming tussen de betrokken functionarissen.

Recht doende aan het risicomijdend karakter van de beleggingen van de Vrije Universiteit, zoals weergegeven in het statuut, zijn in de loop van 2004 de beleggingsportefeuilles bij Robeco en Schretlen afgebouwd. De vrij-

gekomen middelen zijn herbelegd in kortlopende deposito's.

De positieve operationele kasstroom en het in 2004 relatief lage niveau van de investeringen, gecombineerd met het afbouwen van de effectenportefeuilles, genereerde een hogere stand van de liquide middelen dan was verwacht.

In verband met de geplande investeringen is besloten te herbeleggen met een horizon tot twaalf maanden. In 2004 is het rendement evenwel nog ruim boven de zesmaands Euribor uitgekomen.

Ter financiering van de nieuwbouw is er een financieringsarrangement gesloten met zowel de ABN-AMRO Bank als de Bank Nederlandse Gemeenten. Conform het statuut heeft de Vrije Universiteit een deel van het renterisico ingedekt middels twee swaps met looptijden van respectievelijk vijftien en twintig jaar.

Jaarrekening

Grondslagen

Het opstellen van de jaarrekening 2004 is geschied conform de OCW Richtlijn jaarverslaggeving hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Deze richtlijnen zijn gemeld met brief FVE-2000/194916 en gepubliceerd in Uitleg Gele Katern (nr. 19a van het jaar 2000, met aanvullingen in juli 2002 en maart 2004).

Het college van bestuur heeft ten behoeve van de accountant verklaard dat alle bekende informatie van belang voor de accountantsverklaring is verstrekt en dat het instellingsbestuur niet betrokken is geweest bij onregelmatigheden.

Waardering van de activa en passiva

• *Balans*

De activa en passiva zijn tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld. Vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen de geldende koersen per 31 december 2004. Koersverschillen die hierdoor ontstaan zijn in de exploitatierekening verwerkt.

• *Materiële vaste activa*

De gebouwen en terreinen zijn gewaardeerd tegen de aanschafwaarde: de aan derden ter zake van prestaties verrichte betalingen en rechtstreeks toe te rekenen inzet van eigen personeel.

Op terreinen wordt niet afgeschreven. Investerings in gebouwen van vóór 2000 worden in dertig jaar afgeschreven. Voor investeringen in gebouwen vanaf 2000 gelden de volgende afschrijvingstermijnen: casco zestig jaar, afbouw dertig jaar, inbouwpakket en technische installaties vijftien jaar; investeringen in huurpanden tien jaar (of kortere huurtermijn); aanleg sportterreinen tien jaar; overige terreinvoorzieningen dertig jaar (conform het afschrijvingspercentage naar investeringscategorieën: artikel 29, lid 6 van de richtlijn). De aanschafwaarde van de materiële vaste activa is verminderd met de op lineaire basis berekende afschrijvingen.

Uitzondering op bovenstaande regel betreft de gedane investeringen in de installaties van het Energiebedrijf, die een aangepaste levensduur kennen van vijftien jaar vanwege de verwachte economische levensduur.

De post inventaris en apparatuur is eveneens tegen aanschafwaarde gewaardeerd. Aanschaffingen tot k€ 12,5 worden direct ten laste van de exploitatie verwerkt.

De afschrijving geschiedt naar de soort (categorie) inventaris en apparatuur, uitgaande van de geschatte levensduur, waarbij het jaar van aanschaf voor de helft wordt gerekend, als volgt:

kantoor- en huishoudelijke inventaris, werkplaats-, optische en weegapparatuur, registratie- en laboratoriumapparatuur, vervoersmiddelen en de behandel eenheden tandheelkunde worden afgeschreven met 10 procent per jaar, computerapparatuur en programmatuur met 25 procent

per jaar, concernbrede (ERP)software met 14 procent per jaar, audiovisuele apparatuur met 20 procent per jaar en meet- en regelapparatuur met 14 procent per jaar.

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf van boeken wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

• *Financiële vaste activa*

Onder de financiële vaste activa zijn langlopende leningen u/g en effecten verantwoord. De effecten zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs of de lagere marktwaarde op balansdatum.

• *Voorraden*

Waardering van de voorraden vindt plaats tegen de laatst betaalde netto-inkoopprijs. Bij deze waardering is rekening gehouden met de mate van courantheid. De omzetbelasting is inbegrepen voor zover deze niet teruggevorderd kan worden.

• *Vorderingen*

Waar nodig is via een waarderingscorrectie rekening gehouden met de mate van inbaarheid. Vorderingen met een ouderdom van twee jaar zijn volledig afgewaardeerd en die met een looptijd van één tot twee jaar met de helft. Er is rekening gehouden met de kennis omtrent de invorderbaarheid van enkele vorderingen, zodat het voorzichtigheidsprincipe wordt toegepast. Tevens is hier de vordering op de minister inzake de kasbeperking rijksbijdrage verantwoord.

• *Voorziening ontslaglasten en voorziening reorganisatielasten*

De VU is eigen risicodragers voor de WW en de bovenwettelijke werkloosheidsuitkeringen. Met het oog daarop is deze voorziening getroffen. De voorziening is opgebouwd uit dotaties algemene middelen en uit opslagen personeel lasten bij derde geldstroomprojecten. De dotatie is gebaseerd op drie pijlers: de uitstaande verplichtingen, de ontwikkeling van de loonsom en de ontwikkeling van de arbeidsmarkt. Bij de uitstaande verplichtingen wordt een differentiatie naar leeftijd gemaakt.

De werkelijke uitgaven van het lopend boekjaar aan lopende werkloosheidsuitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Een eventueel surplus valt op basis van de meerjarenraming vrij ten gunste van de personele lasten.

• *Overige voorzieningen*

Verwachte verplichtingen en concrete risico's worden onder dit hoofd op de balans gepassiveerd.

Voor gemaakte overeenkomsten met personeelsleden over 'sabbatical leaves' zijn voorzieningen gevormd.

• *Kortlopende schulden*

De waardering van het saldo verlofdagen van VU-medewerkers per 31 december 2004 is afgeleid van de verlofdagenregistratie en de gemiddelde personeelslast.

Bepaling van het exploitatiesaldo

Voor de vaststelling van het resultaat wordt het baten- en lastenstelsel gehanteerd.

- *Rijksbijdrage VU medisch centrum*

De samenwerking van de Faculteit der Geneeskunde met het academisch ziekenhuis heeft geleid tot de oprichting van het VU medisch centrum. De VU heeft de financiering van de facultaire taken en de werkplaatsfunctie als inkomstenoverdracht aan het VUmc verantwoord. Het VUmc verantwoordt de bestedingen in de eigen jaarrekening; in de jaarrekening van de VU zijn ze in een aparte toelichting uiteengezet.

- *Opbrengst werk voor derden*

Resultaten van derdegeldstroomprojecten, inclusief eventueel medegefinancierde delen uit de eerste geldstroom, worden ten gunste of ten laste van de exploitatierekening gebracht in de periode van gereedkomen van (een afgerond deel van) het project. Vooruitontvangen financiering wordt als (kortlopende) schuld gepresenteerd. Eventuele negatieve resultaatverwachtingen van lopende onderzoeksprojecten worden eveneens in de exploitatie verwerkt.

Consolidatie

De Vrije Universiteit, hoewel onderdeel van de Vereniging voor christelijk hoger onderwijs, wetenschappelijk onderzoek en patiëntenzorg, brengt een eigen verslag uit. Dit uitgangspunt geldt ook voor de andere entiteiten binnen de Vereniging, te weten het VU medisch centrum en de Christelijke Hogeschool Windesheim.

De samenwerking van de Universiteit van Amsterdam en de Vrije Universiteit in het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam is naar rato van het aandeel van de VU (45 procent) in deze jaarrekening geconsolideerd. Per 1 januari 2004 vond de overdracht van het Radio-nuclidencentrum aan het VU medisch centrum plaats. Tevens wordt de daaraan gerelateerde Stichting Centrum Radio-Isotopen Research (incl. de BV Cyclotron) niet meer in de geconsolideerde jaarrekening betrokken. Het financiële gevolg van deze overdracht wordt inzichtelijk gemaakt in de specificatie van het Eigen vermogen.

Geconsolideerde balans

per 31 december in miljoenen euro's

Activa	2004	2003
Vaste activa		
Materiële vaste activa	159,4	164,3
Financiële vaste activa	8,7	27,6
Totaal vaste activa	168,1	191,9
Vlottende activa		
Vorraden	1,1	1,0
Vorderingen	43,9	39,4
Liquide middelen	121,9	101,1
Totaal vlottende activa	166,9	141,5
Totaal activa	335,0	333,4

Passiva	2004	2003
Eigen vermogen	233,7	236,9
Voorzieningen	18,3	16,1
Langlopende schulden	0,3	0,8
Kortlopende schulden	82,7	79,6
Totaal passiva	335,0	333,4

Geconsolideerde exploitatierekening

in miljoenen euro's

	realisatie 2004	realisatie 2003
B a t e n		
Rijks- en overige bijdragen	274,5	265,7
College- en examengelden	23,4	21,3
Baten werk voor derden	56,3	50,0
Overige opbrengsten	24,6	26,9
T o t a a l b a t e n	378,8	363,9
L a s t e n		
Personele lasten	192,2	182,2
Afschrijvingslasten	14,9	12,9
Inkomensoverdrachten	97,8	92,1
Overige instellingslasten	71,5	69,1
T o t a a l l a s t e n	376,4	356,3
Saldo baten en lasten	2,4	7,6
Financiële baten en lasten	3,6	4,6
Resultaat gewone bedrijfsvoering	6,0	12,2
Bijzonder resultaat	(1,1)	-
E x p l o i t a t i e s a l d o	4,9	12,2

De begrotingscijfers 2004 zijn opgenomen onder de enkelvoudige exploitatierekening omdat er geen inzicht is in de begrotingen van de verbonden partijen.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in miljoenen euro's

	2004	2003
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	4,9	12,2
Afschrijvingen	14,9	12,9
Mutaties werkkapitaal		
- voorraden	(0,1)	(0,3)
- vorderingen	(4,5)	5,3
- schulden	3,1	(5,4)
Mutaties bedrijfsreserve*	(1,2)	1,9
Mutaties voorzieningen	2,2	0,4
Mutaties incidenteel		
- extra afschrijving Energiebedrijf	1,0	-
- naar exploitatie overgebrachte vaste activa	3,0	-
Totaal	23,3	27,0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Materiële vaste activa	(20,9)	(17,5)
Financiële vaste activa	18,9	9,7
Totaal	(2,0)	(7,8)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing langlopende schulden	(0,5)	(2,1)
Mutaties liquide middelen	20,8	17,1
Liquide middelen per 1 januari	101,1	84,0
Mutatie liquide middelen	20,8	17,1
Liquide middelen per 31 december	121,9	101,1

* In de mutatie bedrijfsreserve is alleen het effect op de kasstroom weergegeven. De meeste mutaties behelzen alleen boekhoudkundige aanpassingen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit twee posten: ten eerste terreinen en gebouwen (zowel voltooid als nog in uitvoering) ad m€ 144,3 en ten tweede inventaris en apparatuur ad m€ 15,1.

	Aanschafwaarde	Afschrijvingen	Boekwaarde
Gebouwen en terreinen	358,1	(213,8)	144,3
Inventaris en apparatuur	55,6	(40,5)	15,1
Totaal materiële vaste activa	413,7	(254,3)	159,4

De actuele herbouwwaarde van de gebouwen is per 31 december 2004 getaxeerd op m€ 438,5
De OZB-waarde van de gebouwen en terreinen is vastgesteld op m€ 187,8.

Specificatie en toelichting gebouwen en terreinen

	Aanschafwaarde Terreinen	Gebouwen voltooid	Gebouwen onvoltooid	Afschrijvingen	Boekwaarde
Stand per 01-01-2004	10,3	314,9	20,3	(198,5)	147,0
Voltooide bouw 2004		12,2	(15,2)		(3,0)
Investeringen 2004		7,8	7,8		15,6
Afschrijvingen 2004				(15,3)	(15,3)
Stand per 31-12-2004	10,3	334,9	12,9	(213,8)	144,3

De voltooide bouw 2004 ad m€ 12,2 heeft betrekking op de in 2004 afgeronde (ver)bouwactiviteiten die hoofdzakelijk in eerdere jaren zijn aangevangen.

Belangrijke onderdelen hiervan zijn met name de verbouwing medische faculteit en herdefinitie C-toren (m€ 1,9), de verbouwing serverruimte (m€ 0,5), de verbouwing in de kelder bij Biologie (m€ 0,7), de clustering werkplaatsen (m€ 1,4), de vernieuwing dakbedekking en zonwering (m€ 1,0), de renovatie van de liften van het Hoofdgebouw (m€ 2,4), installatie Wis- en Natuurkunde (m€ 0,8) en de renovatie van de omroepinstallatie (m€ 0,4).

De investeringen in 2004, die tevens in dit jaar voltooid zijn ad m€ 7,8 zijn o.a. de renovatie Sportcentrum Uilenstede (m€ 2,8), herinrichting technisch centrum (m€ 0,2), herbestemming proefdierenlabs medische faculteit (m€ 1,3), de voorbereidingen verhuizing naar gebouw Metropolitan (m€ 0,9), parkeervoorzieningen (m€ 0,6), uitbreiding serverruimte bij Wis- en Natuurkunde (m€ 0,2) en de renovaties bij ACTA (m€ 0,4).

Grote investeringen in onvoltooide bouwactiviteiten in 2004 ad m€ 7,8 zijn de werkzaamheden ten behoeve van de Nieuwbouw OZW (m€ 3,6), vernieuwbouw Campus (m€ 1,2), opknappen onderwijsruimten hoofdgebouw (m€ 0,3), aanpassingen bij VUMC (m€ 0,4) en de voorbereiding nieuwbouw ACTA (m€ 0,4).

Enkele projecten die tot en met 2003 als onvoltooid waren geactiveerd (circa m€ 3,0), zijn in 2004 alsnog in de exploitatie verwerkt; dit betrof voornamelijk advieskosten, onderhoudskosten en de kosten van de binnenbewegwijzering. In de afschrijvingen 2004 ad m€ 15,3 is een additionele afschrijving begrepen ad m€ 5,5 ten gevolge van de aanpassing van de economische levensduur van de Installaties van het Energiebedrijf van dertig naar 15 jaar, die deels als bijzondere last en deels op het Eigen vermogen is gemuteerd.

Specificatie en toelichting inventaris en apparatuur

	Aanschafwaarde	Afschrijvingen	Boekwaarde
Stand per 01-01-2004	54,1	(36,8)	17,3
Overdracht aan VUmc	(3,7)	1,3	(2,4)
Gecorrigeerde beginstand	50,4	(35,5)	14,9
Toevoegingen 2004	5,3		5,3
Desinvesteringen 2004	(0,1)	0,1	-
Afschrijvingen 2004		(5,1)	(5,1)
Stand per 31-12-2004	55,6	(40,5)	15,1

Per 1 januari 2004 zijn de inventaris en apparatuur van het Radionuclidencentrum overgedragen aan het VU medisch centrum, evenals die van de Stichting voor Radio-Isotopen Research (incl. BV Cyclotron), die niet meer in de consolidatie wordt betrokken.

De belangrijkste investeringen in inventaris en apparatuur betreffen werkplaatsapparatuur bij Exacte Wetenschappen (m€ 0,5), meet- en regelapparatuur bij Aard en Levenswetenschappen (m€ 1,0), automatiseringsapparatuur bij de universiteitsbibliotheek (m€ 0,4) en spraakdata- en werkplaatsapparatuur bij de dienst Informatietechnologie (m€ 1,4).

Tevens is er voor m€ 0,8 geïnvesteerd ten behoeve van de concernbrede ERP-software (Enterprise Resource Planning).

De desinvesteringen hebben voornamelijk plaatsgevonden bij het Audiovisueel Centrum (m€ 0,1).

Financiële vaste activa

	2003	bij	af	2004	rente- percentage	resterende looptijd
<i>Leningen niet geconsolideerde verbonden partijen</i>						
Intermezzo	1,7	-	0,1	1,6	5,0	12 jr
VUmc Amsterdam	0,2	-	-	0,2	4,09	5 jr
Personeel	0,4	2,9	3,0	0,3	-	divers
Bio Detection Systems BV	-	1,2	-	1,2	euribor	divers
Overige leningen	1,0	0,4	0,5	0,9	divers	divers
Totaal	3,3	4,5	3,6	4,2		
Voor de lening aan het VUmc en Stichting Intermezzo is m€ 0,1 opgenomen onder de vorderingen, in verband met de termijnen die in 2005 vervallen.						
<i>Effecten</i>						
Obligaties	4,5	-	-	4,5		
Aandelen	9,9	-	9,9	-		
Deposito's	9,9	-	9,9	-		
Totaal	24,3	-	19,8	4,5		
Totaal financiële vaste activa	27,6	4,5	23,4	8,7		

De effecten ad m€ 19,8 die waren ondergebracht bij de externe vermogensbeheerders zijn in 2004 verkocht. De resterende effecten ad m€ 4,5 zijn in eigen beheer. De looptijd van deze effecten is tot januari 2006.

Vorraden

	2004	2003
Verbruiksgoederen	1,1	1,0

Bij de waardering van de verbruiksgoederen is rekening gehouden met een afwaardering voor incurantheid.

Vorderingen

	2004	2003
Debiteuren	15,7	12,7
Ministerie OCW		
Kasbeperking	6,6	7,7
Studenten	8,5	7,4
Overige vorderingen	3,9	3,7
Overlopende activa	9,2	7,9
Totaal vorderingen	43,9	39,4

De vorderingen zijn met m€ 4,5 gestegen. Dit betreft met name de Debiteuren (m€ 3,0) vanwege hogere opbrengsten werk voor derden en de overlopende activa (m€ 1,3). De kasbeperking is met m€ 1,1 afgenomen.

De vorderingen op het VU medisch centrum (opgenomen onder de post Debiteuren) bedragen in totaal m€ 4,3; daartegenover is de schuldpositie aan het VUmc m€ 2,6.

Het debiteurensaldo bevat m€ 0,7 vorderingen uit 2003 en m€ 0,4 uit 2002 en ouder. Voor oninbaarheid is een voorziening getroffen van m€ 0,7 (2003: m€ 0,6).

De vordering op studenten betreft de nog niet vervallen termijnen in het kader van de gespreide inning van collegegelden.

Liquide middelen

	2004	2003
Kortlopende obligaties	0,6	6,1
Banken	27,6	22,8
Kasmiddelen	0,1	0,1
Kortlopende Deposito's	93,6	72,1
Totaal liquide middelen	121,9	101,1

De kortlopende obligaties zijn afgenomen met m€ 5,5. De kortlopende deposito's zijn daarentegen gestegen met m€ 21,5. In totaal zijn de liquide middelen toegenomen met m€ 20,8. Deze toename betreft met name de vrijgevallen lang- en kortlopende effecten, die liquide worden aangehouden ten behoeve van de bouwactiviteiten. Het aandeel van de geconsolideerde verbonden partijen in de liquide middelen bedraagt m€ 4,7.

Eigen vermogen

	Reserve per 01-01 2004	Bestemming resultaat 2004	Overige mutaties 2004	Reserve per 31-12 2004
Algemene reserve	44,7	4,2	3,3	52,2
Bestemmingsreserves:				
Reserve huisvestingsbeleid	116,4	0,4	-	116,8
Overige bestemde reserves	70,6	-	(8,6)	62,0
Eigen vermogen verbonden partijen	5,2	0,3	(2,8)	2,7
Totaal Eigen vermogen	236,9	4,9	(8,1)	233,7

De algemene reserves dienen mede als egaliseringsreserve en weerstandsvermogen.

De financiële aspecten van het huisvestingsbeleid zijn toegelicht in het hoofdstuk Financiën. Tot de overige bestemde reserves behoren vooral de door de faculteiten en diensten gereserveerde middelen (waaronder de boekwaarde van apparatuur en inventarissen); daarnaast maken de nog niet in besteding genomen specifieke (bestemde) middelen arbeidsvoorwaardenbeleid hiervan deel uit.

Naast de, in de betreffende kolom gepresenteerde, bestemming van het resultaat 2004 (m€ 4,9) zijn enkele directe vermogensmutaties (-/- m€ 8,1) bepalend geweest voor de (negatieve) ontwikkeling van het eigen vermogen in 2004. De belangrijkste van deze mutaties worden hieronder toegelicht en verduidelijken dat genoemde ontwikkeling het gevolg is van een vermogensoverdracht en een incidentele correctie.

Overige mutaties 2004

De in 2001 op grond van nieuwe richtlijnen doorgevoerde waarderingswijze van gebouwen blijkt bij nader inzien minder toepasselijk voor het Energiebedrijf; de afschrijvingsperiode van de energiebedrijfsinstallaties is van dertig jaar teruggebracht naar vijftien jaar. In 2004 heeft, in de lijn van de werkwijze in 2001, een negatieve correctie van m€ 4,5 op het vermogen tot gevolg gehad.

Een bestemde reserve van m€ 3,1 in verband met het zogenaamde SPIN-project (nieuwe ICT-infrastructuur) is niet in besteding gekomen en is teruggevloeid naar de algemene reserve. Het Radionuclidencentrum is overgedragen aan het VUmc; het vermogenseffect (-/- m€ 0,5) van deze overdracht is als vermogensmutatie in de kolom verwerkt.

Het in verband hiermee niet meer consolideren van de aan het Radionuclidencentrum gerelateerde, tot de verbonden partijen behorende, Stichting Centrum Radio-Isotopen Research (incl. BV Cyclotron) geeft een vermogenseffect van -/- m€ 2,8; hoewel te beschouwen als aanpassing van de beginbalans is dit effect in de kolom Overige mutaties 2004 gepresenteerd.

De niet in onroerend goed vastgelegde reserves zullen de komende jaren in belangrijke mate worden aangewend ter financiering van het (ver)nieuwbouwprogramma. In dat kader is op VU-niveau handhaving van het totaalniveau van de centrale en decentrale reserves van belang. Besteding van de afzonderlijke reserves zal dan ook uitsluitend kunnen plaatsvinden aan de hand van binnen de planning- en controlcyclus met de decentrale eenheden gemaakte meerjarenafspraken, aan de hand van meerjarenbegrotingen, zodat op VU-niveau het totaal niet afneemt.

Voorzieningen

	2004	2003
Ontslaglasten en reorganisatielasten	11,0	8,8
Overige voorzieningen	7,3	7,3
Totaal voorzieningen	18,3	16,1

Specificatie voorziening ontslaglasten en reorganisatielasten

Saldo 1 januari	8,8	8,7
Dotaties		
Uit centrale middelen	6,1	5,1
Overige dotaties	1,0	0,4
Totaal middelen	15,9	14,2
Onttrekking inzake ontslag- en reorganisatielasten	(3,8)	(4,1)
Afwikkeling ziekengeld na ontslag	(0,4)	(0,4)
Aangewend voor reorganisatiekosten en loopbaanbemiddelingsprojecten	(0,7)	(0,9)
Saldo per 31 december	11,0	8,8

De voorziening ontslaglasten wordt niet op actuariële basis berekend, maar is gebaseerd op de verwachte uitgaven 2005 en de bestaande uitkeringsverplichtingen van 2006 tot 2015. Het grootste deel van deze voorziening heeft betrekking op de komende vijf jaar.

Op grond van de thans bekende reorganisatieplannen kan slechts een raming worden opgenomen van de reorganisatielasten.

Onder de voorziening is een bedrag van m€ 0,8 begrepen voor ontslagrisico's die verband houden met personeel werkzaam voor andere rechtspersonen.

Specificatie overige voorzieningen

	Saldo per 31-12-2003	Dotaties 2004	Onttrekkingen 2004	Saldo per 31-12-2004	Afwikkeling in jaren
Voorziening ziekterisico	0,4	0,2	0,2	0,4	< 1 jr
Afstudeerfonds	2,5	0,3	0,5	2,3	1 tot 5 jr
Vijfde jaars bèta-studenten	0,3	-	0,1	0,2	1 tot 5 jr
Sabbatical leaves	1,2	0,3	0,7	0,8	1 tot 5 jr
Overige	2,9	1,7	1,0	3,6	1 tot 5 jr
Totaal	7,3	2,5	2,5	7,3	

De voorziening ziekterisico wordt aangehouden om toekomstige kosten wegens ziekte af te dekken.

Het Afstudeerfonds wordt aangehouden om, onder voorwaarden, financiële ondersteuning te bieden aan studenten die door omstandigheden niet tijdig kunnen afstuderen.

Langlopende schulden

	2004	2003
Lening o/g van het VUmc inzake de energie-opwekkingcentrale	0,1	0,3
Lening o/g van het VUmc inzake Stichting Centrum voor Radio-Isotopen Research (SCRR)	-	0,4
Overige langlopende schulden	0,2	0,1
Totaal langlopende schulden	0,3	0,8

De lening inzake de energieopwekkingcentrale kent een totale looptijd van vijftien jaar met gelijke jaarlijkse aflossingen, welke in 2006 afloopt. De termijnen die in 2005 vervallen, zijn onder de kortlopende schulden verantwoord.

Kortlopende schulden

	2004	2003
Voorschotten Werk voor derden (gesaldeerd met vorderingen Werk voor derden)	5,4	6,4
Crediteuren	16,0	13,8
Overige kortlopende schulden:		
Belastingdienst, ABP en UWV	5,1	5,5
Diversen	4,0	2,4
Verplichtingen personeel:		
Vakantietoelage en interim-regeling ziektekosten	6,4	6,6
Verlofdagen	8,6	7,2
Overige verplichtingen personeel	0,2	1,5
Vooruitontvangen collegegelden	16,8	15,7
Vooruitontvangen rijksbijdrage OCW transitiekosten Bachelor/Master	1,3	4,1
Overlopende passiva:		
Vooruitontvangen (cursus)gelden en bijdragen	7,9	7,7
Nog te betalen kosten	11,0	8,7
Totaal kortlopende schulden	82,7	79,6

De stijging van de kortlopende schulden met m€ 3,1 is voornamelijk toe te schrijven aan de stijging van de crediteuren, de verlofdagen en de nog te betalen kosten (waaronder contributie Digitale Universiteit en toewijzingen VUmc). De schuld aan het VU medisch centrum (opgenomen onder de post Crediteuren) bedraagt in totaal m€ 2,6. Daartegenover bedraagt de vordering op het VUmc m€ 4,3. Het aandeel van de Verbonden partijen in de Kortlopende schulden bedraagt m€ 2,4.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Eind 2004 is er een leaseverplichting met een resterende looptijd van een jaar voor het gebruik van kopieerapparatuur met een totaalbedrag van m€ 0,3.

Per 1 januari 2004 is een huurovereenkomst voor drie jaar afgesloten met het UWV omtrent de huur van het kantoorgebouw "Metropolitan". Per balansdatum resteert er een bedrag van m€ 3,4 (inclusief servicelasten). In de loop van 2003 is een gehuurde ruimte in gebruik genomen ('de TenTamenhal') waarvoor per balansdatum een resterende looptijd van vier jaar geldt ter waarde van m€ 0,7.

Tevens, per balansdatum, is de VU meerdere verplichtingen aangegaan voor de nieuwbouw van het pand OZW (Onderwijs, Zorg en Welzijn), te weten:

- bouwkosten met een totaal budget van m€ 36,2;
- de financieringsovereenkomst ad m€ 41,9 met een looptijd van veertig jaar
- de renteswap over de som van m€ 15 met een vaste rente à 5,5950 procent over de periode 2005 tot en met 2025.
- een tweede renteswap met als vaste maximale rente 5,07 procent over een som van m€ 15 voor de periode 2005 tot 2020.

Inmiddels zijn pré-huurovereenkomsten afgesloten met het VUmc, ROC ASA en INHOLLAND over aan hen te verhuren ruimten in het (eind 2005) op te leveren OZW-pand.

De VU heeft zich jegens de Stichting Academisch Rekencentrum Amsterdam (SARA) tot 2006 verplicht een minimumniveau aan technisch geavanceerde informatiediensten af te nemen en heeft tezamen met de Universiteit van Amsterdam garanties verstrekt ten aanzien van de kosten verbonden aan de rechtspositionele status van SARA-personeelsleden die op het moment van de overeenkomst (1996) in dienst waren bij de SARA.

Met ingang van 2004 zullen de toewijzingen (voor een periode van vijf jaar) die in de universiteitsbegroting 2004 en volgende jaren voor het Radionuclidencentrum worden opgenomen (m€ 0,8) worden overgeheveld aan het VU medisch centrum. Vanaf 1 januari 2009 wordt jaarlijks m€ 0,4 ter financiering van de personele lasten overgedragen. Bovenstaande toewijzingen worden aangepast op basis van algemene begrotingsmaatregelen.

De VU heeft zich garant gesteld voor een lening van de VU Boekhandel bv (ten behoeve van verbouwingen) ter grootte van m€ 0,5.

De VU is een vijfjarige overeenkomst aangegaan met LogicaCMG voor de implementatie en exploitatie van een salarissysteem ter waarde van m€ 0,6.

Overzicht verbonden partijen

Beslissende zeggenschap (stichtingen of verenigingen)

Naam	EV 31-12-2003	Expl. Saldo 31-12-2003	Omzet 2003	Consolidatie ja/nee
Stg. Onderzoek Wereldvoedselvoorziening VU	0,2	-	1,0	Ja
Stg. Science and Religion	0,1	-	-	Ja
Stg. Computer Science and Mathematics Research Centre	0,4	-	-	Ja
Stg. Het Vrije Universiteitsfonds	0,3	-	0,2	Ja
Stg. Rural Development Consult	0,1	-	0,3	Ja
Stg. Skeletal Tissue Engineering Group Amsterdam (STEGA)	-	-	-	Ja (50%)
Stg. Kunstgeschiedenis VU	-	-	-	Ja
Economisch Sociaal Instituut	-	(0,1)	1,8	Ja
Scientific Computing & Modelling	-	0,1	0,4	Ja
Stg. Expl. Hortus	0,1	-	0,2	Ja
Stg. Hortus VU	0,1	-	-	Ja
Stg. Phyto genetics	-	-	-	Ja
Stg. Taalcentrum VU	0,4	-	1,7	Ja
Stg. Vuchem Research	-	-	0,5	Ja
Ned. Onderzoekscentrum Arbeidsmarkt en Allochtonen	0,8	0,3	1,3	Ja
Hendrik Brunsting Stg.	0,2	-	1,0	Ja
Stg. Acacia Institute	-	-	-	Ja
Stg. Toegepaste Gerontologie	-	-	-	Ja
Stg. Orale Biologie	-	-	-	Ja
Totaal	2,7	0,3	8,4	

Alle partijen uit de tabel zijn stichtingen, statutair gezeteld in Amsterdam. Ze verrichten alle contractonderzoek (code activiteit = 2). De bedragen zijn in miljoenen euro's ('-' = minder dan m€ 0,1).

Voor geen van deze partijen is een verklaring zoals genoemd in artikel 2:403 BW afgegeven

In dit overzicht is gebruik gemaakt van de jaarrekeningen 2003, omdat die van 2004 nog niet voorhanden zijn. De stichtingsbesturen hebben verklaard dat het beeld voor 2004 niet substantieel af zal wijken van 2003.

Alleen verbonden partijen die een duurzame relatie met de VU kennen en waarvan de activiteiten van doorlopende aard zijn, hebben een vermelding in bovenstaande opsomming.

Overige verbonden partijen

Minderheidsdeelneming en geen beslissende zeggenschap

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code Activiteiten
Amsterdam Institute for International Development	Stichting	Amsterdam	2
Postdoctorale Beroepsopleiding Geestelijke Gezondheidszorg Amsterdam	Stichting	Amsterdam	2
Bio Detection Systems bv	BV	Amsterdam	2

Toelichting op de geconsolideerde exploitatierekening

Rijks- en overige bijdragen

	2004	2003
Bekostiging conform verdeelmodel (PBM)	205,6	200,2
Overige toewijzingen:		
• Verbonden partijen	2,0	1,4
• Investerings	8,1	7,8
• Valeriuskliniek	0,9	0,9
• Invoering bachelor/master-structuur	-	0,1
• Verhoging instroom geneeskunde en tandheelkunde	0,7	0,9
• Diversen	-	0,5
Werkplaatsfunctie VUmc	54,4	53,5
Totaal volgens toewijzing	271,7	265,3

Mutaties in nog te besteden middelen

• In besteding genomen transitie bachelor/master-model 2003	2,8	0,4
Verantwoorde rijksbijdrage	274,5	265,7

Het verschil van de in eerdere jaren ontvangen bijdragen voor de invoering van de bachelor/master-structuur en de inmiddels in besteding genomen middelen is als vooruitontvangen verantwoord, omdat de resterende kosten na verslagjaar zullen worden gemaakt.

College- en examengeld

	2004	2003
College- en examengeld	23,4	21,3

Het deel van de opbrengst dat betrekking heeft op 2004 (8 maanden) is als vooruitontvangen gelden onder de kortlopende schulden verantwoord (m€ 16,8).

Baten werk in opdracht van derden

	2004	2003
Contractonderwijs	11,3	10,4
Contractonderzoek:		
Internationale organisaties	4,1	5,6
Nationale overheden	7,3	6,0
NWO	12,2	10,0
KNAW	1,2	0,8
Overige not for profit organisaties	6,5	4,0
Bedrijven	2,2	2,7
Overig contractonderzoek en wetenschappelijke dienstverlening	11,5	10,5
Totaal baten werk voor derden	56,3	50,0

Opbrengst werk voor derden naar kostenplaats

	2004	2003
Kostenplaats		
Godgeleerdheid	0,8	0,6
Wijsbegeerte	0,4	0,4
Letteren	1,8	2,3
Rechtsgeleerdheid	1,9	2,0
ACTA	1,0	1,2
Aard- en Levenswetenschappen	15,0	14,1
Exacte Wetenschappen	11,5	7,3
Bewegingswetenschappen	1,9	1,9
Psychologie en Pedagogiek	3,4	2,0
Sociale Wetenschappen	0,7	1,0
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	6,5	6,3
Onderwijscentrum	2,1	1,6
Overige instituten	3,3	3,3
Bureau van de Universiteit	0,9	1,0
Verbonden partijen	5,1	5,0
Totaal	56,3	50,0
Faculteit Geneeskunde (VUmc)	35,4	33,2

Overige opbrengsten

	2004	2003
Verhuur onroerende zaken	1,5	1,5
Parkeeropbrengsten	0,7	0,6
Detachering personeel	2,4	1,8
Diversen :		
Audiovisuele hulpmiddelen	1,4	1,6
Levering van energie	5,5	4,4
Restauratieve voorzieningen	3,4	3,5
Patiëntenbehandeling tandheekkunde	2,4	2,1
Dictaten, gidsen en syllabi	0,7	0,8
Drukwerk en reproductie	0,2	0,4
Telefoon & porti	0,2	0,2
Studentenactiviteiten	0,9	0,8
Overige	5,3	9,2
Totaal overige opbrengsten	24,6	26,9

Personele lasten naar kostensoorten

	2004	2003
<i>Personele lasten</i>		
Lonen en salarissen	141,4	136,7
Sociale lasten	28,7	25,7
<i>Overige personele lasten</i>		
Dotatie voorziening wachtgeld	6,2	5,1
Uitzendkrachten, declaranten e.d.	8,7	8,4
Overige	8,0	7,1
Ontvangen uitkeringen	(0,8)	(0,8)
Totaal personele lasten	192,2	182,2

De stijging in de personele lasten wordt grotendeels verklaard door de salarisaanpassingen conform de CAO (m€ 3,1) en de volumestijging van het personeel (WP +36 fte, OBP -/- 9 in voltijdse aantallen).

De sociale lasten zijn met m€ 3,0 gestegen, dit komt voornamelijk vanwege de gestegen premies van het ABP. Het werkgeversdeel ABP-premie bedroeg in 2004 9,95 procent van het brutoloon op jaarbasis. In 2003 was dit 7,56 procent.

In de personele lasten zijn de totale bezoldigingslasten van leden van het College van Bestuur van k€ 363,0 begrepen. De remuneratie voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt k€ 46,8.

Bezettingcijfers per 31 december

	2004	2003
Wetenschappelijk personeel (WP)	1.740,1	1.704,1
Ondersteunend en beheerspersoneel (OBP)	1.436,9	1.445,6
Totaal	3.177,0	3.149,7

Personele lasten naar kostenplaatsen (incl. bezetting per 31-12-2004)

	Lasten 2004	Lasten 2003	bezetting WP	bezetting OBP
Primaire kostenplaatsen				
Faculiteiten				
Godgeleerdheid	2,8	2,7	30,7	9,3
Rechtsgeleerdheid	8,3	8,2	112,1	24,9
Letteren	12,0	11,8	156,6	35,8
Wijsbegeerte	2,3	2,1	33,5	6,5
Tandheelkunde	8,7	8,4	72,1	90,3
Exacte Wetenschappen	24,8	23,2	334,3	131,7
Aard- en Levenswetenschappen	28,4	26,4	339,9	183,6
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	15,6	14,0	176,3	55,5
Sociale Wetenschappen	14,0	11,9	193,1	51,0
Psychologie en Pedagogiek	11,8	10,5	158,5	51,0
Bewegingswetenschappen	6,8	6,6	93,1	38,0
Totaal	135,5	125,8	1.700,2	677,6
Interfacultaire voorzieningen				
Radionuclidencentrum/Cyclotron	-	1,1	-	-
Onderwijscentrum	3,8	3,4	18,7	35,8
Blaise Pascal (v/h Bezinningscentrum)	0,4	0,3	2,5	2,5
Centrum Internationale Samenwerking	2,1	2,1	-	25,8
Totaal	6,3	6,9	21,2	64,1
Totaal primaire kostenplaatsen	141,8	132,7	1.721,4	741,7
Algemene kostenplaatsen				
Bureau van de universiteit	32,6	31,1	1,6	557,6
Overige eenheden	7,6	7,5	17,1	137,6
Totaal kostenplaatsen en bezetting	182,0	171,3	1.740,1	1.436,9
Verbonden partijen *				
Dotatie aan het Algemeen Sociaal Fonds	0,1	0,6		
Dotatie aan de centrale wachtgeldvoorziening	4,0	3,4		
Totaal personele lasten	192,2	182,2		

De groei in de bezetting en de daarmee samenhangende stijging van de personele lasten heeft zich met name voorgedaan bij de Faculteit der Sociale Wetenschappen en bij eenheden met een intensivering van de activiteiten voor derden. Dotaties aan de ontslaglastenvoorzieningen door kostenplaatsen zelf zijn opgenomen onder die kostenplaatsen.

* Er is geen volledig inzicht in de bezettingscijfers van de verbonden partijen

Overige lasten naar kostensoorten

	Lasten 2004	Lasten 2003
<i>Afschrijvingslasten :</i>		
Gebouwen:		
- Afschrijvingen activa 2004*	15,3	
- Af: extra afschrijving Energiebedrijf	(1,0)	
- Af: vermogencorrectie Energiebedrijf	(4,5)	
Afschrijvingslast gebouwen	9,8	6,8
Inventaris en apparatuur	5,1	6,1
Totaal afschrijvingslasten	14,9	12,9

De stijging van de afschrijvingslasten wordt met name veroorzaakt door de realisatie van de investeringsplannen. Er is een aanpassing doorgevoerd betreffende de afschrijvingen van het Energiebedrijf (hogere last van m€ 0,5). Daarnaast zijn de afschrijvingen over de investeringen in huurpanden in overeenstemming gebracht met de huurtermijn.

* Zie de toelichting op de geconsolideerde balans van de Materiële vaste activa

<i>Inkomensoverdrachten :</i>		
Rijksbijdrage Academische Ziekenhuizen		
- VUmc (werkplaatsfunctie)	54,4	53,5
- VUmc (Faculteit der Geneeskunde en Radionuclidecentrum)	33,7	29,7
Subsidies en bijdragen	8,9	7,2
Overige	0,8	1,7
Totaal inkomensoverdrachten	97,8	92,1

Onder de Subsidies en bijdragen is de overdracht van de kinderopvang verwerkt.

<i>Overige instellingslasten :</i>		
Huur	3,5	2,2
Inventaris en apparatuur	9,4	8,7
Energie en water	5,1	4,1
Heffingen en wettelijke lasten	1,0	0,8
Huisvestingslasten	11,1	10,5
Specifiek onderwijs & onderzoek	11,1	11,1
Reis-, verblijf- en congreskosten	5,0	5,1
Collectievorming en abonnementen	4,4	4,4
Automatiseringskosten	3,8	3,7
Inkoopkosten bedrijfsmatige eenheden	5,2	5,0
Diverse algemene kosten	11,9	13,5
Totaal overige instellingslasten	71,5	69,1
Totaal overige lasten	184,2	174,1

De toename van de huurkosten wordt verklaard door het huren van externe panden in verband met de verbouwingen op de campus. De post Energie en water kende in het vergelijkingsjaar een eenmalige teruggave van de brandstofbelasting over de jaren 2000, 2001 en 2002.

Overige instellingslasten naar kostenplaatsen

	Lasten 2004	Lasten 2003
<i>Primaire kostenplaatsen</i>		
Faculiteiten		
Godgeleerdheid	0,2	0,3
Rechtsgeleerdheid	1,1	1,1
Letteren	1,1	0,8
Wijsbegeerte	0,1	0,1
Tandheekunde	4,3	4,2
Exacte Wetenschappen	5,8	4,1
Aard- en Levenswetenschappen	7,8	8,9
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	2,7	2,4
Sociale Wetenschappen	1,5	1,1
Psychologie en Pedagogie	1,3	0,9
Bewegingswetenschappen	0,8	0,9
Totaal faculteiten	26,7	24,8
Interfacultaire voorzieningen		
Radionuclidencentrum/Cyclotron	-	0,5
Onderwijscentrum	0,6	0,6
Blaise Pascal (v/h Bezinningscentrum)	0,1	0,1
Centrum Internationale Samenwerking	1,8	1,3
Totaal interfacultaire voorzieningen	2,5	2,5
Totaal primaire kostenplaatsen	29,2	27,3
Algemene kostenplaatsen		
Bureau van de universiteit	28,7	27,6
Overige eenheden	11,6	10,7
Verbonden partijen	2,0	3,5
Totaal algemene kostenplaatsen	42,3	41,8
Totaal overige instellingslasten	71,5	69,1

De hoogte van de overige instellingslasten bij de faculteiten Exacte Wetenschappen en Aard- en Levenswetenschappen fluctueren in verband met de betrekkelijk grote omvang van de apparatuurkosten bij deze faculteiten en door de kosten van samenwerking met andere kennisinstellingen

Financiële baten en lasten

	2004	2003
<i>Financiële baten</i>		
Rentebaten	3,0	2,6
Overige financiële baten	0,9	2,4
Totaal	3,9	5,0
<i>Financiële lasten</i>		
Rentelasten	0,2	0,2
Overige financiële lasten	0,1	0,2
Totaal financiële lasten	0,3	0,4
Totaal financiële baten en lasten	3,6	4,6

De rentebaten zijn gestegen van m€ 2,6 naar m€ 3,0. De rente op giro- en banktegoeden daalde weliswaar met m€ 0,3, maar door de gestegen omvang van de deposito's, vanwege de verkoop van effecten, is het in totaal gestegen. De overige financiële baten daalden met m€ 1,5. Dit is voornamelijk te wijten aan het achterwege blijven van positieve koersverschillen bij verkoop van effecten.

Bijzondere baten en lasten

	2004	2003
<i>Bijzondere baten</i>		
BTW-teruggave voorgaande jaren	2,9	-
<i>Bijzondere lasten</i>		
Aanpassing afschrijving Energiebedrijf	(1,0)	-
Huisvestingslast	(3,0)	-
Totaal bijzondere baten en lasten	(1,1)	-

In 2004 is bij de belastingdienst een verzoek om teruggave ingediend uit hoofde van de zogenaamde pro rata-regeling over voorgaande jaren. Er is nog geen beschikking afgegeven voor deze post: er is overleg gaande.

Bij de herclassificatie van de gebouwen in verslagjaar 2000 zijn de investeringen in het Energiebedrijf meegenomen in de algemene regel dat alle investeringen van voor 2000 in dertig jaar worden afgeschreven. In verband met de kosten-calculaties van het Energiebedrijf schetst de algemene regel een onjuist beeld voor de substantiële investeringen die eind negentiger jaren zijn gedaan. Dit wordt in dit verslagjaar jaar hersteld middels een extra afschrijving (m€ 0,4), een bijzondere afschrijvingslast (m€ 1,0) en een vermogensaanpassing (m€ 4,5).

De bijzondere huisvestingslast betreft een aanpassing op in eerdere jaren geactiveerde kosten van huisvestingsprojecten, VU Masterplan en gebouw Economie en Rechten, welke vanwege voortschrijdend inzicht dit verslagjaar alsnog als exploitatielast zijn verwerkt.

Enkelvoudige balans

per 31 december in miljoenen euro's

	2004	2003
Activa		
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa	159,2	161,9
Financiële vaste activa	8,5	27,5
Totaal vaste activa	167,7	189,4
<i>Vlottende activa</i>		
Voorraden	0,6	0,6
Vorderingen	44,6	37,6
Liquide middelen	116,6	95,8
Totaal vlottende activa	161,8	134,0
Totaal activa	329,5	323,4
Passiva		
Eigen vermogen	231,0	230,2
Voorzieningen	17,9	15,5
Langlopende schulden	0,3	0,4
Kortlopende schulden	80,3	77,3
Totaal passiva	329,5	323,4

Enkelvoudige exploitatierekening

in miljoenen euro's

	realisatie 2004	begroting 2004	realisatie 2003
<i>Baten</i>			
Rijks- en overige bijdragen	272,5	267,5	264,3
College- en examengelden	23,4	22,7	21,3
Baten werk voor derden	51,2	39,7	44,9
Overige opbrengsten	23,3	19,1	21,9
Totaal baten	370,4	349,0	352,4
<i>Lasten</i>			
Personele lasten	186,0	176,9	175,3
Afschrijvingslasten	14,9	12,6	12,5
Inkomensoverdrachten	97,8	85,2	92,1
Overige instellingslasten	69,5	75,2	65,5
Totaal lasten	368,2	349,9	345,4
Saldo baten en lasten	2,2	(1,0)	7,0
Financiële baten en lasten	3,5	1,0	4,6
Resultaat gewone bedrijfsvoering	5,7	0,0	11,6
Bijzonder resultaat	(1,1)	-	-
Exploitatiesaldo (overschot)	4,6	0,0	11,6

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Financiële vaste activa

	2003	bij	af	2004	rentepercentage	looptijd
<i>Leningen niet geconsolideerde verbonden partijen</i>						
Intermezzo Amstelveen	1,7		0,1	1,6	5,0	12 jr
VUmc Amsterdam	0,2			0,2	4,09	6 jr
Personeel	0,4	2,9	3,0	0,3	-	var
BDS	-	1,2	-	1,2	euribor	onbep tijd
Overige leningen	0,9	0,3	0,5	0,7	divers	
Totaal leningen	3,2	4,4	3,6	4,0		
Termijnen die in 2005 vervallen, zijn verwerkt onder de vorderingen.						
<i>Effecten</i>						
Obligaties	4,5			4,5		
Aandelen	9,9		9,9	-		
Deposito's	9,9		9,9	-		
Totaal effecten	24,3	-	19,8	4,5		
Totaal financiële vaste activa	27,5	4,4	23,4	8,5		

Alle effecten, op de obligaties na, zijn in 2004 verkocht.

Eigen vermogen

	Reserve per 01-01 2004	Bestemming resultaat 2004	Overige mutaties 2004	Reserve per 31-12 2004
Algemene reserve	43,2	4,2	4,8	52,2
Bestemmingsreserves:				
Reserve huisvestingsbeleid	116,4	0,4	-	116,8
Overige bestemde reserves	70,6	-	(8,6)	62,0
Totaal eigen vermogen	230,2	4,6	(3,8)	231,0

De Overige mutaties 2004 betreffen de aanpassingen inzake het Energiebedrijf, de overdracht van het Radionucliden-centrum aan het VUmc en de aanpassing bij de Faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde inzake de financiële verhouding met het Economisch Sociaal Instituut.

Aansluiting van enkelvoudige naar geconsolideerde exploitatierekening 2004 (in miljoenen euro's)

	Enkelvoudig	Verbonden Partijen	Geconsolideerd
<i>Baten</i>			
Rijks- en overige bijdragen	272,5	2,0	274,5
College- en examengelden	23,4	-	23,4
Baten werk voor derden	51,2	5,1	56,3
Overige opbrengsten	23,3	1,3	24,6
Totaal baten	370,4	8,4	378,8
<i>Lasten</i>			
Personele lasten	186,0	6,2	192,2
Afschrijvingslasten	14,9	-	14,9
Inkomenoverdrachten	97,8	-	97,8
Overige instellingslasten	69,5	2,0	71,5
Totaal lasten	368,2	8,2	376,4
Saldo baten en lasten	2,2	0,2	2,4
Financiële baten en lasten	3,5	0,1	3,6
Resultaat gewone bedrijfsvoering	5,7	0,3	6,0
Bijzonder resultaat	(1,1)	-	(1,1)
Exploitatiesaldo (overschot)	4,6	0,3	4,9

Besteding rijksbijdrage VU medisch centrum

Werkplaatsfunctie

De Rijksbijdrage werkplaatsfunctie bedraagt in 2004 m€ 54,4 (2003: m€ 53,5). De indicatieve besteding van de Rijksbijdrage werkplaatsfunctie wordt als volgt verantwoord:

Besteding van de rijksbijdrage werkplaatsfunctie (in miljoenen euro's)

	2004	2003
<i>Gebouw- en apparatuurgebonden kosten</i>		
- rente en afschrijving bouw	3,4	3,2
- gebouwgebonden kosten	2,8	3,2
- rente en afschrijving apparatuur	2,6	2,6
- kosten onderhoud apparatuur	1,6	1,5
<i>Ter beschikking gestelde capaciteit</i>		
- bijdrage ziekenhuis O&O-formatie	6,0	6,1
- ondersteuning WP bij O&O-taak	11,4	10,6
<i>Vertragingkosten</i>		
- meerkosten patiëntgebonden functies	18,5	17,9
<i>Overig</i>		
- compensatie salaris WP	0,2	0,1
- overheadkosten	12,1	11,5
- wachtgelden / ontslaglasten	2,6	2,7
Totaal	61,2	59,4

De methodiek van de verantwoording is ontleend aan het VAZ-rapport "Bepaald Betaalbaar". Bij de uitwerking is gebruik gemaakt van een leidraad die is opgesteld door de werkgroep gedragscode van de VAZ en VSNU.

Toelichting besteding werkplaatsfunctie: gebouw- en apparatuurgebonden kosten

De rente- en afschrijvingskosten bouw betreffen de vergoeding die als zodanig herkenbaar is opgenomen in de Rijksbijdrage. In deze vergoeding zijn behalve rente- en afschrijvingskosten voor goedgekeurde "grote" bouwprojecten (> m€ 2,3) ook rente- en afschrijvingskosten voor de "kleine bouw" (< m€ 2,3) begrepen.

Onder de (overige) gebouwgebonden kosten vallen de personele en materiële kosten verbonden aan onderhoud aan gebouwen, installaties en terreinen, kosten van heffingen, verzekeringen en belastingen verbonden met gebouwen en energiekosten.

De afschrijvingskosten apparatuur hebben betrekking op investeringen in medische en overige inventarissen, ongeacht de financieringsstructuur. De rentekosten apparatuur hebben betrekking op rentekosten van het geïnvesteerd vermogen. Afschrijvings- en rentekosten over investeringen in artikel 2 WBMV apparatuur worden buiten beschouwing gelaten, aangezien deze geheel door VWS worden vergoed.

De onderhoudskosten apparatuur hebben betrekking op personele en materiële kosten van onderhoud van medische inventarissen. Van de gebouw- en apparatuurgebonden kosten is 25 procent toegerekend aan de Rijksbijdrage.

Ter beschikking gestelde capaciteit

De ter beschikking gestelde capaciteit heeft enerzijds betrekking op de financiële bijdrage van het ziekenhuis in de (salaris)kosten van de onderwijs- en onderzoeksformatie wetenschappelijk personeel (O&O-WP), en anderzijds op de kosten van ondersteunend personeel ten behoeve van de O&O-WP formatie. Met betrekking tot de bijdrage van het ziekenhuis aan de O&O-formatie zijn de volgende bestedingen geraamd voor het O&O-deel: 30 procent van de salariskosten van de fellows en salariskosten van 30 fte WP-staf.

Het ziekenhuis geeft personele en materiële ondersteuning aan alle klinische WP'ers bij de uitvoering van hun onderwijs- en onderzoekstaak. De directe ondersteuningskosten zijn geraamd op € 45.965 per fte O&O-formatie. Deze benadering is gebaseerd op een vergelijking met de directe kosten per WP'er in een bètafaculteit. De totale O&O-formatie (gefinancierd door faculteit en ziekenhuis) in de klinische vakgroepen bedraagt 172 fte.

Daarnaast worden door het ziekenhuis de extra kosten gedragen van de WP-formatie uit tweede en derde geldstroom met O&O-taak waarvoor de doorberekende opslagen niet voldoende zijn. De totale WP-formatie uit tweede en derde geldstroom met O&O-taak bedraagt ongeveer 131 fte. Bij de toerekening van de ondersteuningskosten is rekening gehouden met de ontvangen subsidie voor NWP en materiële kosten.

Vertragingskosten

Vertragingskosten zijn de kosten die ontstaan in de patiëntenzorg door uitvoering van de werkplaatsfunctie, in dit geval de meerkosten van de patiëntenzorg ten gevolge van onderwijs en onderzoek. Geraamd wordt dat 10 procent van de totale kosten van de patiëntenzorg wordt veroorzaakt door de uitvoering van de werkplaatsfunctie. Als benadering voor de kosten patiëntenzorg is gekozen voor de opbrengst van het FB-model voor academische ziekenhuizen.

Overige kosten

De overheadkosten zijn de kosten die niet specifiek patiëntenzorg en/of onderzoek betreffen maar die dienen als ondersteuning van deze afdelingen. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de Rijksbijdrage is een percentage van 12,5 gehanteerd. De post wachtgelden en ontslaglasten betreft de uitkeringen na ontslag en hieraan gerelateerde kosten.

Besteding van de Rijksbijdrage Geneeskunde

De Rijksbijdrage Geneeskunde bedraagt in 2004 m€ 35,4. Dit bedrag is inclusief m€ 0,9 Radionuclidencentrum, m€ 0,7 projectgelden, m€ 0,6 medische vervolgoopleidingen van het ministerie VWS en m€ 1,0 bijdrage onderwijsdienstverlening aan andere faculteiten. De laatste twee bedragen maken overigens geen onderdeel uit van de Inkomensoverdrachten. De indicatieve besteding van de Rijksbijdrage geneeskunde wordt als volgt verantwoord:

Indicatieve besteding in miljoenen euro's	Geneeskunde Incl. RNC	Medische Vervolgopleiding	Onderwijs dienstverlening	Totaal
<i>Personele lasten</i>				
- WP-staf onderwijs en onderzoek	16,6	0,6	1,0	18,2
- Ondersteunend NWP	8,3			8,3
- Promovendi	1,7			1,7
- Andere personele kosten	1,1			1,1
- Wachtgeld / ontslaglasten	0,2			0,2
- Langdurig zieken	0,2			0,2
- Dekking uit 3e geldstroom	-1,5			-1,5
Totaal personele lasten	26,6	0,6	1,0	28,2
<i>Materiële lasten</i>				
- Materiële lasten preklinische afdelingen	2,1			2,1
- Onderwijsbureau	2,7			2,7
- Onderzoeksinstituten	0,4			0,4
- Laboratoriumkosten ziekenhuis	0,5			0,5
- Faculteit algemeen	1,0			1,0
- Toewijzing naar klinische afdelingen	0,6			0,6
- Dekking uit 3e geldstroom	-1,6			-1,6
Totaal materiële lasten	5,7	0	0	5,7

Indicatieve besteding in miljoenen euro's	Geneeskunde Incl. RNC	Medische Vervolgopleiding	Onderwijs dienstverlening	Totaal
<i>Overig</i>				
- Radionuclidencentrum Projecten USF / OKF / KNAW	0,9			0,9
- Vernieuwingsimpuls	0,7			0,7
- Verbouwingskosten (decentrale trekkingsrechten)	0,1			0,1
- Valeriuskliniek AM-deel (medische staf patiëntenzorg psychiatrie)	1,0			1,0
- Valeriuskliniek AZ-deel (kosten werkplaatsfunctie)	0,9			0,9
Totaal overige lasten	3,6	0	0	3,6
Totaal	35,9	0,6	1,0	37,5

Toelichting besteding Geneeskunde

Personele lasten

De WP-stafformatie onderwijs, onderzoek en opleiding bedraagt 41 procent van de totale WP-stafformatie. De ondersteunende NWP-formatie is gesteld op 0,75 fte per WP-stafformatie. De promovendi betreffen de promovendi in loondienst bij het VU medisch centrum.

De andere personele kosten, het wachtgeld/ontslaglasten en de langdurig zieken ten behoeve van onderwijs en onderzoek bedragen 9,4 procent van het geheel van deze lasten. Dit percentage is normatief vastgesteld op basis van de verhouding formatie Faculteit der Geneeskunde VU tot de totale formatie van het VU medisch centrum.

Materiële lasten

De materiële lasten zijn opgenomen conform de uitgaven die in het boekjaar ten laste van de betreffende afdelingen of instituten zijn geboekt. In verband met de integratie met reeds bestaande afdelingen of diensten van het ziekenhuis geldt dat voor laboratoriumkosten, faculteit algemeen en toewijzingen naar klinische afdelingen het budget- of toewijzingsbedrag is aangehouden.

Overig

In de verantwoording is het bedrag ten behoeve van het Radionuclidencentrum gelijk gehouden aan de toewijzing van de VU. De baten ten behoeve van projecten USF / KNAW / EMGO en de vernieuwingsimpulsgelden worden in de exploitatierekening verantwoord onder overige dienstverlening (vergoeding projecten); in deze verantwoording zijn de lasten gelijk aan de baten.

De decentrale trekkingsrechten betreffen de uitgaven voor kleine technische aanpassingen. De Valeriuskliniek betreft de patiëntenzorgformatie in GGZ Buitenamstel die aan het VU medisch centrum wordt doorberekend.

Bekostigingsgegevens

Hierna staan de bekostigingsgegevens die op grond van het Prestatie Bekostigings Model (PBM) medebepalend zullen zijn voor de rijksbijdrage met ingang van het jaar 2006.

De bekostigingscomponent eerstejaars bevat twee niveaus van bekostiging: Laag (L) bekostigde opleidingen (alfa/gamma) en Hoog (H) bekostigde opleidingen (bèta/techniek/medisch). De verhouding tussen L en H is 1:1,5. De aantallen studenten betreffen de bekostigde inschrijving eerstejaars instelling.

In de tabel hieronder staat het aantal bekostigde eerstejaars voor het bekostigingsjaar 2006 (gebaseerd op de voorlopige eerstejaars peildatum 1 oktober 2004). Ter vergelijking zijn de cijfers voor het bekostigingsjaar 2005 opgenomen (gebaseerd op de telling per 1 oktober 2003).

Faculteit	Bekostigingsniveau	2004	2003
Godgeleerdheid	L	68	84
Rechtsgeleerdheid	L	440	534
Letteren	L	274	287
Wijsbegeerte	L	56	43
Geneeskunde	H	310	298
Tandheelkunde	H	49	62
Exacte Wetenschappen	H	266	311
Aard- en Levenswetenschappen	H	404	345
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	L	716	790
Sociale Wetenschappen	L	620	574
Psychologie en Pedagogiek	L	357	410
Bewegingswetenschappen	H	189	165
Totaal		3.749	3.903
<i>Recapitulatie per bekostigingscluster</i>			
Hoog bekostigingscluster	H	1.218	1.181
Laag bekostigingscluster	L	2.531	2.722
Totaal		3.749	3.903

De bekostigingscomponent promoties bevat twee niveaus van bekostiging: Laag (L) bekostigd onderzoek (alfa/gamma) en Hoog (H) bekostigd onderzoek (bèta/techniek/medisch) en wordt bekostigd in de verhouding 1:2.

*In de tabel hieronder staat het aantal **bekostigde promoties** voor het bekostigingsjaar 2006 (gebaseerd op de voorlopig getelde promoties in het kalenderjaar 2004). Ter vergelijking zijn de promoties voor het bekostigingsjaar 2005 opgenomen (gebaseerd op het kalenderjaar 2003).*

Faculteit	Bekostigingsniveau	2004	2003
Godgeleerdheid	L	7	8
Rechtsgeleerdheid	L	10	3
Letteren	L	15	13
Wijsbegeerte	L	3	0
Geneeskunde	H	99	76
Tandheelkunde	H	4	2
Exacte Wetenschappen	H	31	39
Aard- en Levenswetenschappen	H	26	27
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	L	14	20
Sociale Wetenschappen	L	6	7
Psychologie en Pedagogiek	L	14	16
Bewegingswetenschappen	H	7	4
Totaal		236	215
Recapitulatie per bekostigingscluster			
Hoog bekostigingscluster	H	167	148
Laag bekostigingscluster	L	69	67
Totaal		236	215

De bekostigingscomponent diploma's bevat drie niveaus van bekostiging: Laag (L) bekostigde opleidingen (alfa/gamma); Hoog (H) bekostigde opleidingen (bèta/techniek) en opleidingen voor het beroep van tandarts, dierenarts, arts en apotheker (M). De verhouding in bekostigingsniveaus is gelijk aan 1:1,5:3.

*In de tabel hieronder staat het aantal **bekostigde bachelor, master en ongedeelde diploma's** voor het bekostigingsjaar 2006 (gebaseerd op de voorlopig getelde diploma's in het studiejaar 2003/2004). Ter vergelijking zijn de cijfers voor het bekostigingsjaar 2005, gebaseerd op de gegevens van het studiejaar 2002/2003, opgenomen.*

Faculteit	Bekostigingsniveau	03 / 04			02 / 03		
		Ba+Ma	Ba	Ma	Ba+Ma	Ba	Ma
Godgeleerdheid	L	19	2	19	14		10
Rechtsgeleerdheid	L	100	275	100	179	3	11
Letteren	L	90	42	17	118	4	7
Wijsbegeerte	L	3	1	6	12		
Exacte Wetenschappen	H	49	109	67	154	28	8
Aard- en Levenswetenschappen	H	76	79	79	140	67	35
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	L	251	68	119	260		81
Sociale Wetenschappen	L	188		284	150		239
Psychologie en Pedagogiek	L	183	6	42	196	1	35
Bewegingswetenschappen	H	70		13	53		18
Geneeskunde (master Oncology)	H			7			
Totaal		1.029	582	753	1.276	103	444
Recapitulatie per bekostigingscluster							
Hoog bekostigingscluster	H	195	188	166	347	95	61
Laag bekostigingscluster	L	834	394	587	929	8	383
Totaal		1.029	582	753	1.276	103	444

In de tabel hieronder staat het aantal bekostigde **tweede fase-diploma's** (de tweede fase-diploma's in 2003/2004, excl. Lerarenopleiding)

Faculteit	Bekostigingsniveau	03 / 04			02 / 03		
		Ba+Ma	Ba	Ma	Ba+Ma	Ba	Ma
Geneeskunde	M	199			224		1
Tandheelkunde	M	56		2	54		
Totaal		255		2	278		1
Lerarenopleiding		77			54		

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de op grond van artikel 2.9, lid 1 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek opgemaakte jaarrekening 2004 van de Vrije Universiteit te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur van de universiteit.

Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Verder hebben wij in onze controle de aanwijzingen betrokken die zijn gegeven in het controleprotocol OCW 2003/2004, inclusief addendum. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die het College van Bestuur van de Vrije Universiteit daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2004 en van het resultaat over 2004 en voldoet aan de bepalingen inzake de jaarrekening, zoals opgenomen in de "Richtlijn jaarverslaggeving hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek", gewijzigd met de "Wijziging Regeling jaarverslaggeving hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek" d.d. 31 juli 2002 en de "Regeling tot wijziging van de Richtlijn jaarverslaggeving hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek" d.d. 17 maart 2004.

Voorts verklaren wij dat voldaan is aan de geldende wet- en regelgeving voor zover deze betrekking heeft op de toewijzing en de besteding van de rijksmiddelen.

Arnhem, 13 april 2005

Ernst & Young Accountants

Feiten en cijfers

Opleidingsaanbod

De opleidingen met een e worden in het Engels gegeven.

Economie

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
B Bedrijfswetenschappen	BSc	vt	180
B Econometrie en operationele research	BSc	vt	180
B Economie	BSc	vt	180
B e International Business Administration (vanaf 2005)	BSc	vt,dt	180
M e Accounting & control	MSc	vt, dt	60
M e Business Administration	MSc	vt	60
M e Econometrics and Operations Research	MSc	vt	60
M e Economics (M Phil)	MSc	vt	120
M e Economics	MSc	vt	60
M e Finance	MSc	vt	60
M e Marketing	MSc	vt	60

Gedrag en maatschappij

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
B Antropologie	BSc	vt	180
B Bestuur en organisatie	BSc	vt	180
B Communicatiewetenschap	BSc	vt	180
B Criminologie	BSc	vt, dt	180
B Pedagogische wetenschappen	BSc	vt	180
B Politicologie	BSc	vt	180
B Psychologie	BSc	vt	180
B Sociaal-culturele wetenschappen	BSc	vt	180
M Beleid, communicatie en organisatie	MSc	vt, dt	60
M Bestuurskunde	MSc	vt, dt	60
M Communicatiewetenschap	MSc	vt	60
M Criminologie	MSc	vt, dt	60
M Cultuur, organisatie en management	MSc	vt, dt	60
M e Environment and resource management	MSc	vt	60
M Onderzoek in sociale wetenschappen (vanaf 2005)	MSc	vt, dt	120
M Pedagogische wetenschappen (vanaf 2005)	MSc	vt, dt	60
M e Political Science	MSc	vt	60
M Psychologie (vanaf 2005)	MSc	vt	60

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
M Sociaal-culturele wetenschappen	MSc	vt, dt	60
M e Social and Cultural Anthropology	MSc	vt, dt	60
M e Social Psychology: The Regulation of Social Behaviour	MSc	vt	120

Gezondheid

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
B Algemene gezondheidswetenschappen	BSc	vt	180
B Bewegingswetenschappen	BSc	vt, dt	180
B Bio-medische wetenschappen	BSc	vt	180
Geneeskunde		vt	360
B Gezondheid en leven (vanaf 2005)	BSc	vt	180
B Tandheelkunde	BSc	vt	180
M Bio-medische wetenschappen	MSc	vt	120
M Algemene gezondheidswetenschappen	MSc	vt	60
M e Human Movement Sciences	MSc	vt, dt	60
M e Oncology	MSc	vt	120
M Tandheelkunde (vanaf 2005)	MSc	vt	120

Natuur

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
B Aardwetenschappen	BSc	vt	180
B Bedrijfskunde en informatica	BSc	vt, dt, du	180
B Biologie	BSc	vt	180
B Farmaceutische wetenschappen	BSc	vt	180
B Informatica	BSc	vt	180
B Informatiekunde	BSc	vt	180
B Kunstmatige intelligentie	BSc	vt	180
B Medische natuurwetenschappen	BSc	vt	180
B Natuur- en sterrenkunde	BSc	vt	180
B Scheikunde	BSc	vt	180
B Wiskunde	BSc	vt, dt	180
M e Artificial intelligence	MSc	vt	120
M Beleid, management en ondernemerschap voor natuur- en levenswetenschappers	MSc	vt	120
M e Bioinformatics	MSc	vt	120
M Biologie	MSc	vt	120

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
M e Biomolecular sciences	MSc	vt	120
M e Business mathematics and informatics	MSc	vt, dt, du	120
M e Chemistry	MSc	vt	120
M e Computer science	MSc	vt	120
M e Earth sciences	MSc	vt	120
M e Ecology	MSc	vt	120
M e Geoarchaeology (vanaf 2005)	MSc	vt	120
M e Geo-environmental sciences	MSc	vt	120
M e Hydrology	MSc	vt	120
M e Information sciences	MSc	vt	60
M e Mathematics	MSc	vt, dt	120
M e Medical natural sciences (vanaf 2004)	MSc	vt	120
M e Neurosciences	MSc	vt	120
M e Parallel & distributed computer systems (vanaf 2004)	MSc	vt	120
M e Pharmaceutical sciences	MSc	vt	120
M e Physics	MSc	vt	120
M e Stochastics and financial mathematics	MSc	vt	120

Recht

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
B Nederlands recht	LLB	vt, dt	180
B Notarieel recht	LLB	vt, dt	180
M Nederlands recht	LLM	vt, dt	60
M Notarieel recht	LLM	vt, dt	60

Taal en Cultuur

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
B Algemene cultuurwetenschappen	BA	vt, dt	180
B Archeologie en prehistorie	BA	vt, dt	180
B Communicatie- en informatiewetenschappen	BA	vt, dt	180
B Duitse taal en cultuur	BA	vt, dt	180
B Engelse taal en cultuur	BA	vt, dt	180
B Franse taal en cultuur	BA	vt, dt	180
B Geschiedenis	BA	vt, dt	180
B Griekse en Latijnse taal en cultuur	BA	vt, dt	180
B Kunstgeschiedenis	BA	vt, dt	180
B Literatuurwetenschap	BA	vt, dt	180

Opleidingsnaam	graad	vt/dt/du	studielast *
B Nederlandse taal en cultuur	BA	vt, dt	180
B Oudheidkunde	BA	vt, dt	180
B Religie en levensbeschouwing	BA	vt, dt	180
B Taalwetenschap	BA	vt, dt	180
B Theologie	BA	vt, dt	180
B Wijsbegeerte	BA	vt, dt	180
M Algemene cultuurwetenschappen	MA	vt, dt	60
M Algemene godgeleerdheid	MA	vt, dt	60
M Archeologie en prehistorie	MA	vt, dt	60
M Architectuurgeschiedenis (M Phil)	MA	vt	120
M e Christian studies of science and society	MA	vt	60
M Communicatie- en informatiewetenschappen	MA	vt, dt	60
M Duitse taal en cultuur	MA	vt, dt	60
M e English Language and Culture	MA	vt, dt	60
M Erfgoedstudies	MA	vt	60
M Filosofie in bedrijf (vanaf 2004)	MA	vt, dt	60
M Franse taal en cultuur	MA	vt, dt	60
M Geschiedenis	MA	vt, dt	60
M Geschiedenis na 1400 (M Phil)	MA	vt	120
M Geschiedenis van de beeldende kunst (M Phil)	MA	vt	120
M Godgeleerdheid	MA	vt, dt	180
M Griekse en Latijnse taal en cultuur	MA	vt, dt	60
M ICT en vertalen	MA	du	75
M Kunstgeschiedenis	MA	vt, dt	60
M e Linguistics (M Phil)	MA	vt	120
M Literatuurwetenschap	MA	vt, dt	60
M Letterkunde (M Phil)	MA	vt	120
M Museumconservator	MA	du	120
M e Reformed Theology (M Phil) (vanaf2004)	MA	vt, dt	60
M Religie en levensbeschouwing	MA	vt, dt	60
M Nederlandse taal en cultuur	MA	vt, dt	60
M Oudheidkunde	MA	vt, dt	60
M Oudheidstudies (M Phil)	MA	vt	120
M Taalwetenschap	MA	vt, dt	60
M e Theology	MA	vt	60
M Wijsbegeerte	MA	vt, dt	60
M Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	MA	vt, dt	120

Lerarenopleidingen (leiden op tot 1e graads leraar; de te behalen titel is nog niet bekend)

Opleidingsnaam	vt/dt/du	studielast *
Aardrijkskunde	vt, dt, du	60
Algemene economie	vt, dt, du	60
Bedrijfseconomie	vt, dt, du	60
Biologie	vt, dt, du	60
Duits	vt, dt, du	60
Engels	vt, dt, du	60
Frans	vt, dt, du	60
Geschiedenis en staatsinrichting	vt, dt, du	60
Godsdienst en levensbeschouwing (vanaf 2005)	vt, dt, du	60
Grieks en Latijn (vanaf 2004)	vt, dt, du	60
Kunstgeschiedenis (vanaf 2005)	vt, dt, du	60
Latijn en Klassiek Culturele Vorming (vanaf 2004)	vt, dt, du	60
Maatschappijleer	vt, dt, du	60
Natuurkunde	vt, dt, du	60
Nederlands	vt, dt, du	60
Scheikunde	vt, dt, du	60
Wiskunde	vt, dt, du	60

BSc = Bachelor of Science
MSc = Master of Science
M Phil = Master of Philosophy
BA = Bachelor of Arts
MA = Master of Arts
nnb = nog niet bekend
LLB = Bachelor of Laws
LLM = Master of Laws

vt = voltijd
dt = deeltijd
du = duaal

Deze lijst is gebaseerd op de lijst met CROHO-opleidingen van maart 2005 (Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs).

Toelichting bij de instroom- en rendement-tabellen

Instroom en aantal ingeschrevenen

De gegevens over de instroom en aantal ingeschrevenen zijn gebaseerd op de landelijke 1 oktober telling van het "EéncijferHO project". De gehanteerde definities sluiten aan bij de landelijke afspraken in verband met de KUO en visitaties. Onder instroom verstaan we het aantal eerstejaars studenten opleiding-instelling (EOI). Dit zijn alle studenten die voor de eerste maal voor de betreffende opleiding aan de VU zijn ingeschreven (inclusief omzwaaiers binnen de VU). Bij de instroom in de bacheloropleidingen zijn de studenten die staan ingeschreven voor een doctoraalopleiding meegeteld. Bij de instroom in de masteropleidingen zijn ook de studenten meegeteld die zich hebben ingeschreven voor het premaster-programma.

Studierendementen

De rendementscijfers zijn gebaseerd op het instellingsbestand van de Kengetallen Universitair Onderwijs (KUO). Peildatum van dit bestand is 31 augustus 2003.

De rendementscijfers hebben betrekking op een selectie van voltijdstudenten met vooropleiding vwo, die uitsluitend bij één opleiding staan ingeschreven (de 1 maal EOI-standaardselectie). Het propedeuserendement geeft het aantal behaalde propedeusediploma's als percentage van de propedeuse-instroom weer. Het postpropedeuserendement is berekend op basis van het postpropedeusecohort: dit cohort bevat uitsluitend de studenten die de propedeuse hebben behaald. Onder het cluster wordt verstaan de verzameling doctoraal-opleidingen waartoe een propedeuse van de startopleiding toegang geeft.

Overige toelichting

Elke faculteit heeft de beschikking over het onderliggende rendementsbestand voor die faculteit om voor intern gebruik de instroom en rendementen van aanvullende selecties weer te geven ten behoeve van analyses van het eigen beleid. Meer of specifiekere cijfers over het onderwijs aan de VU zijn verkrijgbaar bij de afdeling Onderwijsstatistiek van de dienst Studentenzaken. E-mail: onderwijsstatistiek@dienst.vu.nl.

Studenteninstroom 2004 naar vooropleiding

Faculteit/Bacheloropleidingen	Vwo profiel	Vwo oude stijl	Hbo	Hbo-P	Overig	Totaal
Aard- en Levenswetenschappen	216	22	11	12	24	285
Bewegingswetenschappen	145	5	5	3	3	161
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	373	40	7	7	17	444
Exacte Wetenschappen	167	25	7	8	20	227
Geneeskunde	270	31	4	5	39	349
Godgeleerdheid	5	6	8	12	4	35
Letteren	123	27	23	37	47	257
Psychologie en Pedagogiek	228	26	32	14	34	334
Rechtsgeleerdheid	321	48	71	70	73	583
Sociale Wetenschappen	243	39	12	38	29	361
Tandheelkunde	38	11	2	3	13	67
Wijsbegeerte	4	5	5	5	9	28
Totaal Bacheloropleidingen	2.133	285	187	214	312	3.131

Faculteit/Masteropleidingen	Hbo	Wo	Buitenland	Overig	Totaal
Aard- en Levenswetenschappen	88	92	48	5	233
Bewegingswetenschappen	32	5	1	0	38
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde	281	76	27	1	385
Exacte Wetenschappen	47	86	31	1	165
Geneeskunde	8	7	1	0	16
Godgeleerdheid	24	14	10	0	48
Letteren	27	33	13	3	76
Psychologie en Pedagogiek	67	6	11	1	85
Rechtsgeleerdheid	20	224	0	7	251
Sociale Wetenschappen	292	40	14	2	348
Wijsbegeerte	12	17	4	1	34
Lerarenopleidingen	3	40	1	1	45
Totaal Masteropleidingen	901	640	161	22	1.724

* Het aantal instromers bij de masteropleidingen van Geneeskunde is zo laag, omdat alleen de masterstudie Oncology tot de masteropleidingen gerekend wordt. Geneeskunde als geheel is nog geen masteropleiding, maar doctoraal en dat rekenen we bij de bacheloropleidingen.

Ingeschreven en instroom 2002 - 2004

m = masteropleiding

Faculteit / Opleiding	ingeschrevenen			instroom		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Aard- en Levenswetenschappen						
Aardwetenschappen	198	196	168	38	43	32
Algemene gezondheidswetenschappen	-	134	215	-	134	116
Bio- medische wetenschappen	593	412	385	191	108	113
Biologie	156	119	91	36	18	24
m Algemene gezondheidswetenschappen	-	23	55	-	23	43
m Beleid, management en ondernemerschap						
voor natuur- en levenswetenschappers	-	10	8	-	10	4
m Bio- medische wetenschappen	2	85	125	32	58	64
m Biologie	1	6	22	1	5	19
m Biomolecular science	-	3	9	-	3	7
m Earth sciences	2	7	28	2	7	22
m Ecology	-	2	4	-	2	2
m Environment and resource management	-	29	47	-	29	42
m Geo-environmental sciences	-	2	4	-	2	3
m Hydrology	1	7	10	1	6	5
m Neurosciences	-2	19	35	2	17	22
Totaal	985	1.053	1.206	303	463	518
Bewegingswetenschappen						
Bewegingswetenschappen	627	652	656	165	164	161
m Bewegingswetenschappen	-	-	38	-	-	38
Totaal	627	652	694	165	164	199
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde						
Bedrijfswetenschappen	924	1.082	1.109	264	297	258
Econometrie en operationele research	153	145	148	22	34	32
Economie	1.627	1.456	1.254	414	200	154
m Accounting & control	-	27	37	-	27	18
m Business Administration	-	133	296	-	133	192
m Econometrics and Operations Research	-	-	2	-	-	2
m Economics	-	1	13	-	1	13
m Economics (M Phil)	-	9	38	-	9	33
m Finance	-	112	206	-	112	122
m Marketing	-	-	5	-	-	5
Totaal	2.704	2.965	3.108	700	813	829

Faculteit / Opleiding	ingeschrevenen			instroom		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Exacte Wetenschappen						
Bedrijfskunde en Informatica	178	161	135	39	33	23
Farmaceutische wetenschappen	60	45	50	16	17	18
Informatica	333	282	273	64	34	31
Informatiekunde	142	177	159	62	55	32
Kunstmatige intelligentie	136	119	117	25	28	42
Medische Natuurwetenschappen	19	58	72	19	33	26
Natuur- en sterrenkunde	92	92	81	28	24	23
Scheikunde	88	68	71	16	17	22
Wiskunde	65	79	59	24	33	10
m Artificial Intelligence	3	17	24	3	14	15
m Bioinformatics	-	4	7	-	4	4
m Business mathematics and informatics	7	24	37	7	20	21
m Chemistry	17	40	48	17	23	26
m Computer science	8	26	44	8	21	31
m Information sciences	-	11	35	-	11	26
m Mathematics	-	7	12	-	7	10
m Medical natural sciences	-	-	6	-	-	6
m Parallel & distributed computer systems	-	-	9	-	-	9
m Pharmaceutical sciences	7	22	23	7	14	8
m Physics	-	6	8	-	6	8
m Stochastics and financial mathematics	-	2	3	-	2	1
Totaal	1.155	1.240	1.273	335	396	392
Geneeskunde						
Geneeskunde	1.772	1.877	1.988	312	339	349
m Oncology	4	37	47	4	27	16
Totaal	1.776	1.914	2.035	316	366	365
Godgeleerdheid						
Religie en Levensbeschouwing	42	50	54	20	19	17
Theologie	170	151	136	33	26	18
m Algemene godgeleerdheid	-	11	24	-	11	17
m Godgeleerdheid	-	6	12	-	6	8
m Reformed Theology (research)	-	-	4	-	-	4
m Religie en levensbeschouwing	-	11	17	-	11	8
m Theology	17	36	14	17	29	11
Totaal	229	265	261	70	102	83
Letteren						
Algemene Cultuurwetenschappen	103	98	97	27	20	20
Archeologie en Prehistorie	85	86	103	13	15	31

Faculteit / Opleiding	ingeschrevenen			instroom		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Communicatie- en informatiewetenschappen	143	179	174	86	66	36
Duitse Taal en Cultuur	14	16	16	1	5	4
Engelse Taal en Cultuur	141	130	123	29	27	28
Franse Taal en Cultuur	47	36	30	14	10	7
Geschiedenis	189	187	180	53	4	45
Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	51	48	45	11	7	8
Kunstgeschiedenis	180	174	175	37	35	35
Literatuurwetenschap	10	16	21	6	6	8
Nederlandse Taal en Cultuur	106	94	83	27	14	13
Oudheidkunde	62	70	73	17	15	19
Semitische Talen en culturen	3	2	1	-	-	-
Taalwetenschap	38	34	26	10	8	3
m Algemene cultuurwetenschappen	-	-	1	-	-	1
m Archeologie en Prehistorie	-	-	2	-	-	2
m Communicatie- en informatiewetenschappen	-	2	3	-	2	3
m Duitse taal en cultuur	-	2	3	-	2	1
m English Language and Culture	-	8	18	-	8	13
m Erfgoedstudies	-	6	13	-	6	7
m Franse Taal en Cultuur	-	-	1	-	-	1
m Geschiedenis	-	3	11	-	3	8
m Geschiedenis (M Phil)	-	-	2	-	-	2
m Geschiedenis van de beeldende kunst (M Phil)	-	2	1	-	2	-
m ICT en vertalen	-	1	5	-	1	3
m Kunstgeschiedenis	-	7	15	-	7	10
m Letterkunde (M Phil)	-	-	1	-	-	1
m Linguistics	-	3	6	-	3	4
m Literatuurwetenschap	-	1	1	-	1	1
m Museumconservator	-	-	1	-	-	-
m Nederlandse taal en cultuur	1	7	12	1	6	9
m Oudheidkunde	-	-	1	-	-	1
m Oudheidstudies (M Phil)	-	-	2	-	-	2
m Taalwetenschap	1	10	14	1	9	7
Totaal	1.174	1.222	1.260	333	320	333
Psychologie en Pedagogiek						
Pedagogische Wetenschappen	424	431	409	129	143	88
Psychologie	1.164	1.206	1.210	299	283	246
m Pedagogische Wetenschappen	-	-	70	-	-	70
m Social Psychology	-	-	15	-	-	15
Totaal	1.588	1.637	1.704	428	426	419

Faculteit / Opleiding	ingeschrevenen			instroom		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
Rechtsgeleerdheid						
Criminologie	86	178	245	86	94	116
Nederlands Recht	1.517	1.666	1.518	359	473	418
Notarieel recht	88	109	121	28	45	49
m Criminologie	-	-	32	-	-	32
m Nederlands Recht	-	8	208	-	8	200
m Notarieel recht	-	2	20	-	2	19
Totaal	1.691	1.963	2.144	473	622	834
Sociale Wetenschappen						
Antropologie	284	257	260	100	61	69
Bestuur en Organisatie	60	155	258	60	108	132
Communicatiewetenschap	9	41	78	9	34	50
Politologie	446	374	349	138	41	50
Sociaal Culturele Wetenschappen	2.347	1.662	1.187	753	60	60
m Beleid, communicatie en organisatie	-	134	235	-	134	130
m Bestuurskunde	-	22	41	-	22	23
m Communicatiewetenschap	-	36	65	-	36	34
m Cultuur, Organisatie en Management	-	99	163	-	99	93
m Political Science	-	12	28	-	12	22
m Sociaal- culturele wetenschappen	-	13	34	-	13	22
m Social and Cultural Anthropology	-	49	64	-	49	62
Totaal	3.146	2.859	2.762	1.060	669	709
Tandheelkunde (ACTA)						
Tandheelkunde	392	391	399	63	74	67
Wijsbegeerte						
Wijsbegeerte	128	124	130	29	32	28
Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	20	20	12	3	-	-
m Christian studies of science and society	-	8	11	-	8	8
m Filosofie in Bedrijf	-	-	14	-	-	14
m Wijsbegeerte	-	4	5	-	4	2
m Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied	-	5	12	-	5	10
Totaal	148	161	184	32	49	62
Lerarenopleidingen						
Totaal	80	91	72	50	63	45
Totaal	15.695	16.414	17.102	4.329	4.529	4.855

Studierendementen

Faculteit / Opleiding	Propedeuserendement na twee jaar (in %)			Postpropedeuserendement binnen cluster na zes jaar (in %)		
	Cohort			Cohort		
	1999	2000	2001	1995	1996	1997
Aard- en Levenswetenschappen						
Aardwetenschappen	64	64	44	67	76	67
Biologie	70	69	67	84	59	70
Bio-medische wetenschappen	70	73	52	51	57	56
Milieu-Natuurwetenschappen	33*	-	-	-	-	-
Bewegingswetenschappen						
Bewegingswetenschappen	65	74	63	52	56	61
Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde						
Bedrijfswetenschappen	-	68	73	-	-	-
Econometrie en operationele research	62	56	63	55	58	71
Economie	53	60	49	50	50	45
Exacte Wetenschappen						
Informatica	52	56	38	45	33	46
Scheikunde	25	83	63*	57	84	63
Bedrijfskunde en Informatica	37	31	45	36	50	75
Farmaceutische wetenschappen	83*	67*	64	60*	44*	100*
Kunstmatige intelligentie	47	57	33	71	25*	50
Natuur- en sterrenkunde	25	44*	44	56	80	67*
Wiskunde en Statistiek	60*	62	33*	77	70	50*
Informatiekunde	-	57	14	-	-	-
Geneeskunde						
Geneeskunde	76	78	85	79	75	74
Godgeleerdheid						
Algemene opleiding Godgeleerdheid	-	-	-	-	0*	0*
Godgeleerdheid	67*	50*	14*	0	0	20*
Religie en Levensbeschouwing	-	75*	0*	100*	0*	50*
Letteren						
Geschiedenis	50	40	46	56	64	50
Taalwetenschap	0*	50*	100*	33*	0*	0*
Semitische Talen en culturen	-	-	-	100*	-	-
Algemene Cultuurwetenschappen	58	54	50	11*	10	0*
Archeologie en Prehistorie	50*	43	75	80*	33*	25*

Faculteit / Opleiding	cohort			cohort		
	1999	2000	2001	1995	1996	1997
Duitse Taal en Cultuur	100*	67*	33*	100*	0*	67*
Engelse Taal en Cultuur	79	61	50	58	33	33
Franse Taal en Cultuur	56*	33*	43	13*	33*	25*
Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	80*	67*	38*	0*	75*	33*
Kunstgeschiedenis	33*	25*	63*	31	25*	60*
Nederlandse Taal en Cultuur	60	50	71*	52	60	33
Oudheidkunde	71*	38	38*	0*	33*	50*
Psychologie en Pedagogiek						
Pedagogische Wetenschappen	64	64	69	71	83	71
Psychologie	65	62	60	56	67	56
Rechtsgeleerdheid						
Nederlands Recht	57	69	44	49	51	42
Sociale Wetenschappen						
Culturele antropologie	82	74	68	25*	22*	36
Politicologie	61	57	77	29	38	32
Sociaal Culturele Wetenschappen	67	69	83	58	45	55
Tandheelkunde						
Tandheelkunde	80	88	86	60	71	58
Wijsbegeerte						
Wijsbegeerte	64	18	33*	17*	33*	33*

* Cohort bevat minder dan tien studenten.

Studentuitwisseling met het buitenland

Aantal inkomende uitwisselingsstudenten

Faculteit	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04
Aard- en Levenswetenschappen	11	9	19	18	21
Bewegingswetenschappen	2	--	3	3	4
Economische Wetenschappen & Bedrijfskunde	71	71	141	123	90
Exacte Wetenschappen	42	42	28	16	40
Geneeskunde	9	19	8	13	18
Godgeleerdheid	--	--	1	3	2
Letteren	59	39	38	43	38
Psychologie & Pedagogiek	8	21	8	18	24
Rechtsgeleerdheid	24	23	38	21	30
Sociale Wetenschappen	21	27	46	32	43
Tandheelkunde/ACTA	2	3	3	2	--
Wijsbegeerte	1	--	1	--	--
Onderwijscentrum	2	--	--	--	--
Totaal	252	254	334	292	310

Aantal studenten dat deelnam aan de VU-programma's voor uitgaande mobiliteit (Erasmus, Globe en Fondsendesk)

Faculteit	99/00	00/01	01/02	02/03	03/04
Aard- en Levenswetenschappen	54	43	29	57	37
Bewegingswetenschappen	25	14	5	13	7
Economische Wetenschappen & Bedrijfskunde	66	82	76	101	99
Exacte Wetenschappen	10	15	13	9	17
Geneeskunde	87	105	58	120	115
Godgeleerdheid	11	3	2	3	3
Letteren	41	24	14	31	36
Psychologie & Pedagogiek	19	29	18	22	22
Rechtsgeleerdheid	36	32	27	17	31
Sociale Wetenschappen	41	53	22	73	72
Tandheelkunde/ACTA	18	17	19	29	23
Wijsbegeerte	0	1	2	-	1
Onderwijscentrum	-	3	-	2	2
Totaal	408	421	285	477	465

Onderzoekprogramma's 2004

Faculteit der Aard- en Levenswetenschappen

- *Instituut voor Aardwetenschappen*
 - Hydrologie en Geo-Milieuwetenschappen
 - Paleoecologie en Paleoklimatologie¹
 - Kwartairgeologie en Geomorfologie¹
 - Petrologie
 - Sedimentologie
 - Tektoniek
 - Isotopengeochemie
- *Instituut voor Innovatie en Transdisciplinair Onderzoek*
 - Biologie en Samenleving
 - Wetenschapscommunicatie
- *Instituut voor Gezondheidswetenschappen*
 - Voeding en Gezondheid
 - Theoretische Levenswetenschappen
- *Instituut voor Moleculaire Celbiologie*
 - Moleculaire Microbiologie
 - Moleculaire Celfysiologie
 - Structuurbiologie
 - Genetica
- *Instituut voor Neurowetenschappen*
 - Experimentele Neurofysiologie
 - Functionele Genoemanalyse
 - Moleculaire en Cellulaire Neurobiologie
 - Ontwikkelings- en gedragsneurobiologie²
- *Instituut voor Ecologische Wetenschappen*
 - Dieroecologie
 - Systeemoecologie
- *Instituut voor Geo-bioarcheologie*
 - Geoarcheologie
- *Instituut voor Milieuvraagstukken*
 - Chemie en Biologie
 - Economie en Technologie
 - Milieubeleidsanalyse
 - Ruimtelijke analyse en beleid

Faculteit der Bewegingswetenschappen

- *Instituut voor Fundamentele en Klinische Bewegingswetenschappen*
 - Thema A: Mechanica
- Mechanica van aandoeningen en adaptatie van het spierskeletstelsel

- Thema B: Energiehuishouding (Patho-)fysiologie en mechanica tijdens prestatie
- Thema C: Controle
- Coördinatie dynamica
- Perceptueel-motorische controle: ontwikkeling, leren en prestatie
- Mechanica, energetica en controle van discrete en cyclische bewegingen

MOVE: interfacultair onderzoeksinitiatief op het gebied van bewegen (samen met de faculteiten Tandheelkunde en het VUmc)

- Belasting en weefselregeneratie
- Structuur en functie
- Coördinatie

Faculteit der Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde

- Strategische en Coöperatieve Keuze Theorie
- Tijdreeks Econometrie: Methoden en Toepassingen
- Economie van Arbeid en Beleid
- Bedrijven op het Land en in de Stad: Micro-economisch Onderzoek naar Armoede, Risico's en Ontwikkeling
- Regionale Economie en Netwerken
- Milieueconomie
- Financiële en Bancaire Vraagstukken
- Besliskunde en ICT
- Verslaggeving en Besluitvorming
- Strategie en Organisatie
- Marketingstrategie
- Human Resources/Menselijk Potentieel
- Informatie Systemen voor Organisatie Netwerken
- Diverse Onderzoeksprojecten
- Onderzoek Post-Doctoraleopleidingen
- Stichting Onderzoek Wereldvoedselvoorziening

Faculteit der Exacte Wetenschappen

- *Zwaartepunten*
 - Biocomplexiteit (met FALW)
 - Lasercentrum
 - Clustercomputing
 - VUBIS (VU Research Center for Business Information Sciences, met F3WEB en FSW)
 - Drugs Discovery Centre (met FALW en VUMC)
 - IBIVU (Integrated Bioinformatics Institute VU, met FALW en VUMC)

¹ Het voornemen is om de afdeling "Paleoecologie en Paleoklimatologie" en "Kwartairgeologie en Geomorfologie" in 2005 samen te laten gaan onder de naam "Paleoklimatologie en Geomorfologie".

² Het voornemen is om deze afdeling in 2005 af te bouwen.

- *Afdeling Algemene vorming*
 - Geschiedenis der Wiskunde, Informatica en Natuurwetenschappen
- *Afdeling Natuurkunde en Sterrenkunde*
 - Theoretische fysica: subatomaire fysica, fysica van complexe systemen en quantumelektronica
 - Vaste stof fysica: schakelbare spiegels, metaalhydrides, duurzaam waterstof, supergeleiding, granulaire materie, dunne lagen
 - Atoom-, molecuul- en laserfysica: interactie van deeltjes met coherente straling
 - Subatomaire fysica: onderzoek aan CP schending in zware quarksystemen en de spinstructuur van het nucleon; kernfysische meetmethoden
 - Natuurkundige informatica: visualisatie, parameterschatting en parallel rekenen voor fysische toepassingen
 - Biofysica: elementaire processen in de levende materie, fotosynthese en fotoactieve eiwitten
 - Fysica van Complexe systemen: complexe processen in zachte gecondenseerde materie en biologische systemen, van de dynamica van individuele moleculen tot het functioneren van cellen
- *Afdeling Scheikunde*
 - Analytische chemie en toegepaste spectroscopie: analytische screeningsmethoden voor biomoleculaire interacties; protein analyse; hoge-resolutie en tijdopgeloste luminescentie spectroscopie en Raman spectroscopie
 - Farmacochemie: structuur activiteitsrelaties bij biologisch actieve verbindingen
 - Theoretische Chemie: quantum-theoretische studie van moleculen
 - Fysische Chemie: dynamica van moleculaire wisselwerking
 - Organische en Inorganische Chemie: synthese en toepassing van organo-element en computational chemie; ontwikkeling van methoden, totale synthese en chemie van natuurlijke producten gericht op het begrijpen van biologische processen
 - Biochemie en Moleculaire Biologie: structuur en expressie van genen in eukaryoten: biogenese van ribosomen; regulering van stressgerelateerde genen: eiwitvouwing; genomanalyse van gist
- *Afdeling Wiskunde*
 - Algebra, meetkunde en topologie: algebraïsche, differentiaaltheoretische en topologische aspecten van algemeen meetkundige structuren
 - Analyse: niet-lineaire gewone en partiele differentiaalvergelijkingen en operatoren theorie
 - Aspecten binnen de stochastiek, hun fundamenteel theoretische betekenis en belang in het kader van praktische toepassingen

- *Afdeling Informatica*
 - Informatie management & software engineering: electronic commerce, mens-machine interactie, multimedia en informatie-architectuur
 - Parallele en gedistribueerde computersystemen: programmeeromgevingen, systeemsoftware en toepassingen voor zowel lokale systemen als globale systemen, ontwerp nieuwe infrastructuur
 - Kunstmatige intelligentie: compositionele architecturen voor kennissystemen en strategische interactie met kennissystemen, planning en scheduling intelligente ontwerpsystemen, en multi-agent systemen
 - Theoretische informatica: toegepaste logica, semantiek van programmeertalen, formele methoden, specificatie en verificatie van software

Faculteit der Godgeleerdheid

- Descriptie en interpretatie van oud- en nieuwtestamentische teksten
- Christelijk geloof: heden en verleden.
- Ontmoeting van tradities
- Pluraliteit en identiteit

Faculteit der Letteren

- De architectuur van het menselijk taalvermogen
- Nederlandse identiteit als resultante van de interactie van religie, cultuur en kunst (ca. 1400 - ca. 1700)
- Waarden en normen in literatuur, beeldende kunst en nieuwe media
- Transformatie van stad en land: stad-landrelaties in vergelijkend perspectief

Faculteit der Psychologie en Pedagogiek

- Management van individuele verschillen en sociale processen in organisaties
- Aandacht en verrichtingen
- Genetica, gedrag en gezondheid
- Het brein in kaart
- Cognitie, affect, gedrag en interventie bij psychische stoornissen
- Emotionele ontwikkeling
- Sociale cognitie, communicatie en interdependentie: De regulering van sociale interactie
- Strategisch leren in het curriculum
- Uitdagingen voor opvoedingsrelaties: Bijdragen aan ontwikkelingspsychopathologie
- Adaptieve instructie voor speciaal onderwijs
- Opvoeding, moraliteit en levensbeschouwing

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

- *Zwaartepunten*
 - Overheid en particulier initiatief (OPI)
 - Maatschappelijke veiligheid
 - Ius Commune

- *Onderzoekprogramma's*

- Sturing en toetsing van de strafrechtelijke handhaving
- Burgerlijk recht: uitbouw, verdieping en internationalisering
- Overheid en particulier initiatief (OPI)
- De democratische rechtstaat
- Interacties: de rol van rechtsbronnen en rechtstelsels in de ontwikkeling van nieuw recht (1100-2000)
- De betekenis van IT voor het recht en de rechtspraktijk
- Global governance and the Rule of Law in International Society
- Migratierecht en mensenrechten
- Rechtsbeginselen en rechtstheorie

Faculteit der Sociale Wetenschappen

- Data Qualities
- Modernization, Life course and Aging
- Multi-Layered Governance in Europe and beyond
- Filantropie, Sponsoring en Vrijwilligerswerk in een "Civil Society"
- Constructing human Security in a globalizing world
- Dynamics of Governance: Administrative Systems and Public Integrity
- Strategizing for Opportunities: Initiatives, networks and community building
- Communication: Message Characteristics and Receiver Processes
- Cultural Change in Organizational Networks

Faculteit der Tandheelkunde

- Beschermende functies van speeksel voor de mondholte
- Bioengineering van bot en parodontium
- Biologie, fysiologie en pathofysiologie van het parodontium
- Diagnostische beeldvorming van de weefsels in het maxillofaciale complex
- Functie en functieherstel van de mond
- Functie en functieherstel van de mond: functionele anatomie
- Groei en groeiregulatie tijdens normale en abnormale craniofaciale ontwikkeling
- Microbiologische aspecten van orale infecties
- Orale en maxillofaciale aandoeningen: diagnose en behandeling
- Tandheelkundige restauraties
- Tandheelkundige zorg en tandheelkundige zorgsystemen: kwaliteit en efficiëntie
- Ziekten van het tandweefsel en preventie

VU medisch centrum/Faculteit der Geneeskunde

- *ICEN: instituut voor klinische en experimentele neurowetenschappen*

- Witte stof ziekten
 - Multiple sclerose en andere neuro-inflammatoire ziekten
 - Witt stof ziekten bij kinderen
- Emotie en cognitie
 - Dementie en ziekte van Alzheimer
 - Ziekte van Parkinson
 - Angst en depressie
 - Verslaving
- Neuroregulatie van groei en ontwikkeling
- Brain imaging methodologie
 - Activatie
 - Integratie
 - Analyse

- *ICaR-VU: instituut voor cardiovasculaire research VU medisch centrum*

- Verbetering van hartfunctie bij hartfalen
- Verbetering van vaatfunctie bij stofwisselingsziekten

- *EMGO: instituut voor extramuraal geneeskundig onderzoek*

- Diabetes en overgewicht
- Veel voorkomende geestelijke gezondheidsproblemen
- Zorg en preventie
- Klachten aan het bewegingsapparaat

- *V-ICI: VU medisch centrum instituut voor kanker en immunologie*

- Oncogenese
- Immunopathogenese
- Ziektekaracterisering
- Therapie

Faculteit der Wijsbegeerte

- Epistemologie en Ontologie
- Kennis, normativiteit en praktijk
- Aristoteles' leer van de ziel. De traditie van het aristotelisch dualisme
- Praktische filosofie

Onderwijscentrum VU

- Kennisontwikkeling tussen theorie en praktijk

Onderzoekinspanning en -resultaten

Faculteit	personele inzet in fte			totaal	aantal promoties (dissertaties)	wetenschappelijke publicaties	aantal vakpublicaties
	eerste geldstroom	tweede geldstroom	derde geldstroom				
Aard- en Levenswetenschappen	80,55	58,03	58,91	197,49	26	646	48
Bewegingswetenschappen	37,51	5,93	1,65	45,09	7	121	31
Economie & Bedrijfswetenschappen	37,84	10,15	29,15	77,14	14	313	299
Exacte Wetenschappen	106,24	110,56	26,83	243,63	31	668	31
Geneeskunde	234,10	67,60	191,70	493,40	99	1780	109
Godgeleerdheid	9,05	5,33	0,00	14,38	7	179	71
Letteren	55,31	13,68	4,24	73,23	15	316	117
Psychologie en Pedagogiek	43,84	18,28	11,92	74,04	14	370	51
Rechtsgeleerdheid	39,54	3,16	1,96	44,66	10	346	361
Sociale Wetenschappen	66,71	10,60	4,80	82,11	6	312	105
Tandheelkunde (ACTA, samen met UvA)	49,40	6,65	9,50	65,55	12 ¹	176	97
Wijsbegeerte	12,30	4,62	0,00	16,92	3	66	48
Blaise Pascal Instituut	1,00	0,00	0,00	1,00	0	10	15
Onderwijs centrum VU	4,65	0,00	0,00	4,65	0	9	40
totaal	778,04	314,59	340,66	1433,29	244	5312	1423

Onderverdeling Faculteit der Exacte Wetenschappen

Afdeling	eerste geldstroom	tweede geldstroom	derde geldstroom	totaal	aantal promoties	wetenschappelijke publicaties	aantal vakpublicaties
Algemene vorming	1,96	0,00	0,40	2,36	0	6	5
Informatica	29,53	13,39	6,35	49,27	0	227	20
Natuur- en sterrenkunde	20,42	52,97	8,55	81,94	12	221	0
Scheikunde en farmacologie	35,80	29,40	11,20	76,40	9	141	0
Wiskunde	18,53	14,80	0,33	33,66	10	73	6

¹ Hiervan vonden vier promoties aan de VU plaats.

Onderzoescholen waarin de VU participeert

Toponderzoescholen in het kader van de dieptestrategie waarin de VU participeert

Afkorting	Naam	Secr.	Part. onderzoekscholen	VU-faculteit	Selectie door NWO
ISES	Netherlands Research Centre for Integrated Solid Earth Sciences	VU	NSG, VMSG, Utrecht en CTG, Delft	ALW	1998
NRSC-Catalysis	Catalysis Controlled by Chemical Design	TUE	NIOK, Polymeren-PTN, HRSCM	FEW	1998

Door ECOS (ErkenningsCommissie Onderzoescholen, van de KNAW) erkende scholen waarvan de VU penvoerder is

Afkorting	Naam	Penv.	Un. participanten	VU-faculteit	(Her)kend	Opnieuw
IFKB	Instituut voor Fundamentele en Klinische Bewegingswetenschappen	VU	RU	FBW VUmc	2002	2007
KLI	Kurt Lewin Instituut	VU	UvA RUG UL KUN	FPP	1995 2000	2005
NSG	Netherlands Research School of Sedimentary Geology	VU	UU	ALW	1994 1999 2004	2010
ONWA	Onderzoekschool Neurowetenschappen Amsterdam	VU	UvA	VUmc ALW	1992 1997 2002	2007
OOA	Onderzoekschool Oncologie Amsterdam/Oncology Graduate School Amsterdam	VU	UvA	VUmc	1993 1998 2003	2008
SENSE	Research School for Socio-Economic and Natural Sciences of the Environment	VU	UvA UU UL WUR RUG RU UM	ALW	1997 2002	2007
SIKS	Dutch Research School for Information Knowledge Systems	VU	TUE TUD UT RU UM UU UvA EUR KUB	FEW	1998 2003	2009

Door ECOS erkende scholen waarin de VU participeert, maar geen penvoerder is

Afkorting	Naam	Penv.	Un. participanten	VU-faculteit	(Her)kend	Opnieuw
ARCHON	Nederlandse Onderzoeksschool Archeologie	UL	UvA VU RUG RU	Letteren	1997 2002	2007
ASCI	Advanced School of Computing and Imaging	TUD	UvA VU UL UU	FEW	1995 2000	2005
BCA	BioCentrum Amsterdam	UvA	VU	ALW FEW	2003	2009
CaRe	Netherlands School of Primary Care Research	UM	VU RU	VUmc	1995 2000	2005
CARIM	Research School on Cardiovascular Diseases	UM	VU	VUmc	1992 2002	2007
CERES	Research School for Resource Studies for Development	UU	UvA VU RU WUR	FSW	1994 1999 2004	2010
EPOS	Experimenteel Psychologische Onderzoeksschool	UvA	VU UL UM KUB	FPP	1994 1999 2004	2010
EPP	Onderzoeksschool Experimentele Pathologie	UM	RUG RU UvA VU UL	VUmc	1995 2000	2005
EPS	Graduate School Experimental Plant Sciences	WUR	UU RU UL UvA VU	ALW	1993 2003	2009
Huizinga Inst.	Onderzoeksschool voor Cultuurgeschiedenis	UvA	UU RU UM EUR UL VU OU UT	Letteren	1995 2000	2005
ICG	Interuniversitair Centrum voor Geo-ecologisch Onderzoek	UvA	VU UU RUG KULeuven	ALW	1994 1999 2004	2010
IOPS	Interuniversity Graduate School of Psychometrics and Sociometrics	UL	UvA VU RUG KUB UT UU	FPP FSW	1994 1999 2004	2010
IOT	Interuniversitaire Onderzoeksschool Tandheelkunde	UvA	VU RU UU RUG	Acta	1996 2001	2006
IPA	Instituut voor Programmatuurkunde en Algoritmiek	TUE	VU UL UU RU UT RUG	FEW	1997 2002	2007
ISED	Institute for the Study of Education and Human Development	UL	VU RU UU RUG UvA	FPP	1995 2000	2005
LOT	Landelijke Onderzoeksschool Taalwetenschap	UU	UvA VU UL KUB RU	Letteren	1994 1999 2004	2010
LOTN/DRSTP	Landelijke Onderzoeksschool Theoretische Natuurkunde/Dutch Research School of Theoretical Physics	UU	UvA RUG UL RU TUE VU	FEW	1994 1999 2004	2010
Mediëvistiek	Onderzoeksschool Mediëvistiek	RUG	UvA VU UL RU UU	Letteren	1994 1999 2004	2010

Door ECOS erkende scholen waarin de VU participeert, maar geen penvoerder is (vervolg)

Afkorting	Naam	Penv.	Un. participanten	VU-faculteit	(Her)erkend	Opnieuw
NESCoR	Netherlands School of Communication Research	UvA	RU UT VU	FSW	2000	2005
NOB/NIG	Nederlandse Onderzoeksschool voor Bestuurskunde/Netherlands Institute of Government	UT	EUR UL TUD KUB VU RU	FSW	1996 2001	2006
NOSTER	Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap	UU	UL UvA VU RU KTU TFT ThUK TUA	Godgeleerdheid	1995 2000	2005
NOV	Nederlandse Onderzoeksschool voor Vrouwenstudies/Netherlands Research School of Women's Studies	UU	UvA UL VU RU KUB UM UH	Int. Fac. Werkgroep	1995 2000	2005
OIKOS	National Graduate School in Classical Studies	UL	UvA RUG UU RU VU	Letteren	1999 2004	2010
OKG	Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis	UU	UvA VU UL RU	Letteren	2001	2006
OMV	Onderzoeksschool Maatschappelijke Veiligheid	EUR	UL VU	Recht	2000	2005
OSAF	Onderzoeksschool Subatomaire Fysica /Research School Subatomic Physics	UvA	UU RU VU	FEW	1995 2000	2005
OSL	Onderzoeksschool Literatuurwetenschap	UL	UU VU RU KUB UM	Letteren	1995 2000	2005
P&H	Research Institute for Psychology and Health	UU	UL KUB UU VU UvA RUG	FPP, FSW	1995 2000	2005
Posthumus	Netherlands Graduate School for Economic and Social History	RU	EUR UvA VU UU RUG UL WUR KUB TUE	Letteren	1994 1999 2004	2010
SIMATH	Thomas Stieltjes Institute for Mathematics	UL	UvA VU EUR TUD TUE	FEW	1994 1999 2004	2010
TI	Tinbergen Instituut	EUR	UvA VU	FEWEB	1996 2001	2006

Onderzoeksscholen zonder ECOS erkenning

Afkorting	Naam	Penv.	Un. Participanten	VU-faculteit	Opmerkingen
CNWS	School of Asian, African en Amerindian Studies	UL	VU UU RU	Letteren	Geen aanvraag hererkenning
COM-OP	Graduate School for Condensed Matter and Optical Physics	VU	UL, UvA	FEW	Geen aanvraag hererkenning
HRSCM	Holland Research School of Molecular Chemistry	UvA	VU UL	FEW	Geen aanvraag hererkenning
LACDR	Leiden-Amsterdam Centre for Drug Research	RUL	VU	FEW	Geen aanvraag hererkenning
Ethiek	Netherlands School for Research In Practical Philosophy/Onderzoeksschool Ethiek	VU	UvA UU KUB EUR RU UL TFT ThUK	Wijsbeg.	Niet hererkend in 2004
Ozsl	Onderzoeksschool Logica/Dutch Graduate School in Logic	UvA	RU RUG UU VU	FEW	

Samenstelling bestuursorganen

Vereniging voor christelijk wetenschappelijk onderwijs

Voorzitter

L. Bikker

Vice-voorzitter

prof. drs. P. Bouw

Secretaris

drs. H.A.C. (Jet) Weigand-Timmer

Leden

D. Terpstra;

drs. E. Wesselink, penningmeester

dr. K. Veling

mr. A.A. Westerlaken

Raad van Toezicht Voor vier jaar benoemd op 01-01-2004

prof. drs. P. Bouw (63), Econoom met als nevenfuncties: voorzitter RvC Swiss International Air Lines A.G., voorzitter RvC CSM N.V., lid RvC: NUON N.V. en OCE N.V., voorzitter Bankraad Nederlandse Bank.

drs. J.M. Bleichrodt (58), Econoom.

mr. drs. L.C. Brinkman (56), Bestuurder met als nevenfuncties: vice-voorzitter Dagelijks en Algemeen Bestuur VNO/NCW, voorzitter Bestuur Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, voorzitter Centraal Fonds Volkshuisvesting, lid VROM-raad (adviesraad ministerie VROM), voorzitter Vereniging het Nederlandse rode Kruis, voorzitter Prins Bernhard Cultuur Fonds, lid Bestuur De Nederlandse Opera, lid RvT Staatsbosbeheer, lid RvC bij DUPont Nederland N.V., lid RvC bij Philips Morris Holland N.V., lid RvC bij Fries-Groningse Hypotheekbank N.V., lid RvC bij Nederlands Omroepproductie Bedrijf N.V., lid RvC bij Amstelland MDC N.V., voorzitter Bestuur NICTIZ (Nationaal Instituut ICT in de Zorg).

dr. B. Sangster (56), Arts met als nevenfuncties: Senior Vice President Safety and Environmental Assurance Unilever, lid Management Board European Food Safety Authority, lid Raad voor de Kwaliteitsbevordering van de LOI, lid Bestuur Toxicology Forum, lid Bestuur Innovatienetwerk Groene Ruimte en Agrocluster, Penningmeester Industry Council for Development, lid Bestuur EceToc.

D.J. Terpstra (48), Bestuurder met als nevenfuncties: lid SER db, lid SER raad, penningmeester STAR bestuur (stichting van de Arbeid), voorzitter RvC SBI, lid RvC AXENT, lid RvC FMO, lid RvA Gak Holding, lid Bankraad Nederlandse Bank, lid Bestuur Stichting Aidsfonds, lid Algemeen Bestuur Christelijke Pers, lid Bestuur Christelijk Sociaal Congres, STIMO (Stichting Maatschappelijk Ondernemen MKB NL), voorzittersoverleg VKMO, lid Curatorium

Leerstoel Christelijk Sociaal Denken, Bestuur Europees Verbond van Vakverenigingen, voorzitter initiatiefgroep Europese Sociale Week, penningmeester bestuur WVA (Wereld Verbond vd Arbeid), WVA Europese Sectie.

prof. dr. P.M.E. Volten (58), Hoogleraar.

mr. A.A. Westerlaken (49), Bestuurder met als nevenfuncties: lid Raad voor Volksgezondheid en Zorg, lid RvT NIZW.

mw. I.E.E. van der Dussen (60), Bestuurder met als nevenfunctie: lid Unesco werkgroep Onderwijs.

mw. drs. A. de Widt-Nieuwenhuizen (56), Bestuurder met als nevenfuncties: RvT ziekenhuis Bethesda Hoogeveen, lid Raad van Toezicht Stichting Zorgpalet Hoogeveen, lid Bestuur Cooperatieve Servicevereniging Olympusflat U.A. Rotterdam, lid landelijke Auditcommissie van de VVD, lid BHC Drents Archief.

College van Bestuur

Voorzitter

dr. G.W. Noomen

Rector-magnificus

prof. dr. T. Sminia

Leden

H. Dijkstra

mw. drs. A.S. Roeters

mr. H.J. Rutten

Secretaris

dr. A. Kaldewaij

College van Decanen per 31/12/2004

Voorzitter

prof. dr. T. Sminia, rector magnificus

Secretaris

prof. mr. P. Vlas, Rechtsgeleerdheid

Algemeen secretaris

P.J.M. Brasik

Leden

prof. dr. W. Beertsen, Tandheelkunde/ACTA

prof. dr. M.E. Brinkman, Godgeleerdheid

prof. dr. W.Th.M. Frijhoff, Letteren

prof. dr. W. Hogervorst, Exacte Wetenschappen

prof. dr. A.P. Hollander, Bewegingswetenschappen

prof. dr. P. G. Klandermans, Sociale Wetenschappen

prof. dr. S. Miedema, Psychologie en Pedagogiek

prof. dr. E. A. van der Veen, Geneeskunde/VUmc

prof. dr. ir. P. Vellinga, Aard- en Levenswetenschappen

prof. dr. H. Verbruggen, Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde

prof. mr. P. Vlas, Rechtsgeleerdheid
prof. dr. H.E.S. Woldring, Wijsbegeerte

Ondernemingsraad *per 31/12/2004*

Voorzitter

dr. Cees Bruinsma (CNV Publieke zaak)

Lid dagelijks bestuur

Janneke Eppinga (AbvaKabo)
dr. Ed Koster (CMHF)

Ambtelijk secretaris

drs. Cokky 't Hart

Medewerker

Agathe van Hell

Leden namens AbvaKabo

Henk Boersma
dr. Ottho Heldring
Cees Molenaars
Arjan de Rooy
Nol Ruiten
drs. Marijke Scholts
dr. Koos Sneek
drs. Margreet Onrust

Leden namens CMHF

dr. Willem van der Laarse
drs. Dick Hermans
dr. Frans Pouwer

Leden namens CNV Publieke zaak

dr. Ben Bakker
Hans Keus
Wim Meulbroek
Jacques Spaapen
dr. Johan Sturm
mr. Jan van der Veen

Universitaire Studentenraad *per 01/09/2004*

Extern voorzitter

dr. André Krouwel

Intern voorzitter

Sander Meinema

Secretaris

Dagmar van der Voort
Ambtelijk secretaris
drs. Alma van Donk

Leden PS/SRVU

Sander Meinema
Andrea Vondrak
Marieke Spoeltman
Carin van der Ploeg
Joris Pinkster

Leden VUSO//LSO

Lukas Baars
Ilse Schuller
Dagmar van der Voort

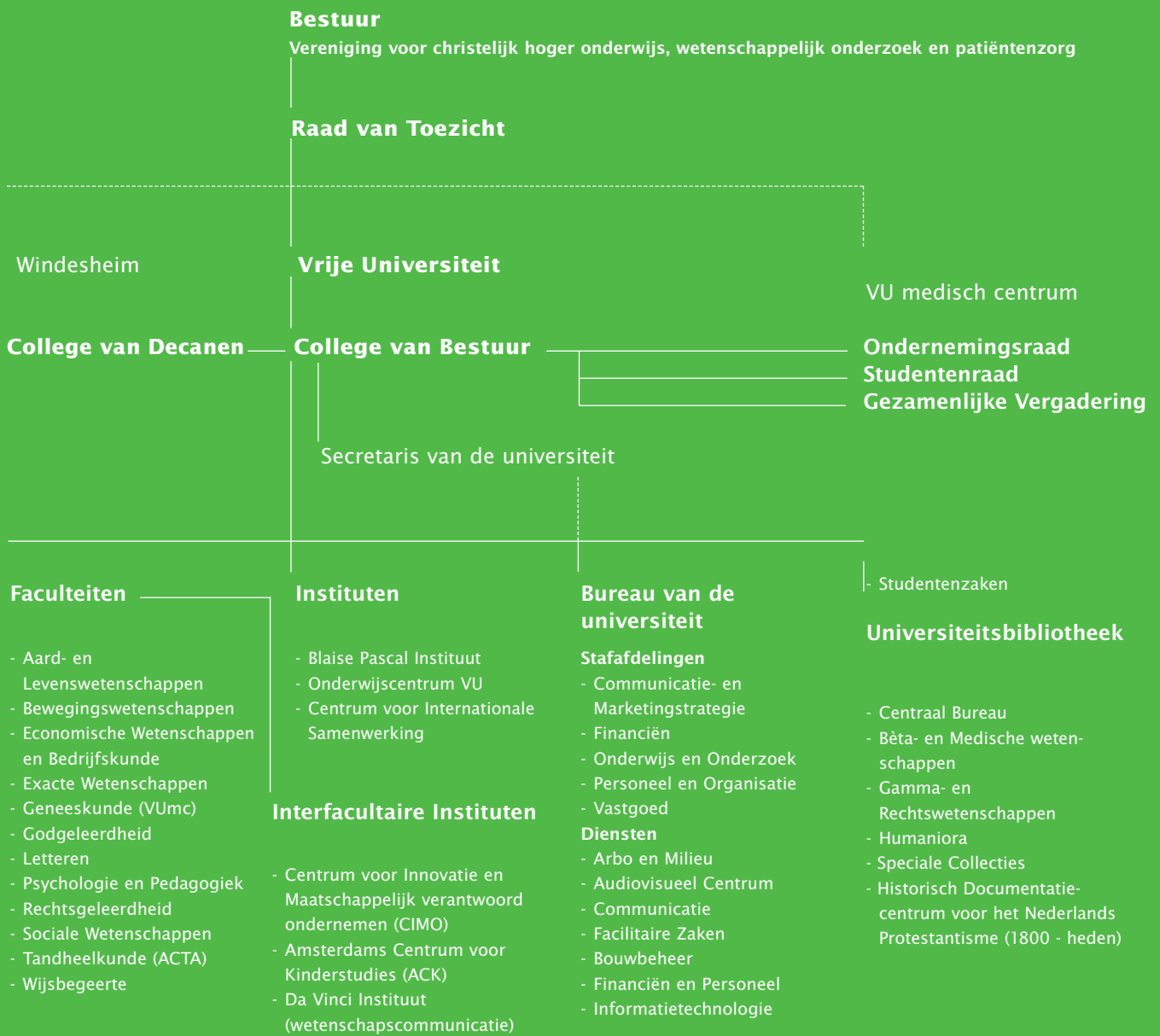
Lid Duo Transparant

Musa Rashid (sinds 1 maart 2005: Sahid Koumanti)

Gezamenlijke Ondernemingsraad Vergadering

De Gezamenlijke Vergadering bestaat uit de Ondernemingsraad en de Universitaire Studentenraad.

Organogram

Naast de hierboven genoemde universitaire instituten kent de Vrije Universiteit een groot aantal facultaire en interfacultaire onderzoeksinstituten.

Colofon

samenstelling en tekstredactie

Vrije Universiteit, dienst Communicatie
Teksten en cijfers zijn afkomstig van
Bestuursstaf en diensten.

ontwerp

Ademir Arapovic, AVC VU/VUmc 17471
grafisch ontwerp BNO

Foto omslag: Ademir Arapovic

druk

Drukkerij Stetyco, Amsterdam

voor informatie

Vrije Universiteit, dienst Communicatie
De Boelelaan 1091
1081 HV Amsterdam
telefoon 020 - 598 5666
fax 020 - 598 5655
e-mail communicatie@dienst.vu.nl
www.vu.nl

Juni 2005

Vrije Universiteit Amsterdam, dienst Communicatie
De Boelelaan 1091
1081 HV Amsterdam
020 598 5666
communicatie@dienst.vu.nl
www.vu.nl